SATHYA SAI BABA

DĂRUIREA DE SINE

Sagittarius

SATHYA SAI BABA

DĂRUIREA DE SINE

Editura Sagittarius
Iaşi, 2002

Cei ce au realizat volumul de față
împreună cu cei ce vor beneficia de el aduc
calde mulțumiri Fundației Sathya Sai Seva,
de la care au primit acest dar divin.

© 1986, Fondazione Sathya Sai Seva, Italia

Sathya Sai Baba
CEUX QUE DIEU AIME LE PLUS...
(notes prises et traduites par Sylvie Craxi)

© 2002, Editura Sagittarius

Petre Andrei 28 A, 6600 Iaşi, Romania
tel. / fax (004) 0232 - 267.537

Toate drepturile rezervate.

Traducerea în limba română : Alexandra Dogaru
Grafica : Gheorghe Maftei

ISBN 973-99928-1-1

PREFAȚĂ

Titlul original al acestei cărți este ***"Pe cine iubeşte Dumnezeu cel mai mult"*** şi îi poate nedumeri pe unii.

Mulți se întreabă cum poate Dumnezeu să aibă "preferințe" şi să-i iubească pe unii mai mult decît pe alții. Dumnezeu este iubirea pură pe care El o revarsă asupra tuturor făpturilor Sale. Ei bine, în jocul cosmic etern, țesut din bine şi din rău, Dumnezeu îi iubeşte pe toți fără deosebire. Însă El îi iubeşte şi mai mult pe cei ce ascultă de legile şi poruncile Sale : *dharma*[1].

Dharma a constituit scopul "cursurilor" despre ***Bhagavad-Gītā***[2], pe care Bhagavan Şri Sathya Sai Baba le-a ținut în templul *Praşanti Nilayam*[3] (India), în fața unei mulțimi alcătuite în mare parte din studenții instituțiilor Sale educative.

---

[1] *Dharma* : Porunca lui Dumnezeu, datoria ființei umane, codul de conduită sau regulile de autodisciplină, obligațiile, codul moral, virtuțile, ceea ce vine în sprijinul ***Vedelor***. *Dharma* vine de la rădăcina *"dhṛ"*, care înseamnă "a purta"; cuvîntul *dharma* înseamnă aşadar "ceea ce este purtat". Ca şi hainele, care îi conferă demnitate unui individ, *dharma* este măsura demnității oamenilor; este un mod de viață elevat, fidel idealurilor alese, conform propriei conştiințe de om şi în acord cu regulile sociale. *Dharma* este Adevărul *(Sathya)* aplicat în practică.

[2] ***Bhagavad Gītā*** : Cîntarea Domnului. Dialog între Domnul *Krişna* şi ucenicul Său, *Arjuna*.

[3] Aşramul lui Bhagavan Şri Sathya Sai Baba poartă acest nume, care înseamnă "Locaşul Păcii Supreme".

Urmînd aceste cursuri, ne-am descoperit noi înşine "studenţi" sinceri şi dornici de a ne deschide spre înţelepciunea care emană din Omniscienţa Divină.

Bhagavad-Gītā este un poem de şapte sute de *slokas* (versete), împărţit în optsprezece capitole.

Lucrarea de faţă se referă la capitolul al 12-lea, cel despre *bhakti-yoga*[1] – sau yoga[2] dăruirii de sine. Aceasta este cea mai importantă parte din ***Bhagavad-Gītā***, deşi cea mai scurtă, de numai douăzeci de versete. ***Gītā*** este, aşa cum spune Bhagavan Şri Sathya Sai Baba, "laptele ***Upanişadelor***[3]**,** pe care îl mulge păstorul *Krişna*[4], spre folosul cugetelor slabe."

Ce se înţelege exact prin "cugete slabe" ? Este vorba de oamenii cu mintea şovăielnică, aceia care nu reuşesc să aibă o credinţă puternică, nici să-şi respecte hotărîrile, care sînt schimbători şi nu-şi duc treaba la capăt niciodată. ***Gītā*** ne ajută să ne consolidăm inteligenţa, care nu este altceva decît capacitatea de a distinge ceea ce este trecător de ceea ce este veşnic.

Acest poem milenar este, de fapt, un dialog între Domnul *Krişna* şi cumnatul Său *Arjuna*[5], dialog care ilustrează în mod strălucit ştiinţa spirituală.

---

[1] *Bhakti-yoga (bhakti,* dăruire de sine şi *yoga,* uniune) : Practicarea dăruirii de sine pentru a atinge unirea completă cu Domnul.

[2] *Yoga* : Unirea cu Divinitatea. A dizolva mentalul în extazul generat de uitarea de sine.

[3] *Upanişade* : Studierea şi practicarea Adevărului. Texte sacre.

[4] *Krişna* : Un avatar al Domnului *Vişnu*, care a trăit în epoca *Dwaparayuga*. "Krişna" înseamnă "cel care ne atrage prin farmecul şi bunătatea Sa". *Krişna* i-a oferit lui *Arjuna* cunoaşterea ***Bhagavad-Gītei***.

[5] Cuvîntul *Arjuna* înseamnă "ceea ce este pur şi sfînt, neprihănit". *Arjuna* era ucenicul lui *Krişna;* el este cel ce a primit învăţătura ***Bhagavad-Gitei*** pe cîmpul de luptă *Kurukşetra*.

Capitolul al doisprezecelea, cel despre dăruirea de sine, este fundamental pentru cei dăruiţi Domnului, întrucît descrie calităţile unui credincios adevărat şi ne ajută să înţelegem ce aşteaptă Dumnezeu de la noi. Am încercat să uşurăm înţelegerea acestor prelegeri împărţindu-le în subcapitole şi oferind astfel o imagine imediată a subiectului tratat. Consideraţi această interpretare succintă drept un dar special oferit de autorul ei, Însuşi Domnul *Krişna,* credincioşilor Săi, spre a le fi de folos în viaţa de toate zilele şi a se dezvolta spiritual.

Antonio şi *Sylvie Craxi*

Prelegerea întîi
(2 august 1984)

1. *Diferitele tipuri de cunoaştere*

Nu puteţi afla fericirea decît în iubirea adevărată. Astfel veţi dobîndi pacea cugetului şi suprema pace. Numai datorită iubirii pure sau *prema*[1] veţi putea obţine pacea cugetului şi suprema pace. Dacă iubire nu este, nici iertare, nici milă nu este !

Aceste cuvinte ale lui *Sai*[2] sînt un torent de iubire care curge pentru voi. Dacă doriţi iubire, trebuie mai întîi să daţi dovadă de iubire.

Întrupări ale iubirii ! Există felurite cunoaşteri în această lume – muzica, pictura, sculptura, dansul, adică aşa-numita cunoaştere laică. Între diversele categorii de cunoaştere, cea a "eului" superior este cunoaşterea supremă. Oamenii nu găsesc nici pacea, nici fericirea în artele vremelnice ca muzica, sculptura, pictura sau dansul, ci le pot dobîndi doar datorită cunoaşterii spirituale. În ceasul morţii nu veţi fi salvaţi de regulile gramaticale !

Cunoaşterea "eului" superior şi cunoaşterea lui *Brahmam*[1] sînt unul şi acelaşi lucru. Cunoaşterea lui

---

[1] *Prema :* Iubirea dezinteresată, iubirea supremă. Iubirea faţă de toate făpturile, fără urmă de ataşare. Iubirea sinceră, curată şi necondiţionată. Iubirea universală, a iubi pentru fericirea de a iubi. *Prema* este respiraţia sufletului.

[2] *Sai :* Mama divină.

atman[2] *(atma-jnana)* vă ajută să înțelegeți și să vedeți unitatea în diversitate. Astfel cîștigați nemurirea. Prin educația spirituală ajungeți la această cunoaștere divină. Pe ce se sprijină ea ? Pe curățenia cugetului. Faptele oamenilor purifică mintea și, prin *sat-sang*[3] (compania persoanelor pioase și a căutătorilor Adevărului), ei trebuie să împlinească *nithya-karma*[4], adică să acționeze bazîndu-se constant pe discernămînt. Ei trebuie să deosebească ceea ce este trecător de ceea ce este veșnic, să știe ce este fast sau nefast pentru evoluția spirituală. O activitate *sat-karma*[5] este, de pildă, faptul de a citi Textele Sfinte ca ***Bhagavatha***[6]***, Ramayana***[7]***, Upanișadele***. Aceste *karmas,* sau activități, sînt

---

[1] *Brahmam :* Nu se poate explica acest cuvînt. Tot ce este etern, mereu adevărat, tot ce este conștiință și cunoaștere, tot ce este infinit este *Brahmam. Brahmam* este singurul Adevăr, care strălucește sub formă de *atman* în tot ce a fost creat – animat sau neanimat. Creatorul, Absolutul Universal, Dumnezeul creației, adevărul fundamental al universului.

[2] *Atman :* Spiritul, sufletul, scînteia divină din fiecare din noi. Sufletul veșnic

[3] *Sat-sang(a) :* Compania persoanelor virtuoase și a căutătorilor Adevărului. Camaraderie evlavioasă a aspiranților la spiritualitate. Compania celor care se tem de păcat și de Dumnezeu.

[4] *Nithya :* Permanent, etern, dincolo de influența timpului și spațiului. Ceea ce este neclintit, neschimbat, constant, nemuritor, indestructibil este *nithya.*

[5] *Sat-karma :* Lucrare bună, faptă virtuoasă, act benefic, acțiune dreaptă și morală. Toate acțiunile care sînt inspirate de *sathya* (adevăr), *dharma* (lege morală), *șanti* (pace) și *prema* (iubire dezinteresată) sînt *sat-karmas.*

[6] ***Bhagavatha*** : Un manual de iubire divină. Cuvîntul *bhagavatha* se aplică și experiențelor acelora care au avut un contact cu Dumnezeu și cu sfinții.

[7] ***Ramayana*** : Povestea lui *Rama,* poem epic scris de înțeleptul Valmiki, despre viața pămîntească a avatarului *Rama Trethayuga*

descrise în ***Sastras***[1] (textele sfinte) și constituie *sat-karmas* (activități benefice). Un individ tobă de cunoaștere laică poate fi un intelectual rafinat, un educator de talent, dar nu poate deveni atotștiutor.

Trebuie să-L cunoașteți pe *Brahmam* dacă vreți să scăpați de suferință. Nu există altă cale de a depăși durerea și necazul. *Atma-vidya*[2], sau cunoașterea "eului" superior, ne ajută să le depășim și ne dăruiește fericirea veșnică. Cine merită această cunoaștere a *atmei-vidya ?* Copiii, bătrînii, bărbații și femeile, toți au acest drept ! Oamenii își pot împlini scopurile datorită cunoașterii laice, dar prin cunoașterea lui *atman* au dreptul la Grația Divină ! Ei ating fericirea supremă în acest mod, iar asemenea cunoaștere e mai presus de castă, rasă și crez. Cărei caste îi aparținea, oare, *Valmiki*[3] ? În ce sat s-a născut *Nandana*[4] ? Sau *Kuchela*[5], bunăoară, era bogat ? Domnul vine la cei care Îi sînt dăruiți. *Rukmini*[6] a dovedit că El nu cîntărește mai mult decît o frunză de busuioc...

Filosofia iubirii deține un loc important în viața omului. Domnul *Krișna* a spus : "Cei ce Mă slujesc cu drag și sînt plini de iubire Îmi sînt cei mai dragi." Dar nu trebuie, în nici un caz, să neglijăm cunoașterea laică ! Credința în sine și încrederea în sine sînt esențiale

---

[1] *Sastras* : Codul moral, Textele Sacre, Scripturile care ne luminează. De asemenea : erudiție.

[2] *Atma-vidya* : Desființarea completă a egoului, a sentimentului de "eu" și "al meu". Știința autocontrolului, înțelegerea faptului că *atman* este Eul nostru real.

[3] *Valmiki* : Mare înțelept, autorul ***Ramayanei.***

[4] *Nandana* : Cel ce aduce fericirea, plăcerea și bucuria. Numele Domnului *Krișna.*

[5] *Kuchela* : Un prieten al Domnului Krișna.

[6] *Rukmini* : Numele reginei Domnului Krișna.

pentru a reuşi în viaţă. "Credinţa în noi înşine şi credinţa în Dumnezeu sînt secretul măririi" a spus *Vivekananda*[1].

Înainte de toate, să aveţi încredere în voi înşivă. Oamenii trebuie să creadă mai întîi în propria lor divinitate.

Cunoaşterea pămîntească vă oferă un acoperiş şi hrană, pe cînd *atma-vidya* vă conduce la înţelegerea realităţii absolute. Totuşi, fără cunoaşterea pămîntească, nu putem obţine uşor cunoaşterea spirituală, nici să aflăm că sîntem nemuritori. Nu trebuie să neglijăm sfera temporală şi trebuie să avem o anumită cultură alături de cunoaşterea spirituală. *Valmiki* şi *Vyasa*[2] erau mari eruditi şi toată lumea îi venera din acest motiv. Ei au scris textele sfinte ca ***Ramayana*** ş.a. Aceşti înţelepţi aveau o pregătire laică extrem de solidă; altfel cum ar fi putut scrie ***Purunas ?***

2. *Dăruirea de sine nu ţine cont de castă, sex, rasă*

Tot ce există vine de la Dumnezeu, deci cum am putea să-I "oferim" ceva Lui ? Singurul dar pe care I-l putem face este iubirea. Este tot ce aşteaptă El de la noi. De aceea poetul *Pothana*[3] L-a cîntat astfel : "Tu eşti realitatea care pătrunde tot ce există. Întregul univers este plin de prezenţa Ta. Cum aş putea să-nalţ un templu în cinstea Ta ? Eşti strălucire şi luminezi cu focul a o mie de sori, cum aş putea să aprind o candelă dinainte-Ţi ? Tu eşti realitatea lăuntrică a întregii suflări,

---

[1] *Vivekananda* : Numele călugărului ucenic al lui *Ramakrişna Paramhamsa*. Numele său era *Narendra, Vivekananda* fiind numele său religios

[2] *Vyasa* : Un mare înţelept, autor al poemului epic *Mahabharata*.

[3] *Pothana* : Un sfînt-poet.

cum aş putea să-Ţi dau un nume ? *Brahmanda* (întregul univers) este pîntecul Tău, cum aş putea să-Ţi aduc o ofrandă ?"

Îi dăm lui Dumnezeu un nume şi un chip, dar în realitate El nu are chip. Adorîndu-L astfel, cu respect şi iubire, ne putem împlini aspiraţiile. *Ramakrişna Paramhamsa*[1] nu era un om cultivat, dar gîndurile sale erau mereu fixate asupra Maicii Divine, pe care O adora. Nu era legat de învăţătură şi nu se simţea atras de ea în nici un fel. Cîştiga doar cinci rupii pe zi cînd oficia în templu şi nu avea nevoie de mai mult. Era analfabet şi totuşi lumea întreagă îl omagiază astăzi şi în atîtea ţări există *Ramakrişna Maths*[2] ! Tîlharul care era *Ratnakara*[3] a devenit ulterior marele înţelept *Valmiki*. *Prahlada*[4], care era fiul căpeteniei demonilor, a devenit foarte curat, iar iubirea sa pentru Dumnezeu i-a adus gloria. *Hanuman*[5] este şi el venerat în toată lumea, toţi îi aduc omagiu acestei entităţi glorioase. *Jatayu*[6] era doar o pasăre şi totuşi a ajuns prietenul lui *Dasaratha*[7] (tatăl lui *Rama*), datorită iubirii lui pentru *Rama*[8]. Nu există deosebire de

---

[1] *Paramhamsa* : Literal, "pasărea paradisului". Un suflet mare.

[2] *Ramakrişna Maths* : Misiuni Ramakrişna, al căror fondator a fost Vivekananda.

[3] *Ratnakara* : Numele tîlharului, al hoţului la drumul mare care a devenit ulterior un mare înţelept. Primul nume al lui *Valmiki*.

[4] *Prahlada* : Fiul căpeteniei demonilor, devenit ulterior unul din cei mai mari credincioşi ai Domnului *Vişnu*.

[5] *Hanuman* : Omul-maimuţă din ***Ramayana***. Slujitorul credincios al Domnului *Rama*, exemplu de dăruire şi curaj în slujba adevărului.

[6] *Jatayu* : Vulturul.

[7] Traducerea literală : "Cel ce posedă zece care". Carele simbolizează cele zece simţuri.

[8] *Rama* : Un avatar al Domnului *Vişnu*, fiinţă divină din Ayodya, *Rama* este încarnarea *dharmei*. Numele său înseamnă "a se bucura, sursa oricărei bucurii", este "eul" superior sau

castă, sex, crez cînd este vorba de iubirea lui Dumnezeu şi toţi au dreptul la ea.

Al doisprezecelea capitol din ***Bhagavad-Gîtă*** este cel mai important. De aceea am început cu el. *Bhakti*, sau dăruirea de sine, nu se limitează numai la *japa*[1] (repetarea numelui Domnului), nici la alte practici de acest gen. Dăruirea de sine este o iubire de Dumnezeu, neîntinată, foarte pură. Este o iubire dezinteresată şi statornică. Această iubire divină trebuie practicată în viaţa de toate zilele. În primul rînd trebuie să ştiţi CINE sînteţi. Sînteţi trupul ? Dacă trupul este cu adevărat "eu", de ce să mai spunem "corpul meu" ? Sînteţi ceva separat şi diferit de acest corp cînd spuneţi "corpul meu". Cînd spuneţi "inima mea", este clar că voi sînteţi posesorul, iar inima este obiectul posedat. Vorbind de legăturile noastre pămînteşti, spunem : "fratele meu, sora mea, corpul meu, mintea mea, intelectul meu." Numitorul comun, acest "(al) **meu** / (a) **mea**", constituie conştiinţa profundă, care mai este numită *chaitanya*[2]. *Chaitanya* este omniprezentă, ea se află în voi, cu voi, în jurul vostru, deasupra şi dedesubtul vostru. SÎNTEŢI *CHAITANYA*. Se poate atinge *chaitanya* în această lume.

Gîndirea trebuie orientată spre interior, oamenii trebuie să-şi dezvolte interiorizarea. Ei trebuie să-şi dea seama că nu sînt un lucru sau altul : *nethi-nethi*. "Eu nu

---

Paramatma(n). Cel ce te face fericit, care oferă *ananda* sau beatitudinea şi extazul mistic.

[1] *Japa(m)* : Repetiţie, recitare ; a repeta continuu unul din numele Domnului, cu dăruire, renunţînd la ego.

[2] *Chaitanya* : Conştiinţă, conştiinţa vitală. Entitatea activă în natură, natura divină, lipsită de bucurie sau suferinţă, mereu în echilibru perfect. Slava omniprezentă a lui Dumnezeu.

sînt mintea, nu sînt trupul, nu sînt intelectul. Şi atunci CINE SÎNT EU ? Eu sînt **Eu** !". Urmaţi calea cea bună ca să ajungeţi la autodesăvîrşire, calea iubirii şi a credinţei. Nu există un drum anume ca să ajungeţi la Dumnezeu, pentru că El este omniprezent.

3. *O cale unică*

Este uşor să vedem, pretutindeni în jur, cum *Cel ce nu are atribute* Şi-a asumat cîteva. Fără ajutorul numelui şi al chipului, este imposibil să pătrundem în împărăţia absolutului lipsit de însuşiri şi de chip. La început, trebuie să-L adoraţi pe Dumnezeu cu nume şi chip. Trebuie să aveţi multă perseverenţă şi, treptat, să vă retrageţi gîndul din lumea exterioară, să deveniţi conştienţi de propria realitate. *Narayana*[1] este omniprezent, dar înainte de a înţelege acest lucru, trebuie să vă închinaţi Domnului cu nume şi chip. Mai întîi trebuie să urmaţi calea dăruirii de sine sau *bhakti-marga*[2]. Aceasta este sfera devoţiunii divine. Apoi puteţi atinge un stadiu superior şi să adoraţi Absolutul fără formă, obţinînd astfel desăvîrşirea. Fără floare, nu poate fi nici fruct, nici etapă de maturaţie. Identitatea florii, a fructului crud şi a celui copt reprezintă filosofia "eului". Floarea este calea *karmei* sau a acţiunii, fructul crud reprezintă stadiul *bhakti-marga* sau calea dăruirii de sine. Cînd fructul se coace, devine jnana-marga sau calea cunoaşterii şi a înţelepciunii. Cînd fructul s-a copt, el este deopotrivă dulce şi zemos.

---

[1] *Vasudeva, Narayana sau Bhagavat* – epitet purtat atît de *Vişnu* cît şi de *Krişna* (cel mai reprezentativ avatar al său). (N.tr.)

[2] *Bhakti-marga (bhakti,* dăruire de sine şi *marga,* cale) : Calea dăruirii de sine.

Karma[1] (acţiunea), *jnana* (cunoaşterea) şi *upasana* (adorarea) vă conduc treptat spre *vairagya*[2], sau desprinderea de lucrurile acestei lumi. Trebuie aşadar să urmăm calea acţiunii şi a muncii, sau *karma*. Acţiunea trebuie săvîrşită din iubire pentru Domnul şi, cît vom trăi în această lume, trebuie să dobîndim cunoaşterea laică, aplicînd în practică ceea ce am învăţat.

Gîndurile şi acţiunile sînt foarte importante pentru fiinţele umane. Pentru un *mahatma*[3], adică un suflet mare, gîndurile, cuvintele şi acţiunile sînt unul şi acelaşi lucru. Trebuie mai întîi să rîvnim la roadele acţiunii pe care o săvîrşim, apoi să devenim dezinteresaţi şi, în cele din urmă, complet nepăsători faţă de aceste roade. Cu toate acestea, fără dorinţă este imposibil de înfăptuit *nişkama-karma*[4] (acţiunea complet dezinteresată), cel

[1] *Karma* : Acţiune, o datorie de care nu poţi scăpa. Există karme mentale, fizice şi spirituale, iar a le consacra total Domnului este adevărata lăsare în voia Sa. Karma este, prin extindere, "destinul", sub forma consecinţelor generate de faptele comise în cursul vieţilor anterioare. Activităţi recomandate de cărţile sfinte, după vîrstă, poziţie socială etc.

[2] *Vairagya(m)* : Detaşare, renunţare, neataşare. A renunţa la dorinţele inferioare, a ne detaşa de lucrurile acestei lumi, a pierde gustul plăcerilor oferite de simţuri. A fi convinşi că lumea nu este reală şi că nu prezintă nici un interes adevărat. A abandona dorinţele una cîte una, pe măsură ce înaintăm ascendent pe calea vieţii. *Vairagya* nu are nici o legătură cu renunţarea la bunurile materiale, la propria familie şi patrie, pentru a alege pustietatea, ci dimpotrivă, este arta de a ne face datoria şi de a oferi totul lui Dumnezeu, rămînînd în societate. Este o atitudine mentală şi non-fizică.

[3] *Mahatma(n)* : Un suflet mare. Cel ce posedă puteri supranaturale şi daruri misterioase

[4] *Nişkama-karma* : Acţiune, karma înfăptuită fără dorinţă de răsplată şi fără a gîndi la roadele pe care le poate aduce. Activitate închinată

puţin la început. Doar treptat, munca şi activităţile voastre se vor transforma în adorare. Toate acţiunile noastre trebuie săvîrşite din iubire de Dumnezeu.

Dumnezeu este unul, singur şi unic. Dar această realitate absolută are multe nume şi multe chipuri ! Adevărul este unic, însă înţelepţii vorbesc despre el ca despre o multitudine. Cînd vine pe lume, copilul este numit "prunc"; peste zece ani, i se spune "băiat" ; după treizeci, "bărbat"; după şaptezeci şi cinci, "bunic", şi totuşi este vorba de aceeaşi entitate ! Astfel realitatea este una, singură şi unică. Pentru a urma această evoluţie, trebuie să aveţi un anumit antrenament. Numai aşa puteţi ajunge undeva.

4. *Esenţa* Gitei

Întrupări ale iubirii! Trebuie mai întîi să aveţi imaginea ***Bhagavad-Gitei*** bine întipărită în adîncul inimii. Care este esenţa învăţăturii sale ? Unii spun că este *karma* sau acţiunea, alţii, *jnana* sau înţelepciunea, iar alţii, *bhakti* sau dăruirea de sine. Toate aceste păreri pot fi exacte, dar sînt vederi parţiale.

Pentru a înţelege personalitatea umană, de exemplu, trebuie să aveţi imaginea globală a adevărului. Dacă vedeţi doar picioarele, nu veţi putea percepe forma în ansamblu; văzînd numai capul, cum să înţelegeţi forma globală ?

Bhagavad-Gītā începe cu *sloka* următoare : *Dharmakşetra*[1] *Kurukşetra*[1]. Ea începe cu termenul

Domnului. Activitate făcută într-un spirit de seninătate, fără a gîndi la folosul pe care l-ar putea aduce.

[1] *Dharmakşetra* : Locaşul *dharmei* (legea morală). Este un loc purificat, unde domnesc virtutea şi renunţarea.

dharma. Ultima *sloka* se încheie cu cuvîntul *mama*[2]. Dacă puneţi cele două cuvinte împreună, obţineţi *Mama dharma*, adică "*dharma* mea", "datoria mea".

Învăţătura ***Gîtei*** stă în cele două cuvinte. "Fă-ţi datoria impecabil, în limitele puterii omeneşti." Ucenicii trebuie să-şi înveţe lecţiile cu seriozitate, *brahmacaris*[3] trebuie să urmeze calea *Brahma vidyei*[4], capii de familie trebuie să-şi facă datoria şi să facă faţă responsabilităţilor, *sannyasins*[5] trebuie să respecte *sannias*. Toţi aceşti oameni trebuie să împlinească datoria care le revine.

La ora actuală, oamenii se află în întuneric şi domneşte dezordinea. De aceea este atîta suferinţă. *Arjuna* era cap de familie şi trebuia să-şi facă datoria pe cîmpul de luptă. Domnul *Krişna* l-a învăţat cum să scape din mrejele ataşării şi iluziei care-l stăpîneau. *Krişna* l-a întrebat : "*Arjuna,* acum ai scăpat de ataşare şi iluzie ?", iar el a răspuns : "Da, iluzia a dispărut."

---

[1] *Kurukşetra* : Domeniul oamenilor egoişti şi răi care erau *Kauvaras*, cîmpul de acţiune în general, unde forţele binelui sînt întotdeauna în luptă cu forţele răului.

[2] *Mama* : Al meu ; simţul posesiunii.

[3] *Brahmacaris* : Ucenici ai ştiinţei spirituale (acea ştiinţă care recunoaşte unitatea de bază a creaţiei în principiul *Brahmam).*

[4] *Brahma-vidya* : Încoronarea spirituală, ştiinţa conştientizării Realităţii, adevărul dezvăluit de *jnana*. Supremaţia contemplării spirituale. Educaţia care se raportează la comportamentul individului în sfera spirituală.

[5] *Sannyasin* : Călugăr rătăcitor, care umblă în sutană portocalie, cu capul ras. Dar *sannyasin*-ul, după Bhagavan Şri Sathya Sai Baba, este individul care poate să se detaşeze şi să închine totul lui Dumnezeu, îndeplinindu-şi în acelaşi timp datoria faţă de societate. Cel ce renunţă la individualitatea şi legăturile sale este un adevărat *sannyasin.*

Cît timp vă stăpîneşte iluzia, sînteţi nişte sclavi. *Mokşa*[1], sau eliberarea, nu este o cameră cu aer condiţionat. Este o stare care nu are nimic comun cu plăcerile acestei lumi. Este desfiinţarea iluziei şi a ataşării.

Trebuie să deveniţi idealuri pentru omenire şi să vă împliniţi datoria la perfecţie. Trebuie să învăţaţi aceste *slokas* pe de rost, să aplicaţi în practică învăţătura lor şi veţi fi binecuvîntaţi. Prea mulţi credincioşi îşi irosesc timpul ! Deci nu pierdeţi timpul, căci timpul este Dumnezeu ! Luaţi seama, trebuie să învăţaţi o *sloka* pe zi şi să o repetaţi înţelegînd sensul profund. O dată ce aţi înţeles ceea ce semnifică ea, aplicaţi-o în practică; numai atunci veţi putea atinge perfecţiunea naturii umane.

Începînd de mîine, trebuie să aveţi la voi textul ***Gitei*** şi să învăţaţi a-l folosi corect.

---

[1] *Mokşa* : Depersonalizare, valul care se pierde în ocean. Eliberare, salvare. A se elibera din înlănţuirea şi robia individualităţii.

Prelegerea a doua
(3 august 1984)

1. *Materia, mentalul şi conştiinţa*

Gītācharya spune : "Oricine se lasă în voia Mea şi găseşte adăpost în Mine se află sub ocrotirea Mea, şi toate păcatele sale vor fi arse." Căutătorii care vor să progreseze în domeniul spiritual trebuie să păstreze această afirmaţie în adîncul inimii lor ca pe o comoară de preţ şi să urmeze drumul care duce la scopul final. Puterea lui Dumnezeu este incomensurabilă, nelimitată, pe cînd puterea omenească este foarte mică şi limitată !

Întreaga lume stă sub călcîiul Domnului[1] ! Deci nu este cu putinţă să percepem imensitatea lui Dumnezeu. ***Vedele*** spun că Dumnezeu umple tot universul şi tot mai rămîne pe dinafară o parte din piciorul Său !

Din *Bhakti-yoga,* sau yoga dăruirii de sine, aflăm că Dumnezeu este omniprezent, că nu există loc din care El să lipsească.

Trebuie să încercăm a înţelege Principiul pe care această lume Îl încarnează. Luna aflată la mii de kilometri de pămînt, soarele, aflat şi el la mare distanţă, stelele, totul face parte din sfera materială sau *bhuthakasam*[2]. *Bhuthakasam,* care este vastă, enormă,

---

[1] V. Vamana-Avathar.

[2] *Bhuthakasam* : Sfera alcătuită din cinci elemente, care poate fi comparată cu starea de veghe, cînd percepem lumea fenomenală

gigantică, ocupă doar o mică parte din *chittakasam*[1], sfera mentală. *Bhuthakasam* nu e mai mare decît un atom în *chittakasam*. Iar *chittakasam,* care e atît de vastă faţă de *bhuthakasam,* este minusculă în *chidakasam*[2]. *Chidakasam* poate fi definită ca sfera cauzală.

Bhuthakasam, chittakasam şi chidakasam sînt atît de vaste şi indescriptibile încît ***Vedele*** le-au caracterizat ca aflîndu-se dincolo de orice cuvînt şi dincolo de cuprinderea imaginaţiei. *Bhuthakasam* este sfera materiei, *chittakasam* este sfera subtilă, iar *chidakasam,* sfera cauzală. Principiul Divin le transcende pe toate trei. Acest Principiu Divin trebuie să încercăm a-L înţelege.

Nu este cu putinţă pentru o fiinţă omenească să surprindă şi să înţeleagă un adevăr atît de mare. Dumnezeu, care este Domnul celor trei lumi (materială, subtilă, cauzală) şi stăpîn al celor trei timpuri (trecut, prezent şi viitor), depăşeşte puterea de înţelegere a oamenilor, care au doar capacităţi limitate. *Bhakti-yoga* (yoga dăruirii de sine) ne arată calea cea mai uşoară pentru a reuşi. Această *yoga* comportă trei aspecte diferite. Primul este săvîrşirea oricăror activităţi din lumea fizică a materiei, prin continua lor raportare la Dumnezeu. Toate activităţile se desfăşoară în limitele lumii fizice. *Bhakti-yoga* ne recomandă acest lucru mai

---

datorită activităţii simţurilor. *Bhuthakasam* este efemeră şi supusă schimbărilor continue.

[1] *Chittakasam* : Stare care corespunde experienţelor subtile în cursul cărora "eul" este martor la tot ce se întîmplă. În această stare, individul se află în afara corpului, separat de corp, ca în starea de vis. "Eul" nu face altceva decît să observe, să vadă, este un simplu martor. (*Chitta* : Inima, conştiinţa mentală interioară sau inteligenţa.)

[2] *Chidakasam* : Sfera Absolutului, conştiinţa absolută, starea cauzală.

presus de orice : "Închină-Mi toate lucrările, toate faptele tale şi gîndeşte-te mereu că acestea se raportează doar la Mine, numai la Mine." Al doilea aspect este următorul : "Nu pentru tine săvîrşeşti fapta. Te gîndeşti la tine, mereu la tine ! Dar CINE eşti tu, la urma urmei ?" Cel ce străluceşte în tine, de dimensiunea unui atom, nu este altul decît Eu Însumi ! Cuvîntul "eu" vine direct de la *atman*, de la suflet. Acest cuvînt nu aparţine sferei fizice, el este legat de *atman*. Este o reacţiune, o reflectare a lui *atman*. Cuvîntul "eu" nu are aşadar nici o legătură cu corpul sau mintea, cu intelectul sau imaginaţia. Conceptul de "eu" transcende corpul, mentalul, intelectul şi se aplică lui *atman*. Tot ce aţi făcut pînă acum şi tot ce faceţi acum este pentru satisfacerea lui *atman*. Ne lăsăm prinşi în mrejele iluziei şi ne lăsăm duşi de ea tocmai pentru că nu sesizăm acest adevăr. Toate cîte le faceţi sînt spre mulţumirea Mea şi pentru Mine, şi le faceţi în numele Meu. Voi acţionaţi doar ca reprezentanţi ai Mei, daţi-vă seama deci că tot ce faceţi este pentru Mine.

Al treilea aspect este faptul de a descoperi secretul şi adevărul subtil al acestei lumi. Dăruirea de sine este reflectarea iubirii. Această emoţie pe care o numim iubire vine de la *atman*. Iubirea este de fapt un alt nume al lui *atman*. Această iubire nu are nimic comun cu lucrurile acestei lumi. Principiul iubirii trebuie înţeles ca un alt cuvînt care descrie dăruirea de sine. Toate acţiunile trebuie să fie inspirate de acest principiu care izvorăşte drept din inimă. În acest context, tot ce gîndim, spunem sau facem trebuie să aibă un unic scop : să fie plăcut Domnului. Această atitudine este descrisă astfel : "A face totul pentru a-L sluji şi a-I fi pe plac."

În starea de veghe, putem crede că acţionăm pentru corpul nostru; dar dacă ar fi adevărat, atunci pentru

CINE dormim ? În timpul somnului, corpul se odihneşte; dar această pace şi această odihnă pentru CINE sînt, mai exact ? Dormim, mîncăm, ne odihnim, toate acestea le facem spre mulţumirea lui *atman*. Într-o zi, o femeie îi explica soţului diversele raporturi dintre fiinţele umane : "De ce mă iubeşti ? Te-ai gîndit vreodată la asta ?" l-a întrebat ea. De fapt, soţul nu iubeşte soţia pentru ea, ci pentru el însuşi. Credem că mama iubeşte copilul pentru el, dar ne înşelăm; pentru ea însăşi îl iubeşte.

Se spune că învăţătorul *(guru[1])* îşi iubeşte ucenicul *(sişya[2])*, dar îl iubeşte tot pentru sine, nu pentru ucenic ! Acesta este de altfel adevărul subtil care se ascunde în spatele tuturor *sadhanas[3]* (exerciţii spirituale) din lume ! Credincioşii Îl iubesc pe Dumnezeu, dar pentru ei înşişi, pe cînd Dumnezeu îi iubeşte pe credincioşi pentru ei înşişi ! Motivul e simplu : Dumnezeu este nemanifestat, iar pentru El nu există diferenţă între ceea ce-I "aparţine" Lui şi ceea ce "aparţine" altuia. "Eu" şi "al meu" au un sens izvorît numai din egoism, pe cînd în Dumnezeu nu există nimic de acest gen !

2. *Puterea omenească şi puterea divină*

Au fost arătate trei aspecte pentru a-l ajuta pe credincios în căutarea sa. Dar care sînt puterile

---

[1] *Guru* : Literal, "cel ce ne scapă de întuneric şi neştiinţă." Învăţătorul spiritual care ne îndrumă.

[2] *Sişya* : Ucenic. Persoană care încearcă să triumfe asupra minţii şi să o stăpînească, purificînd-o.

[3] *Sadhana* : Practică, disciplină spirituală, purificare mentală. Lucrare interioară, interogaţie cu privire la "Cine sînt eu ?" Exerciţiu spiritual practicat într-un spirit de sacrificiu total, lăsîndu-ne în voia lui Dumnezeu. A oferi şi a închina Domnului tot ce gîndim, spunem sau facem.

oamenilor ? Pot ei să înțeleagă aceste adevăruri ? Dacă o femeie dorește puțină răcoare, folosește un evantai, de pildă. Cînd vine o rafală puternică de vînt, valurile oceanului se înalță uriașe, copacii sînt smulși din rădăcini, iar adierea produsă de evantai e atît de slabă în comparație cu un asemenea uragan.

Cînd un om scoate apă din fîntînă, ia doar o cantitate mică. Cînd vine potopul, rîurile și oceanele se unesc. Dacă vreți lumină, aprindeți o lumînare, o lampă sau răsuciți întrerupătorul, dar este o lumină atît de slabă față de cea a soarelui ! Astfel, adierea evantaiului, apa din fîntînă și lumina lămpii sînt ca puterile omului, pe cînd uraganul, potopul și soarele sînt ca puterile lui Dumnezeu.

Date fiind limitele noastre omenești, cum să ajungem la acest Infinit care este Dumnezeu ? Există o metodă : să ne lăsăm în voia divină. Domnul a spus : "Îți voi arde toate păcatele și te voi înălța pînă la Mine."

Iată un exemplu care vă ajută să înțelegeți. Lumea care vă înconjoară este *bhuthakasam.* Această lume a materiei ia o anumită formă în mentalul pe care îl numim *chittakasam.* În acest *chittakasam, chidakasam,* sau sfera cauzală, ia la rîndu-i o formă, iar Dumnezeu Însuși ia o formă în *chittakasam* și *chidakasam.* Acest Dumnezeu Infinit și fără chip este astfel cuprins în inima credinciosului.

Într-o zi, înțeleptul *Narada* dori să-l vadă *(darșan*[1]*)* pe *Narayana* (întrupare divină venită pentru salvarea omenirii). *Narayana* l-a întrebat : "*Narada,* ai deslușit ce este *bhuthakasam* și ce taină ascunde ? Care este lucrul cel mai important dintre cele cinci elemente, cinci simțuri,

[1] *Darșan :* actul de a vedea, de a ți se arăta o persoană sfîntă.

cinci sufluri vitale ?" Cele cinci elemente sînt asociate cu simțul pipăitului, văzului etc. Cele cinci elemente sînt pămîntul, apa, focul, aerul și eterul. "Care sînt cele mai importante ?" a întrebat *Narayana. Narada* a răspuns : "Pămîntul, *Swami*[1] *!*" Atunci *Narayana* i-a spus : "De ce ? O fi el cel mai mare ? Pămîntul, care este acoperit pe trei sferturi de ape, e chiar așa de mare ? Ce e mai însemnat după părerea ta ? Lucrul care înghite sau lucrul înghițit ?" *Narada* a recunoscut că apa e mai importantă pentru că a înghițit aproape tot Pămîntul. *Narayana* a continuat : *"Agasthya*[2] a băut tot oceanul dintr-o sorbire; mai crezi atunci că oceanul este mai mare decît *Agasthya ?" Narada* răspunse : *"Swami,* e limpede că *Agasthya* este mai mare !" *Narayana* continuă : *"Agasthya,* care pare uriaș, e doar ca o steluță pe cer ; și-atunci cine e mai mare, *Agasthya* sau cerul ?" *Narada* zise : *"Swami,* cerul e mult mai mare decît *Agasthya."* Dar *Narayana* nu terminase. "Domnul a acoperit cerul și Pămîntul cu un singur picior[3]. Cine-i mai mare, Dumnezeu sau universul ? Dacă piciorul Lui e atît de mare, ce zici de forma Sa infinită ? Și ce zici de credinciosul care reușește să-L cuprindă în întregime în inima lui ? *Narada,* cine-i mai mare, Dumnezeu sau credinciosul Său ?" Și *Narada* a conchis că credinciosul este mult mai mare decît Însuși Dumnezeu pentru că are puterea de a cuprinde infinitul în inima sa... Prin urmare stă în puterea credinciosului să-L cuprindă pe Dumnezeu. Dumnezeu poate fi legat cu funia iubirii. De

[1] *Swami :* Maestru (spiritual).

[2] V. legenda păsării *Agasthya,* care a băut tot oceanul dintr-o sorbire.

[3] V. Vamana-Avathar.

aceea *bhakti-marga* sau calea dăruirii de sine este cea mai bună cale.

Dacă luați în palmă o picătură din apa oceanului, o să vă pară minusculă; dar această picătură devine o parte din infinit dacă o puneți din nou în ocean. Aşa sînt şi oamenii. Cînd ajung să fie una cu puterea divină, devin infiniți şi atotputernici. Faptul de a-l uni pe om cu Dumnezeu se numeşte "calea dăruirii de sine". Dar oamenii nu L-au înțeles încă pe acest Dumnezeu Atotputernic care este Stăpînul întregii Creații.

Priviți-i ! Sînt gata să se plece în fața unui slujbaş mărunt sau înaintea unui prim ministru, dar n-au suficientă pocăință ca să fie smeriți şi să se supună lui Dumnezeu! Mama universului nu este tratată cum ar trebui să fie, pentru că oamenii nu reuşesc să înțeleagă istoria Creației. Dacă am înțelege că totul este o parte din Dumnezeu, niciodată n-am mai apuca pe căi greşite ! De ce să cumpărați flori neînsemnate, cînd copacul dorințelor creşte în grădina voastră ?

De ce să cumpărați lapte, cînd Cerească Vacă este la îndemîna voastră ? Dacă am cunoaşte întregul folos pe care l-am trage de aici, niciodată n-am mai acționa ca acum.

Chiar lucrurile mici par a avea o importanță deosebită cînd le privim din punctul nostru de vedere limitat. Se spune că fiecare are ceea ce merită. Sîntem atraşi de lucrurile banale tocmai pentru că puterea noastră este extrem de limitată ! În realitate însă, nu este aşa ! Puterea voastră nu e mărginită ! Dacă vă simțiți mici şi slabi, este pentru că vă confundați cu trupul.

Trebuie să depăşiți stadiul acestei confuzii şi să puteți conştientiza faptului că sînteți *jiva*[1] sau individul. Acesta este stadiul de *vişista-advaita*.[2]

Plecînd de aici, trebuie să atingeți stadiul de *advaitam*[3] (non-dualitate). "Eu sînt trupul" este dualitatea, iar dualitatea este sursa tuturor suferințelor noastre. În dualitate, totul este întristare.

Dacă o persoană se identifică cu *atman*, totul este prilej de fericire. Trebuie să ne perfecționăm modul de gîndire şi să ne identificăm cu *atman*, nu cu trupul. Acest lucru este numit *upasana*, adică "adorare".

3. Upasana *sau adorarea*

Vorbitorul dinainte v-a explicat că *upasana* înseamnă "a se aşeza aproape de", dar explicația nu este suficientă. Broscuțele se aşază pe floarea de lotus (nufăr), dar putem numi acest lucru *upasana ?*

Nu ajută la nimic să fii "aproape"; trebuie să fii şi "drag" pentru a sorbi nectarul cuvintelor. A fi aproape fizic nu înseamnă a fi "drag". De pildă, vecinii voştri : nu vă frămîntați pentru problemele lor. Dar dacă fiul sau soțul vostru este în Statele Unite şi n-aveți nici o veste de la el, vă faceți griji. Din punct de vedere fizic, aceste

---

[1] *Jiva* : Sufletul individual, entitate, persoană, om. Termen asociat cu limitele corpului şi ale simțurilor.

[2] *Vişista-advaita* : Monism superior, stadiul în cursul căruia se acordă o anumită importanță aspectului dualității prin comparație cu Originalul. Non-doi "special" sau "particular". Unul, care îl cuprinde totuşi pe al doilea, ca fiind o parte integrantă a acestui Absolut. Credinciosul simte că el este o parte din Domnul. Este acea etapă în cursul căreia Iisus Christos a declarat : "Sînt fiul lui Dumnezeu." Această stare ne face demni de obîrşia noastră divină. Conştientizare superioară.

[3] *Advaita(m)* : Non-dualitatea, unul urmat de nimic.

persoane sînt departe, dar iubirea le face "apropiate" şi "dragi" inimilor noastre. Dacă vă aşezaţi sub bec, veţi avea lumină şi veţi vedea bine, veţi citi sau veţi face altceva. Dacă staţi într-o cameră cu aer condiţionat, beneficiaţi de răcoare. După cum vedeţi, confortul înlocuieşte disconfortul, un lucru ia locul celuilalt. Dacă vă aşezaţi lîngă sobă, iarna, nu veţi simţi frigul. Astfel, dacă sînteţi apropiaţi de Dumnezeu, prezenţa Lui o să vă confere toate calităţile înalte întrupate de El, influenţa şi iubirea Sa. Stînd aproape de El veţi obţine toate acestea.

Upasana înseamnă deci "a fi apropiaţi de Dumnezeu", dar feriţi-vă de o interpretare greşită. În contextul *bhakti-yogăi*, aceasta nu înseamnă a fi aproape "fizic". Cînd postiţi, de exemplu, nu mîncaţi orez în acea zi, dar mîncaţi o banană, o *dosa*[1] sau altceva ! În ziua de *ekadasi*[2], unele persoane ţin post, dar cer să li se aducă puţină *upma*[3] sau halva sub pretext că "postesc" şi nu mănîncă orez ! Practicile de tipul postului sînt sacre şi prea mulţi oameni le folosesc greşit în zilele noastre !

Trupul vostru este templul lui Dumnezeu, trataţi-l ca atare ! În nici un caz nu trebuie să-l supuneţi la dureri sau suferinţe. Îngrijiţi-l, însă fără să pierdeţi din vedere, bineînţeles, că Dumnezeu îl locuieşte. Trebuie să folosim principiul iubirii ca să ne apropiem de Domnul, iată adevărata *upasana.*

[1] *Dosa :* Fel de mîncare din sudul Indiei.
[2] *Ekadasi :* Sărbătoare religioasă. A unsprezecea din cele cincisprezece zile ale lunii.
[3] *Upma :* În sudul Indiei, prăjitură din griş.

4. *Calea cea mai uşoară*

Modul cel mai simplu de a ne apropia de El este următorul : gîndiţi-vă numai la El, orice aţi face, orice aţi spune. Aceasta este adevărata *bhakti-yoga.* Calea dăruirii de sine nu înseamnă doar iubirea de Dumnezeu, ci şi faptul de a săvîrşi anumite activităţi ca să-I fim plăcuţi.

Dăruirea de sine implică anumite calităţi foarte exacte; critica şi lauda, frigul şi căldura, cîştigul şi pierderea, cinstea şi ruşinea, toate aceste contrarii trebuie tratate cu egalitate sufletească. Nu trebuie să ne descurajeze critica sau să ne bucure laudele. Nu trebuie să fim prea fericiţi la cîştig, nici prea supăraţi la pagubă... Trebuie să tratăm frigul şi căldura cu seninătate. Iarna, hainele de lînă vă apără de frig, iar vara, vă simţiţi mai bine în haine subţiri. Răcoarea vă poate bucura în unele cazuri, iar căldura în altele. Ambele sînt benefice, totul depinde însă de modul cum le folosim.

Pe timpul verii, primim răcoarea cu plăcere, iar dacă stăm lîngă foc, suferim. Cîştigul şi paguba, şi toate contrariile sînt foarte utile, toate au fost create de Dumnezeu cu un scop foarte precis. Dar trebuie să ştim a le folosi corect. Este periculos să dai o sabie unui nebun şi nu trebuie să oferi o cupă de aur decît celui care-i cunoaşte deplina valoare. O persoană care cunoaşte preţul dăruirii de sine şi o foloseşte judicios ştie că nu trebuie să-şi supere aproapele. Iubirea nu poate răni, nici naşte ură. Niciodată nu trebuie să existe duşmănie între făpturile lui Dumnezeu. A gîndi şi a vorbi despre iubire în timp ce faceţi rău altuia este un lucru nedrept ! Dacă vorbiţi de iubire şi de dăruire de sine,

trebuie să fiți în stare de a le exprima într-un mod care respectă poruncile lui Dumnezeu.

De aceea se spune în *bhakti-yoga* : "Fă cum îți poruncesc !"

Krişna şi *Arjuna* erau cumnați. După ce a căzut la picioarele Domnului, *Arjuna* s-a lăsat în voia Lui şi I-a făgăduit : *"Krişna*, Îți voi asculta porunca !"

Aşa au devenit *guru* şi ucenic. Fără această transformare mentală, oricare ne-ar fi dăruirea sau apropierea față de Dumnezeu, totul este inutil. Faceți-vă datoria încercînd să înțelegeți şi principiul timpului. Totul trebuie făcut la timpul potrivit. Este nevoie de un simț al proporțiilor cînd vrem să facem ceva. Lucrul trebuie început într-un moment foarte precis, trebuie să dureze un anumit interval de timp, trebuie să fie bun şi pe potriva puterilor noastre.

Trebuie să învățați pe de rost acele *slokas* pe care vi le-a recitat oratorul şi să le puteți repeta dacă vi se cere. Este foarte posibil să vă cer să mi le spuneți pe neaşteptate – fiți pregătiți ! Dar nu uitați că toate grijile voastre şi toate suferințele vor dispărea numai cînd veți înțelege sensul acestor *slokas*. Dacă le memorați mecanic, fără să le pătrundeți sensul, suferințele voastre riscă să crească în loc să se micşoreze !

Prelegerea a treia

(4 august 1984)

1. *Ce înseamnă dăruirea de sine?*

"Cel ce Mi se dăruie este drag inimii Mele."

Oamenii culeg diversele tipuri de roade în această lume. Ei adună numeroase bogății, aur, proprietăți, dobîndesc titluri, onoruri şi prestigiu în multe domenii. Dar ***Bhagavad-Gītā*** arată că toate acestea sînt trecătoare. Ceea ce trebuie cîştigat în lume este iubirea lui Dumnezeu, o iubire extraordinară, fără preț. Trebuie să ne gîndim cum să cîştigăm această iubire divină. Ce metodă trebuie să adoptăm ? Cum să procedăm ? Dacă semănați boabele fără să curățați pămîntul şi să smulgeți buruienile, nu veți obține nici o recoltă ! La fel este şi egorul inimii voastre : nu veți obține recolte dacă nu veți înlătura defectele egoului. Exact acest lucru ne învață capitolul despre *bhakti-yoga*. Trebuie înlăturată ataşarea de trup. Oamenii îşi închipuie că-L iubesc pe Dumnezeu, dar aceste gînduri nu ajută la nimic ! Lucrul cel mai de seamă este să ştim dacă Dumnezeu ne iubeşte pe noi. Dacă voi Îl iubiți pe Dumnezeu, însă El nu vă iubeşte, rezultatul va fi nul ! Prin *bhakti-yoga* se înțelege "a fi mereu în uniune cu Dumnezeu". *Bhakti-yoga* ne învață constanța şi fermitatea.

2. Trupthi şi samtrupthi

Ar trebui să fim mereu fericiţi. Există o diferenţă între *trupthi*[1], bucurie, şi *samtrupthi*[2], fericirea autentică. Pentru a înţelege mai bine, să luăm ca exemplu *kirtan*[3] şi *samkirtan*[4]. *Kirtan* (muzica) vine de pe buze, pe cînd *samkirtan* este o muzică totală, izvorîtă din adîncul inimii. Putem descrie *samkirtan* ca o muzică născută spontan, venind din adîncul inimii, fără teamă sau înfrînare şi cu bucurie.

Satisfacţia vine din lumea aparenţelor, din lumea fenomenală, însă adevărata bucurie, *samtrupthi*, vine din adîncul inimii ca *samkirtan,* muzica autentică. Această bucurie este legată de adevăr, este permanentă şi se naşte din detaşare.

Bucuria autentică îşi ajunge ei însăşi, nimic nu mai trebuie adăugat, nimic nu mai trebuie luat. Sensul profund al acestei afirmaţii este următorul : credincioşii nu trebuie să se lase luaţi de lucrurile acestei lumi şi nu trebuie să le dea nici o importanţă. Gîndirea lor trebuie să fie fermă şi constantă.

Samtrupthi (bucuria veritabilă) provine din seninătate. Această seninătate este constantă în faţa succesului sau eşecului, cîştigului sau pagubei.

Dăruirea de sine este prin urmare singura bucurie adevărată *(samtrupthi)* şi este legată mai degrabă de un sentiment statornic de iubire şi mulţumire, decît de lucrurile care sînt supuse schimbărilor neîntrerupte.

---

[1] *Trupthi :* bucurie superficială.
[2] *Samtrupthi :* Fericire, bucurie autentică, generată de unirea cu Dumnezeu, sentimentul profund care vine direct din adîncului inimii.
[3] *Kirtan :* Melodia care porneşte de pe buze şi nu este inspirată de un sentiment profund
[4] *Samkirtan :* Melodia care porneşte din inimă, muzica totală.

Credincioşii trebuie să accepte cu bucurie tot ce li se întîmplă, ca pe un dar trimis de Dumnezeu, spre binele lor. O inimă care tratează contrariile cu seninătate şi care rămîne neschimbată în faţa culmilor şi abisurilor existenţei poate fi descrisă ca o inimă plină de *samtrupthi* sau bucurie veritabilă.

3. Statornicia, hotărîrea, curajul

Statornicia, hotărîrea şi curajul sînt calităţi fireşti la om, iar acesta le utilizează în mii de moduri în viaţă. Unii le folosesc ca să escaladeze munţi, alţii îşi folosesc curajul şi dorul de aventură pentru a traversa oceane, alţii pentru a traversa jungla, iar alţii pentru a aduna bogăţii şi bunuri.

Alte persoane au chiar curajul de a-şi lepăda însuşirile omeneşti şi divine, adoptînd însuşiri demoniace ! Asemenea calităţi ferme şi această hotărîre sînt folosite în scopuri diverse, în slujba binelui sau răului, după caz. Totul depinde de individ. Cînd *Valmiki* era *Ratnakara* (tîlhar la drumul mare), îşi folosea curajul într-un mod negativ. Însă datorită companiei înţelepţilor, şi-a schimbat comportamentul, folosindu-şi toate calităţile în scopuri bune şi asociindu-le mereu cu numele sfînt al Domnului. Astfel a devenit autorul ***Ramayanei.*** Niciodată nu trebuie să folosiţi statornicia şi hotărîrea în scopuri vremelnice sau negative. Ceea ce trebuie să facem este să cîştigăm Îndurarea Domnului. Numai această Graţie face din fiinţa umană o fiinţă unică.

4. Dumnezeu cu chip şi Dumnezeu fără chip

Bhakti-yoga descrie adorarea lui Dumnezeu cu chip şi fără chip. ***Bhagavad-Gîtă*** ne arată nu doar metoda

cea mai bună, dar şi cea mai sigură. Ea afirmă că este imposibil să atingem stadiul absolutului fără chip şi atribute dacă nu trecem mai întîi prin adorarea chipului.

Atît timp cît oamenii sînt legaţi de trup şi se confundă cu acesta, nu pot sesiza, nici atinge aspectul fără chip şi atribute.

Oamenii vor putea dobîndi iscusinţa necesară pentru a adora absolutul fără chip numai cînd îşi vor depăşi ataşarea de trup, de lume şi toate celelalte legături. Cît timp individul se confundă cu propriul corp şi crede că are o formă particulară, nu poate atinge aspectul absolut şi fără atribute al Divinităţii.

De aceea Domnul *Krişna* a afirmat că atîta timp cît îşi menţine conştiinţa de a fi trupul, individul nu poate atinge aspectul fără chip. Un *sadhaka* sau un credincios trebuie în primul rînd să-L adore pe Dumnezeu sub un chip şi cu atribute, adică trebuie să se închine unuia din aspectele lui Dumnezeu, cu chip şi atribute.

După o perioadă de astfel de practică, el poate puţin cîte puţin să pătrundă în sfera absolutului, adică Îl poate adora pe Dumnezeu fără chip.

Lumea crede că este posibil să adore forma cosmică a Domnului, dar şi aceasta reprezintă tot un chip, la urma urmei ! Nu putem continua să ne sprijinim întreaga experienţă pe lumea numelor şi formelor. Atît principiul fără formă cît şi lumea numelor şi formelor sînt esenţiale pentru *sadhaka*, căutătorul spiritual. Ele sînt ca aripile pentru pasăre sau ca picioarele noastre pentru mers. Se poate ajunge la ţintă cu ajutorul cele două "picioare" care sînt *lipsa formei* şi *forma* : punem un picior în faţa celuilalt şi ne sprijinim pe el.

Trebuie să ştim că forma este efemeră, pe cînd absolutul fără formă este etern. Iată un exemplu spre

ilustrare. Mii de persoane stau jos în templul din *Praşanti Nilayam*, timp de o oră sau două. *Swami* este acolo. Această experienţă are o anumită durată şi se raportează la o acţiune foarte exactă. Dar o puteţi retrăi ori de cîte ori doriţi, după ce vă întoarceţi acasă. O puteţi rememora fără greutate căci aceste imagini sînt înregistrate în mentalul vostru, *chittakasam*. Toţi sînt acolo : miile de persoane, *Swami* şi templul ! Cu vederea exterioară şi în starea de veghe, vedeţi că staţi jos în templu, la *Praşanti,* dar ce se petrece cînd vă "amintiţi" acestea ? Răspunsul este simplu : *Praşanti Nilayam* este în inima voastră ! Aţi stat la *Praşanti* o oră, însă aceasta poate deveni o experienţă permanentă. E de ajuns să vă gîndiţi acolo. După ce aţi trăit experienţa în starea de veghe, ea vă rămîne întipărită în adîncul inimii. Dacă n-aţi fi trăit-o în lumea fenomenală, adică în templu, ea nu v-ar fi lăsat o impresie durabilă în inimă. Ca să-l înveţi pe un copilaş cuvîntul "scaun", simpla pronunţare a cuvîntului nu-l ajută să priceapă despre ce este vorba. Este nevoie de un exemplu : dacă-i arătaţi un scaun şi îl puneţi să repete cuvîntul "scaun", în mintea lui se va naşte o asociaţie între numele şi forma obiectului, de care îşi va aminti apoi fără greutate. Forma scaunului este efemeră. Elementul permanent este demonstrat prin elementul nepermanent. Astfel, Divinitatea care nu are formă trebuie asociată cu un anumit chip dacă vrem să O înţelegem.

5 *Numele şi forma*

Trebuie să verificaţi dacă credeţi cu adevărat în existenţa lui Dumnezeu. În majoritatea timpului, mentalul este nestatornic şi mulţi oameni se întreabă dacă există Dumnezeu. Deci care este Adevărul, ce este

Dumnezeu ? Plecînd de la acest mental şovăielnic pentru a ajunge la o credinţă statornică, trebuie să trecem prin formă. Iată un exemplu. Cineva întreabă dacă există Dumnezeu, iar răspunsul este foarte simplu. Dovada că Dumnezeu există este însăşi existenţa cuvîntului "Dumnezeu". Cuvîntul n-ar exista dacă n-ar fi Dumnezeu! Nu poate exista un nume pentru ceva care nu există. Dacă avem un nume pentru a defini un lucru, aceasta este dovada că lucrul respectiv există.

Iată un pahar. Sensul acestui cuvînt şi dovada că paharul există sînt oferite de însăşi forma lui. Numele dovedeşte existenţa obiectului. Toate obiectele care există în lume sînt o dovadă a cuvîntului folosit pentru a le desemna. Aşadar, pentru cuvîntul "scaun", forma respectivă este dovada că scaunul există. Cuvîntul este sunetul care dovedeşte existenţa unui anumit obiect. Dacă n-ar exista Dumnezeu, nici cuvîntul "Dumnezeu" n-ar fi !

Îmi puteţi spune că avem nume pentru obiecte care nu există. În limba telugu, de exemplu, avem termenul "floarea-cerului". E adevărat că nu există "florile-cerului", dar este vorba de un cuvînt compus, de o combinaţie de cuvinte. Nu este un nume în sine, deci "florile-cerului" nu există !

Nu există nici un cuvînt în lumea aceasta care să nu aibă un obiect corespondent. Sînt aici studenţi, profesori şi persoane cultivate. Să se uite fiecare în dicţionar şi să vadă dacă, într-adevăr, fiecărui cuvînt îi corespunde un obiect. Veţi găsi în dicţionar cuvîntul "credincios"; dar dacă Dumnezeu nu există, cum de figurează cuvîntul "credincios" în dicţionar ? Însăşi existenţa unui cuvînt care descrie un anumit obiect dovedeşte existenţa obiectului respectiv, fie că îl vedeţi sau nu, fie că îl

cunoaşteţi sau nu. Dacă scaunele n-ar fi existat, niciodată n-ar fi fost un asemenea cuvînt. Prin urmare, întîi este *forma*, apoi urmează *lipsa formei*. Mai întîi principiul cu formă şi atribut, iar după aceea principiul absolutului fără formă.

Nu se poate ajunge la al doilea aspect pînă nu se trece prin primul. Iată un alt exemplu. Priviţi această pernă. Cu ce este acoperită? Cu o bucată de pînză. Ce este înăuntru? Bumbac. Pe dinafară – veţi zice – este pînză, iar înăuntru, bumbac. Dar *Swami* vă răspunde că, în realitate, atît în exterior cît şi în interior este bumbac !

Bumbacul fără formă a luat forma firului, acest fir a devenit pînză, iar pînza îmbracă bumbacul. Pînza este forma, iar bumbacul este non-forma. Transformarea care se produce de la formă la non-formă şi de la non-formă la formă este Divinitatea! Dar pentru nevoile noastre, nu putem folosi bumbacul ca atare, ci îl transformăm în pînză, după ce l-am făcut fir.

Cît sîntem legaţi de trup, aceasta este etapa pe care o urmăm. Cît încă avem conştiinţa de a fi trupul este imposibil să abandonăm aspectul "cu formă". În practicarea cultului "cu formă" există şaisprezece genuri de ritualuri.

Acest lucru este spre mulţumirea noastră personală. În exterior, ne închinăm acestei forme şi, o dată ce am adus-o în inimă ajutaţi de floarea imaginaţiei şi a sentimentului, sîntem gata să adorăm absolutul fără formă aflat în inima noastră. În cultul Divinităţii cu formă, folosim anumite flori. De la trupul care săvîrşeşte gesturile rituale şi pînă la florile pe care le aducem ca ofrandă, totul este trecător. Dar florile folosite în adorarea absolutului fără formă sînt complet diferite ! Acestea sînt opt la număr : non-violenţa, adevărul,

răbdarea, perseverența, iubirea, mila, iertarea și sacrificiul – iată florile cultului lăuntric. Pînă nu atingem un anumit stadiu de elevare, trebuie să ne închinăm aspectului cu formă.

Gîtăcharya ne arată în capitolul 12, care se raportează la cultul cu formă, trăsăturile unui *bhakta*[1], sau credincios, și cele pe care trebuie să le cultivăm dacă vrem să ne iubească Dumnezeu. Înainte de toate, oricine vrea să devină credincios trebuie să învețe a cultiva pacea sufletească și să aibă o hotărîre neclintită. Întotdeauna trebuie să fie bucuros de soarta sa și să nu se lase niciodată pradă grijilor și necazurilor.

Bhagavatham[2] a dovedit că *Prahlada*[3] era un credincios ideal pentru că poseda exact aceste trei calități. În timp ce era torturat de demoni, *Prahlada*, fiul căpeteniei demonilor, niciodată nu s-a lăsat cuprins de suferință. El repeta într-una numele lui *Narayana*, singurul său refugiu, ocrotitorul și salvatorul său. N-a vărsat nici măcar o lacrimă cît a fost schingiuit ! De aceea s-a spus despre *Prahlada* că se află continuu în *yoga*, în uniune cu Domnul. Deși a trăit în lumea fenomenală și a îmbrăcat o formă, inima lui era lipsită de orice atașare. Un credincios adevărat n-ar trebui să aibă în sine nici o urmă de ură, gelozie sau mînie, căci acestea sînt cele trei mari obstacole din calea dăruirii de sine.

[1] *Bhakta* : Cel care are *bhakti*, adică este dăruit Domnului. *Bhakti* este completa lăsare în voia divină.
[2] ***Bhagavatham*** : Carte sfîntă (scrisă de înțeleptul *Vyasa)*, care se ocupă de *Vișnu* și încarnările Sale, în special de *Șri Krișna*. (N.tr)
[3] *Prahlada* : Unul din cei mai mari credincioși ai Domnului *Vișnu*, fiul căpeteniei demonilor.

Trebuie așadar să cultivăm sentimentul unității. Cînd disprețuiți un om, Îl disprețuiți pe Dumnezeul căruia vă închinați !

Ura, gelozia, mînia vin din ego și din ambiția personală. Primul sfat al ***Gitei*** este următorul : "Să nu urăști pe nimeni..."

Semințele nu vor da roade dacă nu smulgeți buruienile în prealabil. Așa este și ogorul inimii voastre : dacă nu smulgeți buruienile egoului, nu veți obține nici un rezultat ! Cel mai important lucru de reținut din *bhakti-yoga* este deci faptul că trebuie să iubim toate ființele, nu doar pe Dumnezeu, și să fim față de toată lumea cum sîntem față de Însuși Dumnezeu. Cei ce se închină la Dumnezeu, dar sînt violenți și fac rău altora, nu-și dovedesc nicicum dăruirea de sine ! Dimpotrivă, ei fac dovada unei prostii monumentale ! Astfel de oameni nu vor pătrunde nicicînd în sfera spiritualității și a dăruirii de sine.

În zilele care urmează vom învăța modul cum un credincios trebuie să-și sanctifice timpul și activitățile și ce trebuie să facă pentru ca viața lui să merite într-adevăr osteneala de a fi trăită. Vom învăța toate acestea la timpul cuvenit.

Prelegerea a patra
(5 august 1984)

1. Practică, meditație, cunoaştere

Sînt numite *abhyasa yoga*[1] activitățile şi practicile urmate de *sadhakas*, aspiranții la spiritualitate. *Abhyasa yoga* este practica neabătută. *Dhyanam* (meditația) este descrisă ca metoda care-i permite individului să se gîndească neîntrerupt la Domnul, devenind una cu obiectul gîndurilor sale. Termenul *dhyanam*, meditație, vine de la cuvîntul *daivachintanam* care înseamnă "a-şi aminti constant de Domnul". A ne gîndi la Dumnezeu doar din cînd în cînd nu înseamnă "meditație". Adevărata *dhyanam* este faptul de a ne gîndi la El în toate împrejurările şi în toată vremea. Este un proces constant. Practica este asociată cu timpul, obiectul şi împrejurarea. Pe de altă parte, meditația transcende timpul, spațiul şi toate celelalte fenomene din lumea obiectivă. Aşadar s-a spus despre meditație că este superioară practicii. Cunoaşterea este considerată a fi superioară meditației. Cunoaşterea este asociată cu analiza, înseamnă a observa şi a analiza natura obiectului. Individul obține pacea lăuntrică după ce a trecut prin diferite etape. Pacea este stadiul cel mai important. Tocmai despre ea este vorba cînd *Puruşa*

[1] *Abhyasa, abhyasa-yoga* : Exercițiu constant. Exercițiu spiritual constant care vizează unirea cu Dumnezeu.

Sukta laudă sacrificiul, iar ***Bhagavad-Gītā*** arată că sacrificiul este calitatea cea mai importantă din toate.

2. Omul activ şi pensionarul

Pentru a dobîndi pacea sufletească, trebuie să parcurgem trei etape. Trebuie de asemenea să avem în vedere un singur scop, iar acela să fie binele omenirii. Ființa umană nu poate ajunge nicăieri dacă nu are un obiectiv clar. Acest obiectiv este binele întregii omeniri. În primul rînd, trebuie să menținem finalitatea reprezentată de pace, ajungînd astfel în stadiul *jijnaasu*[1]. Al doilea este cel de *sadhaka*[2], iar al treilea, *arudha*[3]. Pentru o mai bună înțelegere, să luăm ca exemplu studentul, omul activ şi pensionarul. Stadiul de *jijnaasu* corespunde studentului, care încearcă să acumuleze un maximum de informații şi competență.

Deci în acest stadiu individul care caută adevărul trebuie să cerceteze natura puterilor divine, tainele acestora şi Principiul Divin în general.

Încercați să înțelegeți principiul *"that thwam asi"*[4] cu ajutorul analizei profunde. *That thwam asi* se referă la străduința depusă pentru a înțelege "aceasta" şi "aceea" şi pentru a găsi principiul unității dintre cele două elemente. Noi trebuie să descoperim unitatea dintre "aceasta" şi "aceea". După ce am găsit-o, trebuie să

[1] *Jijnaasu* : Căutător, cel care caută adevărul. Una din cele patru categorii de *bhakti* (dăruire de sine). Cei care caută eliberarea cu hotărîre. Individul care aspiră la înțelegerea lui *atman*, citeşte textele sacre, caută compania persoanelor bune şi evlavioase.

[2] *Sadhaka* : Aspirant spiritual.

[3] *Arudha* : *Yogarudha* este un om care a atins unirea completă cu Dumnezeirea.

[4] *That thwam asi* : "Tu eşti aceasta."

aplicăm această cunoaştere în practică. Este stadiul de *sadhaka,* adică aspirant spiritual. Acest stadiu poate f comparat cu condiția omului activ. Fără o calificare, nu poți găsi de lucru. În stadiul de *jijnaasu,* aşadar, individu încearcă să dobîndească o anumită pregătire, iar î stadiul următor, cel de *sadhaka*, aplică în practic această pregătire şi toată ştiința dobîndită.

Ultima etapă, cea de *arudha*, poate fi comparată c pensia. Pensionarea are loc la o anumită vîrstă, cîn individul a încheiat practicarea profesiei sale. La studentul nu devine om activ în societate decît atun cînd şi-a terminat studiile. Există deci trei etape bin definite : studentul, omul activ şi pensionarul. Cel d urmă *(arudha)* poate fi comparat cu individul care s bucură de o pace adîncă şi vede unitatea creați Pentru a ajunge aici, este indispensabilă o anum căutare şi trebuie să nu cultivăm ataşarea de lucru acestei lumi. La ora actuală, din nefericire, *sadhakas* m întîi se ataşează de lucrurile lumii acesteia şi abia ap îşi încep căutarea interioară !

Nu ştiu dacă ați remarcat deja, dar cînd unul din voi se adresează mulțimii, începe invariabil cu form standard : "Fraților şi surorilor din familia lui Sai", d aceasta devine "Fraților şi surorilor din afara[1] familiei Sai !" Aceasta se poate numi semi-dăruire de sine !

3. *Timpul este Dumnezeu*

Bhagavad-Gītā ne învață să ne lăsăm complet voia Domnului. Elementul timp este foarte impor Textele sfinte afirmă că Dumnezeu nu depinde

[1] Swami face un joc de cuvinte folosindu-se de 'of' şi 'off' engleză. (N. tr.)

elementul timp şi timpul nu-L atinge ; în schimb, El stăpîneşte timpul. Oamenii, însă, sînt stăpîniți de timp şi depind de el. Dumnezeu transcende timpul.

Omul este pieritor, pe cînd Dumnezeu este veşnic. Nu veți putea transcende principiul timpului decît atunci cînd veți fi găsit adăpost în Dumnezeu, nu înainte !

Unul din numele Domnului este *kala-kala*[1], timpul. Timpul mistuie ființa umană, pe cînd Dumnezeu mistuie timpul însuşi. Prin urmare, oamenii trebuie să-şi sprijine activitățile pe acest principiu înainte de a I se închina Domnului. ***Upanişadele*** descriu adorarea ca fiind lucrare, activitate. Trebuie înainte de toate să cinstim timpul.

Timpul este cauza progresului sau a eşecului oamenilor, a binelui şi a răului care li se întîmplă, a calităților şi defectelor lor. De aceea ne rugăm astfel : "O, Doamne, să fiu vrednic de a-mi sfinți timpul şi energiile, ca să ating cîndva floarea de nufăr a picioarelor Tale şi să rămîn de-a pururi cu Tine !" Lumea întreagă, care este rezultatul vederii înseşi, face parte din elementul timp. Nu poți ieşi în întîmpinarea timpului, căci el înaintează pe nimeni ! Oamenii sînt cei ce trebuie să înainteze în timp, şi nu invers ! Timpul poate fi comparat cu un curent care, trecînd, ia cu sine toate ființele.

Cel luat de acest riu nu trebuie să se agațe de cel dus de acelaşi curent, riscînd, ca orbul, să se prăbuşească de alt orb. Veți reuşi să vă salvați doar de cineva aflat pe malul rîului. Acest cineva este însuşi Dumnezeu.

[1] Numele Domnului "Kala" înseamnă timpul. Iar Dumnezeu este timpul.

Cel ce găseşte adăpost în Dumnezeu scapă de tot zbuciumul, iar problemele care sînt invariabil asociate cu principiul timpului nu-l mai ating. Dumnezeu a vorbit îndelung despre lăsarea în voia Lui şi despre importanţa acestui principiu, spunînd : "O, omule care te laşi luat de rîul timpului, Eu sînt singura ta scăpare ! Vino la Mine şi vei fi salvat !" Auzind acestea, omul se lasă în voia lui Dumnezeu, îşi pune bogăţiile, averile, familia întreagă la nufărul picioarelor Sale şi se lasă complet în voia Lui.

4. Maya, *iluzia*

Între Dumnezeu şi oameni se află un văl des, care naşte îndoiala şi confuzia din mintea lor, împiedicîndu-i să se lase complet în voia Lui. Această cortină se numeşte *maya*.

Ce înseamnă "iluzia", *maya ? Maya* se referă la tot ce nu există. Este faptul de a ne imagina că există ceea ce nu există. Tot ce credeţi real nu există şi tot ce credeţi ireal există! Amintiţi-vă că un singur lucru este real : faptul că *lumea nu există cu adevărat !* Zărim o sfoară şi o luăm drept şarpe, dar şarpele n-a existat acolo nici o clipă ! Cădem pradă fricii şi încordării pentru că *ne imaginăm* şarpele, dar el nu există.

De ce ne este frică? Iluzia înseamnă tocmai faptul de a crede că există un lucru care nu există ! Acest sentiment este cauza tuturor problemelor noastre. Dacă am avea conştiinţa totală a realităţii, am vedea o simplă sfoară. Nu ne-am teme să ne apropiem, nici să o atingem. Suferim deoarece uităm că, în realitate, tot universul este încarnarea lui Dumnezeu şi nicidecum ceea ce credem noi. Noi îl vedem din punct de vedere obiectiv şi nu-l analizăm în profunzime. Nu cercetăm cum ar trebui. Ar fi de-ajuns o mică analiză a naturii lumii

obiective pentru a realiza că aceasta este o curgere neîntreruptă.

Acest flux neîntrerupt reprezintă o schimbare continuă, care se manifestă la nivelul lumii fenomenale.

Un fluviu curge fără oprire. Cuvîntul *nadi* înseamnă "rîu" şi implică această mişcare continuă. Fie că există sau nu apă în rîu, i se spune totuşi "rîu". Astfel lumea rămîne lume, fie că voi existaţi sau nu în ea ! Iată adevărul ! Schimbarea este o curgere neîntreruptă, un amestec de adevăr şi neadevăr. ***Vedanta*** o numeşte *sat-asat*[1].

Este o combinaţie de adevărat şi fals, de realitate şi iluzie. *Sadhana*, adică disciplina spirituală, este tocmai procedeul prin care se cerne adevărul de neadevăr pentru a lua în consideraţie, în final, doar adevărul.

Principiul *mayei* este asociat cu trei atribute : ignoranţa, iluzia şi lumea fenomenală.

Faptul de a gîndi că există lucrurile care nu există şi faptul de a vă lăsa învăluiţi de acest fenomen imaginar este ceea ce numim *maya*. Mulţi oameni susţin că *Brahmam* este Adevăr şi că lumea este ireală, dar este inexact. Sentimentul şi ideea pe care ni le făurim despre lume nu sînt adevărate, dar lumea în sine este adevărată ! *Brahmam* este temelia acestei lumi a *mithyei*[2] !

---

[1] *Sat* : ceea ce există, Fiinţa. *Asat* : ceea ce nu există, Nefiinţa. *"Se spune* sat *statorniciei în sacrificiu, în asceză sau în danie, la fel ca şi faptei care năzuieşte spre aceasta. La ceea ce este făcut cu necredinţă, fie ofrandă, danie sau asceză, i se spune* asat *[...]"* (***Bhagavad-Gîtă***, Ed. Herald, traducere de Sergiu Al-George, p. 185) (N.tr.)

[2] *Mithya* : Un amestec de adevăr şi minciună. Nici adevărat, nici fals, ceva situat între adevăr şi neadevăr. *Mithya* are o realitate

În ***Bhagavad-Gītā,*** *Krişna* îi spune lui *Arjuna* : "Te depărtezi de Mine de fiecare dată cînd te laşi influenţat de timp şi cînd te laşi luat de acest curent neîntrerupt ! Lasă-te în voia Mea şi toate suferinţele tale vor dispărea. Iluzia nu te poate atinge cînd eşti lîngă Mine şi cînd te gîndeşti la Mine."

5. *Perseverenţa*

Iată un mic exemplu. În casele celor bogaţi este, de regulă, un cîine de pază la intrare. Astfel de cîini sînt crescuţi cu mare dragoste şi ataşament. Ei latră doar atunci cînd cineva vrea să intre sau să sune la uşă. Unii oameni pleacă fără să mai insiste, dar cei ce vor cu adevărat să-l întîlnească pe proprietar stau pe loc şi strigă mai tare, acoperind lătratul cîinelui ! Proprietarul vine să vadă cine îl caută şi, recunoscîndu-şi prietenul, îi deschide. Cîinele nu mai latră, ştiind că stăpînul a lăsat acea persoană să intre. Astfel iluzia poate fi comparată cu cîinele care păzeşte locaşul eliberării *(mokşa)*. Dacă apare un străin care nu este prieten cu stăpînul, cîinele se repede şi îl muşcă ! Oamenii se tem de el şi se depărtează cînd îl aud lătrînd. Dar un om cugetat nu-l ia în seamă şi insistă pînă cînd se face auzit de stăpînul casei. Pentru a intra în locaşul păcii, este nevoie de o hotărîre neclintită. *Krişna* îi spune lui *Arjuna :*

"Arjuna, te-ai legat de obiectele simţurilor şi de aceea nu reuşeşti să te concentrezi şi să Mă aduci în inima ta. Insistă, străduieşte-te neabătut şi vei reuşi să te concentrezi. Numai cu această condiţie vei putea să găseşti adăpost în Mine şi să te laşi în voia Mea.

---

temporară, născută din investigaţia şi experienţa care îşi urmează una alteia.

Aminteşte-ţi de Mine cu iubire şi credinţă, gîndeşte-te la Mine mereu ; orice ai face, gîndul să-ţi fie doar la Mine ! Chiar şi atunci cînd faci lucruri vremelnice, să nu cumva să crezi că nu trebuie să te gîndeşti la Mine ! Nu este vorba de un război sau de o încleştare de rînd, lupta pe care trebuie să o dai este împotriva propriilor tale slăbiciuni şi defecte. Astfel făcînd, gîndeşte-te la Mine şi LUPTĂ ! N-ai altă luptă de dus decît împotriva organelor tale de simţ, controlează-le şi stăpîneşte-le !"

Prahlada i-a descris tatălui său, care era căpetenia demonilor, această luptă lăuntrică, în mai multe feluri : "Ai cîştigat atîtea războaie cît ai clipi din ochi, dar n-ai dobîndit încă arta stăpînirii simţurilor ! Părinte ! Ai ajuns un rege puternic datorită acestor victorii, dar cînd vei avea controlul simţurilor, vei putea ajunge chiar regele universului ! Cît timp nu ai stăpînire de sine, cum să învingi duşmanii lăuntrici ? Cum să te lupţi cînd ai mîinile şi picioarele legate ? Dar dacă dobori duşmanii lăuntrici, pe ceilalţi îi vei învinge uşor !"

Cînd este posibil acest lucru ? Cînd ne întoarcem la Dumnezeu. "Treburile mele, familia mea, părinţii mei, prietenii mei etc." – cît vom simţi astfel, nu este cu putinţă să ne lăsăm total în voia divină.

Toate activităţile obişnuite au loc în sfera *bhuthakasam,* dar trebuie să cucerim şi *chittakasam.* Odată intraţi în sfera *chittakasam,* restul vine de la sine. Pînă ajungem la gară, trebuie să ne cărăm bagajul cum putem. Dacă nu avem pe nimeni să ne ajute, îl ducem singuri. Odată ajunşi în tren, îl putem lăsa jos şi ne odihnim.

Trenul ne duce şi pe noi, ne duce şi bagajul, nu-i aşa ? Există însă şi netoţi care continuă să-şi care

bagajele după ce au urcat în tren ! Nu-şi dau seama că trenul le duce bagajele aşa cum îi duce şi pe ei !

6. *Abandonul total*

O dată ce v-aţi lăsat în voia Domnului, puneţi la lotusul picioarelor Sale tot ce aveţi. Ceea ce trebuie să faceţi, cînd şi cum să faceţi este treaba Lui ! Desigur că nu trebuie să mai existe nici o urmă de ego în acest caz. Iată o povestioară care ilustrează la perfecţie ceea ce înseamnă abandonul total. *Rama, Sita*[1] şi *Lakşmana*[2] (din ***Ramayana***) ajunseseră la poalele unui munte. Domnul este mereu pus pe joc divin (*leelas*[3]), căci este un actor perfect ! Bineînţeles că El nu poate suferi, dar se poate preface uneori că Îl doare ceva sau că este ostenit. Cînd ia chip omenesc, Domnul se poartă ca un om de rînd, ca să-i înveţe pe oameni şi să se facă mai accesibil lor. Prin urmare, *Rama* se prefăcu "rupt de oboseală". Îşi şterse sudoarea de pe frunte şi-i zise lui *Lakşmana :* "Sînt tare ostenit, nu cred că pot merge mai departe !" Ridică o colibă undeva, să ne putem odihni." *Lakşmana* a zis atunci : "Aşa voi face. Ce loc alegi ?" Iar *Rama* a zis : "Oriunde vrei tu; alege singur !" *Lakşmana* răspunse : *"Rama !* Ce rău am făcut, oare, ca să-mi vorbeşti astfel ? Spune-mi, rogu-te !" *Rama,* care cunoştea desigur gîndurile şi inima lui *Lakşmana,* adăugă pentru a-i arăta *Sitei* ce înseamnă abandonul total : "Dar ce-am zis de te plîngi astfel ? Ce este ?"

[1] *Sita :* Soţia lui *Rama,* un model de virtute şi de castitate. Simbolul purităţii şi al fidelităţii

[2] *Lakşmana :* Fratele Domnului *Rama.*

[3] *Leela :* Joc divin, activităţi divine, voinţă divină. Universul întreg este scena pe care Se joacă Domnul. Tot universul este jocul Său, inclusiv facerea, menţinerea şi desfacerea universului.

Lakşmana Îi răspunse : "Am lăsat tot ce aveam, soţia, mama, tatăl, regatul, totul ! Te-am urmat crezînd că mi-eşti tată, iar *Sita,* mamă. M-am lepădat de propria-mi voinţă, ascultînd doar de a Ta, iar acum îmi ceri să ridic o colibă fără să-mi arăţi unde şi spunîndu-mi să aleg singur ! Porunceşte şi voi asculta ! Tu eşti singurul meu scop în viaţă, Tu eşti tot ce am, singurul meu gînd !"

Aceasta ne arată că *jiva,* sau individul, n-ar trebui să aibă dorinţe personale şi pentru el nu trebuie să existe decît voinţa divină. A ne lăsa în voia lui Dumnezeu înseamnă a împlini necondiţionat tot ce El ne porunceşte să facem. Urcaţi în trenul Meu, iar Eu vă voi purta. Odată ajunşi la *Praşanti Nilayam,* dacă veţi continua să vă căraţi bagajul, supăraţi-vă doar pe voi înşivă cînd veţi suferi !

În acest context, *Krişna* a subliniat importanţa abandonului şi l-a descris ca fiind înalta dăruire de sine. Cînd vă lăsaţi în voia Lui, cîştigaţi cu uşurinţă Îndurarea Divină, ea curge în valuri oriunde v-aţi afla – un sat, un oraş mare, în văzduh, oriunde ! Aceasta este porunca lui *Krişna.*

Trebuie să recunoaştem principiul timpului şi să învăţăm să-l sfinţim, dimpreună cu lucrarea noastră şi cu toate activităţile. Trebuie să atingem scopul lăsîndu-ne în voia lui Dumnezeu.

Prelegerea a cincea
(6 august 1984)

1. *Dumnezeu sălăşluieşte în trupul nostru*

Gītācharya a afirmat : "Individul lipsit de ataşare, egoism şi care este senin în faţa bucuriei şi a necazului, acela este drag inimii Mele !" Dar nu este uşor de atins această stare. Într-adevăr, este un lucru greu de realizat pentru *sadhakas*[1] obişnuiţi, inclusiv pentru *grihasthas*[2], adică aceia care au viaţă de familie. Ei Îl pot slăvi pe Dumnezeu împlinind cele şaisprezece tipuri de cult despre care vorbesc textele sfinte, dar anihilarea egoului şi a simţului individualităţii este extrem de dificilă pentru un *sadhaka* obişnuit. De ce ? Pentru că este imposibil să anihilăm egoul cît timp facem diferenţă între propria noastră individualitate şi poruncile Domnului. O dată ce am recunoscut unitatea dintre Principiul Divin şi divinitatea individului, ne putem supune Lui. O dată ce ne dăm seama că Dumnezeu sălăşluieşte în inima tuturor făpturilor sub formă de lumină, de *jyothir*[3], ne vine uşor să ne controlăm egoismul şi ataşarea. Aceasta flacără autoincandescentă străluceşte în adîncul nostru al tuturor.

Fiinţa care ocroteşte toate făpturile este, de fapt, o parte din noi înşine ! Din timpurile cele mai îndepărtate

[1] *Sadhakas* : aspiranţi la spiritualitate.
[2] *Grihastha* : Stadiul vieţii de familie.
[3] *Jyothir* : Lumină, slavă, luminozitate, strălucire, lumină spirituală.

oamenii se întreabă dacă există Dumnezeu şi, dacă există, cum se poate ajunge la El. La ora actuală, aceasta a devenit o problemă importantă. Înţelepţii antici, înarmaţi cu o hotărîre neclintită, şi-au folosit întreg talentul şi simţul sacrificiului supunîndu-se la diverse restricţii. Ei au găsit soluţia şi au afirmat : "O, cetăţeni! [Noi] am văzut principiul transcendental care există dincolo de cele văzute !" Ei au explicat cum şi-au condus căutarea interioară şi cum au aflat că Dumnezeu există ; au explicat că El nu poate fi găsit nici în lumea obiectivă, nici în spaţiu, ci, cu vederea interioară, în adîncul inimii. El se află chiar în trupul nostru ! Înţelepţii L-au recunoscut şi identificat pe acest locuitor divin ! Dumnezeu locuieşte în inima noastră ; este numit şi *Dehi*[1], tocmai pentru că El locuieşte în *deha*[2] (corp). Trebuie să înţelegem că slava divină străluceşte în inima fiinţei umane. Trebuie să facem un efort pentru a-L găsi pe Domnul nemuritor în trupul muritor. Trebuie să încercăm să-L găsim de asemenea în cele cinci elemente ale creaţiei – pămînt, foc, apă, aer, eter. Găsim diamantele în pîntecul pămîntului, nu în vîrful copacilor ! Tot astfel, diamantul care este Domnul se află în inima oamenilor şi nu în exterior. Prin cuvîntul înţelepţilor, trebuie să găsim în noi diamantul care este Domnul. Dumnezeu este cît o şchioapă în inima noastră. Acest trup nu este un lucru obişnuit. Este templul Domnului, este un car pe care stă Dumnezeu. El este purtat în triumf de vehiculul pe care-l numim trup, pe străzile

[1] *Dehi* : Stăpînul, persoana divină, locuitorul corpului nostru, cel care sălăşluieşte în trupul nostru, cel care este întrupat.
[2] *Deha* : Corpul fizic; literal, "care poate fi ars", ceea ce este supus distrugerii. Muritor, trupul, ceea ce are viaţă scurtă, ceea ce este efemer, trecător.

oraşului care este lumea. Nu trebuie să-l neglijăm, ci să-l îngrijim şi să ne ocupăm de el. Niciodată n-ar trebui să-l folosim într-un mod nesănătos, nici pentru a săvîrşi fapte necinstite sau contrare *dharmei* (legea morală). Trebuie să-l îngrijim şi să-l considerăm un lucru sfînt. Din nefericire, acest trup care este atît de sfînt este folosit cu nesăbuinţă la ora actuală, căci nu i se înţelege valoarea. E adevărat că trupul este un lucru inert, dar principiul care îl însufleţeşte este plin de viaţă şi de conştiinţă. Trupul este ca o plută cu ajutorul căreia traversăm oceanul *samsarei*, oceanul existenţei. Nu este simplu să ai corp omenesc. El este rezultatul a numeroase merite acumulate în multe vieţi anterioare. Dacă-l folosim cu nesăbuinţă, anulăm toate meritele pe care le-am adunat în decursul acelor vieţi.

2. *Vizualizarea unităţii*

Avem şansa extraordinară de a ne fi născut ca fiinţe umane. Acest corp este ambarcaţiunea cu care traversăm oceanul existenţei *(samsara[1])*. Acest ocean este plin de creaturi groaznice şi crocodili monstruoşi. Aceştia sînt cei şase duşmani lăuntrici ai omului : mînia, lăcomia, desfrînarea, ura, invidia şi gelozia. Acest ocean al *samsarei* este imens şi insondabil, comparabil cu un curent. Valurile sale sînt formate de contrarii ca fericirea şi necazul, plăcerea şi durerea etc. Este foarte dificil de

[1] *Samsara* : Oceanul existenţei. Torentul timpului, valul schimbări Viaţa, existenţa pe pămînt, activităţile din această lume şi, de asemenea, dorinţa senzuală. Procesul existenţei cu schimbările modificările datorate dimensiunilor timpului şi spaţiului, legii numel şi formei, nesfîrşitului ciclu de vieţi şi de morţi. Prin extindere : viaţ de familie, viaţa plină de dorinţe şi ambiţii - dar nu se referă doar l viaţa de familie. Viaţa însăşi este *samsara*.

ştiut cînd vine unda fericirii sau a necazului; prin urmare, cea mai bună metodă de a trăi această existenţă în *bhava sagara* (oceanul vieţii pămînteşti) este să vezi unitatea în diversitate. Trebuie să credem cu tărie că Principiul Divin locuieşte în noi sub formă de flacără autoincandescentă. O dată ce am recunoscut prezenţa lui Dumnezeu în fiecare, percepem unitatea în diversitate. În acest stadiu, ne este imposibil să mai disprețuim pe cineva.

Toate formele de cult ca *bhajans*[1] (cîntări sfinte), *japa* (repetarea numelui Domnului), *dhyanam* şi alte practici de acest gen ne vor apărea nesemnificative după ce am recunoscut acest principiu al unităţii şi am realizat că Dumnezeu locuieşte în toţi. Numai atunci cînd sîntem ceva mai neştiutori dăm importanţă acestui gen de practici. Înainte de a şti să înotăm, ne trebuie o geamandură ca să nu ne ducem la fund, dar după aceea, este inutilă. Aşa sînt şi aceste ritualuri care ne ajută pînă aflăm tîlcul ***Gîtei.*** După ce-i înţelegem esenţa, toate aceste rituri nu ni se mai par importante.

Trăsăturile şi semnele particulare ale unui credincios adevărat sînt descrise într-un mod diferit în capitolul al 12-lea, despre *bhakti-yoga* (yoga dăruirii de sine).

Se vorbeşte de asemenea despre controlul celor şase duşmani lăuntrici. Dar este mai uşor de spus decît de făcut !

Cum să fie simplu? Ei bine, îi putem învinge fără greutate după ce înţelegem că acelaşi Dumnezeu unic, care se manifestă în cele cinci simţuri, însufleţeşte toate fiinţele. Cît timp nu recunoaştem acest adevăr şi nu l-am trăit, nu vom avea o mulţumire adevărată, orice am face.

[1] *Bhajan* : Căutarea contopirii cu Dumnezeu prin cîntări spirituale.

Dacă puneți sare pe limbă şi-n acelaşi timp beți un suc de fructe, nu-i mai simțiți dulceața. Sarea va schimba gustul sucului. Trebuie mai întîi să scuipați sarea şi să vă clătiți gura ca să apreciați sucul. Acesta este singurul mod de a gusta savoarea sucului de fructe. Astfel, numai după ce anihilăm trăsăturile negative ale personalității noastre, ca ura, gelozia, invidia, mînia şi egoul, putem aprecia dulceața adevărului, iubirii, compasiunii, sacrificiului, milosteniei şi simpatiei.

3. *Dăruirea de sine*

Trebuie mai întîi să înțelegem ce înseamnă "dăruirea de sine" şi care sînt caracteristicile şi limitele umane. *Bhakti* sau dăruirea de sine se referă la iubirea noastră pentru Dumnezeu. Cuvîntul *bhakti* este alcătuit din două silabe : *bha*[1] care este caracteristica Domnului şi *akti* care vine de la *anurakti*[2], care înseamnă "iubire" şi îl caracterizează pe credincios.

Cînd le alăturăm, avem adevărata dăruire de sine. Cînd dăruirea de sine înfloreşte în noi, sacrificiul devine ceva firesc. Iubirea este suflul vital al oamenilor. O dată ce avem iubirea, restul vine de la sine. De fapt, cel ce iubeşte o face numai pentru el însuşi, nu pentru altul.

În această lume, oamenii sînt atinşi de *bhavaroga*[3], adică boala identificării cu trupul. Tot ce simțim în realitate se prezintă mai mult sub formă de boală şi nu

[1] *Bha* : Silabă care se referă la tot ce are legătură cu *Bhagavan* (Domnul).
[2] *Anurakti* : Ataşament sau iubire profundă pentru Domnul.
[3] *Bhava-roga* : Boala universală de care sîntem atinşi cu toții. Ciclu vieților şi al morților, boala care ne face să asociem eul cu atitudinile schimbătoate *(bhavas)* ale minții noastre limitate. Identificarea cu trupul şi cu mintea.

de plăcere, aşa cum credem deseori. Mîncarea este un remediu împotriva foamei. Credem în general că mîncarea este o plăcere, dar ea este doar un medicament.

Pregătim tot felul de alimente şi mîncăruri rafinate, crezînd că mîncarea e o plăcere, dar nu este aşa ! Medicamentele conțin uneori ceva care le dă un gust plăcut. Astfel, pentru boala care este foamea, înghițim felurite alimente, dar ele rămîn doar un remediu ! Setea este şi ea o boală, pe care o alinăm cu un pahar de apă rece.

Astfel oamenii fac unele lucruri şi se dedau la numeroase activități doar cu scopul de a-şi îngriji bolile : invidia, gelozia, egoismul, lăcomia, ura şi desfrînarea ! Oamenii cred că gustă anumite plăceri, dar este o eroare.

În realitate, ei sînt atinşi de diverse boli, pe care încearcă să le vindece în o mie de feluri.

Pînă nu vom realiza că locuitorul corpului nostru este Dumnezeu, vom suferi de aceste dureri. Toate aceste *sadhanas* pe care le facem sînt posibile pentru că avem un corp, putem să ne instruim şi să facem studii datorită lui.

Mulțumită lui putem cunoaşte măreția lui Dumnezeu.

Prin urmare trebuie să-l folosim ca pe o bază şi să facem tot ce ne stă în putere pentru a-L vedea pe Cel care îl însufleteşte : Dumnezeu.

Să nu credeți cumva că Dumnezeu se află altundeva, în lumea cealaltă sau în altă lume !

Este aici, în trupul vostru ! Păcatul nu există nici el în vreo sferă îndepărtată, ci depinde direct de acțiunile voastre.

Pentru a-L găsi pe Dumnezeu în acest corp, trebuie să întreprindeți o căutare neobosită şi să faceți eforturi serioase. Spun Cărțile Sfinte : "Caută şi vei găsi."

4. *Cel ce caută găseşte*

Dacă Îl căutați pe Dumnezeu în adîncul vostru, în corp, sînt mari şanse de a-L găsi ! Dacă intrați într-o încăpere unde stau, claie peste grămadă, tot felul de obiecte şi vreți un anumit lucru, mai întîi trebuie să căutați ca să-l puteți găsi, nu-i aşa ? Stăpînul casei nu vă deschide uşa decît dacă bateți. Mama vă dă de mîncare numiai dacă îi cereți. Prin urmare, cereți, căutați şi iar căutați !

Dar atenție : bateți la uşa la care trebuie ! Bateți la uşa eliberării sau la cea a înlănțuirii ?

Voi nu bateți la uşa lui Dumnezeu, ci la a diavolului ! Cui îi cereți ? La cine căutați adăpost ? Verificați dacă vă adresați cu adevărat persoanei care este compasiunea şi mila întruchipată, care duce o viață exemplară, ca să vă arate calea mînturii : Mama Divină, Mama Universului !

Oare vă adresați Ei sau demonului nemilos ? Voi vă întoarceți spre Dumnezeu, da, însă nu-l cereți să vă dea moştenirea divină. Vă rugați, e adevărat, dar ca să primiți daruri materiale şi să vă satisfaceți dorințele pămînteşti. Voi cereți de la copacul dorințelor lucruri neimportante ! Trebuie să vă rugați pentru primirea Principiului Transcendental. Dăruirea de sine trebuie să se dezvolte constant, iar acest lucru este posibil numai dacă aveți cunoştință de existența acestor principii. Primul lucru este să credem cu tărie că Dumnezeu se află în inima noastră, chiar în trupul nostru! Ca să-L descoperim, trebuie să ne întoarcem privirile în interior.

Ce tărie trebuie să aibă această năzuință ? Trebuie să plîngem ca puiul de corb cînd mama lui zboară cu ceilalți corbi, ca o femeie care şi-a pierdut soțul, ca un cerşetor flămînd care cere un colț de pîine. Trebuie să ne rugăm ca femeia care vrea să aibă copii şi nu poate. Cu această fervoare trebuie să ne rugăm la Dumnezeu dacă vrem să-L cunoaştem ! Trebuie să ajungem pînă la identificarea cu El. Din păcate, la ora actuală, riturile şi rugăciunile sînt pompoase şi seci, inima noastră dezminte ceea ce rostesc buzele. Adevărata rugăciune este atunci cînd avem în inimă şi pe buze acelaşi sentiment, iar ea devine un adevărat cult cînd este pusă în practică. Cînd gîndul, cuvîntul şi fapta voastră sînt unul şi acelaşi lucru, deveniți un *mahatma*, un suflet mare. Trebuie să facem această analiză : gîndul, cuvîntul, fapta noastră sînt oare în armonie ? În majoritatea timpului, ele urmează trei direcții diferite şi nu există unitate între ele !

Iată de ce nu sîntem nişte *mahatmas*. Pe Dumnezeu nu-L putem înşela ! Gîndurile voastre dau rezultate lesne de văzut în acțiunile pe care le faceți, iar sentimentele se reflectă în modul cum vorbiți.

5. *Principiul iubirii*

Primul lucru care trebuie făcut este purificarea sentimentelor personale. Trebuie să facem astfel încît iubirea noastră să fie pură, iar în acest scop trebuie să cultivăm răbdarea. Răbdarea este adevăr *(sathya)*, lege morală *(dharma)* şi dreptate, este cunoaşterea însăşi. Răbdarea este totul în lume, este fericirea şi mila ! Abia după ce am cultivat arta răbdării Îl putem găsi pe Dumnezeu. Dar noi ne pierdem răbdarea din orice şi ne enervăm din nimic ! Mînia poate distruge o viață

întreagă. Cei care se lasă în voia ei nu reuşesc nimic în viaţă, niciodată !

Oamenii nervoşi nu sînt iubiţi de nimeni şi sînt disprețuiți. Un om nervos riscă să piardă într-o clipită toate onorurile pentru care a ostenit ani de zile. Mînia ajunge să despartă membrii unei familii. Mulți oameni au pierdut totul din cauza acestui defect. ***Bhagavad-Gītā*** arată că modul cel mai bun de a lupta împotriva mîniei este iubirea ; deci trebuie să dezvoltăm calitatea iubirii. Toate defectele ca ura, gelozia, lăcomia etc. sînt extrem de negative. Iubirea nu cunoaşte nici ură, nici egoism, iubirea dă fără să ia vreodată, iubirea este Dumnezeu !

Dacă Îl dorim pe Dumnezeu, trebuie să cultivăm această calitate. Ca să vedem luna nu trebuie să aprindem lumînarea sau lanterna, propria-i lumină este suficientă. Astfel, ca să-L vedem pe Dumnezeu, care este întruparea iubirii, nu putem reuşi decît bazîndu-ne pe iubire. Cînd este iubire, toate aceste *sadhanas* (discipline spirituale) ca *japa, dhyana* şi altele devin inutile.

Ele ne sînt indispensabile doar pînă înfloreşte iubirea în noi. Chiar dacă luna luminează puternic, nu o vedeți dacă închideți ochii, nu-i aşa ? Practicînd *japa* (repetarea numelui Domnului), concentrarea, meditația *(dhyana)* vă deschideți ochii şi Îl puteți vedea pe Dumnezeu.

Trebuie să recunoaştem că numai atunci cînd avem ocazia să ascultăm prelegeri ca aceasta putem să înțelegem astfel de concepte şi să le transpunem în practică. De aceea *Swami* vă dă, cel puțin cîte o oră pe zi, ocazia de a vă petrece timpul într-un mod inteligent şi de a trage maximum de foloase cu putință.

Prelegerea a şasea
(7 august 1984)

1. *A cunoaşte, a vedea, a avea trăirea directă*

Cei care caută eliberarea prin *bhakti-marga,* sau calea dăruirii de sine, trebuie să ştie că un *sadhaka*[1] pornit pe Calea Spirituală are de urmat diferite etape. Primul lucru este cunoaşterea adevărului cu ajutorul prelegerilor spirituale, al cuvintelor unui *guru* sau al lecturii textelor sfinte. *Sadhaka* află că Dumnezeu există cînd aude vorbindu-se despre El : *gnatum*[2]. Dar nu se simte astfel pe deplin mulțumit. Acesta este abia primul stadiu, principiul dualității. Puțin cîte puțin, dorința de *darşan* – adică a-L vedea pe Domnul – creşte în inima credinciosului. Dar nici acest lucru nu-i este de ajuns, iar simplul fapt de a aspira şi de a tînji astfel nu-l ajută să-L vadă pe Domnul. El trebuie să cultive dorința şi aspirația de a-L vedea direct. Hai să vă spun o întîmplare.

Era odată un băietan, un văcar, care dorea fierbinte să-L vadă pe Dumnezeu. Muncea cît era ziulica de mare, iar seara se întorcea în sat, unde un *harikatha*[3] le tălmăcea sătenilor textele sfinte şi filosofia. Băiatul era numai ochi şi urechi. Într-o zi, *harikatha* le-a descris

---

[1] Cel ce aspiră la spiritualitate.
[2] *Gnatum* : A auzi vorbindu-se de Dumnezeu şi de atributele Sale
[3] *Harikatha* : Relatare, expozeu alcătuit din texte sacre despre *Hari* (Domnul).

înfățișarea Zeului *Vişnu*[1]. El spunea că *Hari*[2] *Vişnu* are fața smeadă, umblă călare pe un vultur alb uriaş şi are un semn alb pe frunte. A mai spus că vine în ajutorul acelora care suferă şi caută ocrotire la El şi că primeşte întotdeauna ofrandele care I se aduc. Descrierea panditului[3] a lăsat o impresie de neşters în inima micului ciurdar. Panditul a mai spus că lui *Vişnu* îi place muzica şi Îl poți cuceri uşor cîntîndu-I rugăciuni sincere.

După-amiaza, cînd ducea vacile la păscut, băietanul avea întotdeauna merinde la el. A început să-I ofere zeului mîncarea sa, cu dăruire şi sinceritate, cîntînd : "O, Doamne ! Am auzit că umbli pe o mîndrețe de vultur alb ; mă rog Ție, vino ! Primeşte acest dar pe care ți-L închin !" Micul văcar a continuat astfel o săptămînă încheiată. Nu mai mînca pentru că Domnul nu venea să împartă masa cu el. După o săptămînă, rămăsese fără vlagă şi îl chinuia gîndul că lui *Vişnu* nu-I plăcea cîntecul său. Era sigur că din această pricină îi refuza ofranda. S-a străduit să cînte cu mai multă înflăcărare, gîndind că într-o bună zi va merita Îndurarea Lui. Sinceritatea, tonul cîntării şi cuvintele rugăciunii sale erau în armonie perfectă... *Narayana*[4] S-a pogorît şi a primit ofranda. Sub ce chip i s-a arătat micului văcar ? Sub chipul unui

[1] *Vişnu* : A doua persoană a treimii hinduse, cel ce ocroteşte şi menține universul. Cel ce impregnează toată creația cu prezența Sa. El Se încarnează de la o eră la alta, pentru a reinstaura practicarea *dharmei,* pentru a-i ajuta pe cei slabi şi a acroti sufletele virtuoase. Universalul, principiul transcendental. Dumnezeu, lansat în actul menținerii şi ocrotirii universului.

[2] *Hari* : Alt nume al Domnului *Vişnu*.

[3] Titlu dat savanților, învățaților etc brahmani din India. (N. tr.)

[4] Încarnare a lui *Vişnu*, formă divină venită pentru salvarea omenirii.

tînăr brahman[1]. Băietanul l-a iscodit : "Cine eşti tu ? Vreun drumeț ?" *Narayana* i-a răspuns : "Sînt *Narayana,* te-ai rugat să vin şi am venit !" Micul văcar, gîndindu-se că lui *Vişnu* îi plăcea tare mult muzica, îi spuse cîntînd : "Arăți cu totul altfel decît a spus panditul, nu cred să fii chiar *Narayana !*" şi i-a povestit brahmanului ce le spusese panditul : că *Vişnu* are fața negricioasă, un semn alb în frunte şi călăreşte o frumusețe de vultur alb. Vezi bine, băietanul dorea să vadă chipul descris, dar Dumnezeu nu are un chip anume. El are mii de ochi, mii de urechi, mii de mîini şi picioare şi doar ca să-I bucure pe credincios ia chipul dorit de acesta. Dar nu este forma sa adevărată. Dumnezeu iubeşte sentimentele profunde şi sinceritatea şi, ca să-I facă fericit pe cel ce crede în El, i se arată *(darşan)* sub chipul cel mai plăcut acestuia. Aşa că *Narayana* luă chipul lui *Vişnu* călare pe mîndrul vultur alb, pentru a-I bucura pe micul văcar...

După ce l-a văzut astfel, un gînd trecu prin mintea băietanului. Îşi zise : "Am auzind vorbindu-se de El, L-am văzut, dar cum aş face acum să ajung la El ?" După cum vedeți, a asculta cuvinte despre Dumnezeu şi a-L vedea nu este de ajuns !

Ceea ce doreşte adevăratul credincios este să devină una cu El ! Atunci şi numai atunci poate cunoaşte

[1] Un individ la care predomină *satwo-guna* (calitatea echilibrului, a purității interioare, a armoniei). Individul care a înțeles principiul lui *Brahmam* – sau *brahmathathwa* – şi care îi ajută pe ceilalți să atingă fericirea de a vedea Realitatea. Individ care s-a statornicit în contemplarea lui *atman*. Casta brahmanilor este cea mai înaltă, dar adevărații brahmani, după Bhagavan Şri Sathya Sai Baba, sînt cei care apără şi ajută progresul spiritual şi moral, indiferent de casta căreia îi aparțin.

ananda[1] (extazul). *Narayana* se făcu nevăzut după ce i s-a înfăţişat băiatului. Micul văcar a continuat să şi-L reprezinte în adîncul inimii sale aşa cum Îl văzuse, întrebîndu-se neîncetat cum să ajungă la El. Astfel *sadhaka*, ascultînd prelegerile panditilor, citind textele sfinte sau ascultîndu-i pe cei care au trăit o experienţă directă, îşi poate face o idee foarte exactă despre Dumnezeu. Un *sadhaka* veritabil nu va fi niciînd mulţumit doar cu atît, pentru că se află tot în stadiul dualităţii. Trebuie să treacă mai departe ! A doua etapă este cea de *vişista-advaita*, care se referă la dorinţa profundă de a-L vedea pe Dumnezeu. Cum să faci să ţi se arate Domnul ? *Sadhaka* trebuie să-şi reprezinte tot ce a auzit despre El, să se gîndească acolo continuu şi să contemple forma pe care a ales-o. Trebuie să devină una cu imaginea pe care şi-a făcut-o, orice ar gîndi, spune sau face. Descrierea formei alese trebuie să devină un chip clar în imaginaţia sa şi să i se întipărească în adîncul inimii.

Acest chip sculptat de imaginaţie trebuie să se transforme treptat în sentiment, iar sentimentul va deveni în cele din urmă o trăire adevărată. Puţin cîte puţin, *sadhaka* va face progrese şi, într-o bună zi, i se va arăta Dumnezeu. Nu doar va vedea chipul preferat de el, ci va avea şi posibilitatea de a vorbi de aproape cu Dumnezeul iubit. După această experienţă, *sadhaka* va fi ceva mai mulţumit, dar nu-i va fi de ajuns nici această şansă extraordinară.

[1] *Ananda :* Fericirea, extazul misticilor, bucuria care urcă din adîncul inimii, în urma unirii cu Divinitatea.

Căci *sadhaka* doreşte să se contopească cu El. A doua etapă, *drastum*[1], este vederea [lui Dumnezeu] iar a treia, *praveştum*[2], cea a experienţei finale. Sentimentul de "Sînt una cu Domnul, sînt o părticică din El" se naşte din viziunea avută anterior.

În primul stadiu *(gnatum)*, cînd auzim vorbindu-se de Dumnezeu şi cînd auzim că El există, avem un sentiment de distincţie şi dualitate între Dumnezeu şi *sadhaka*. În al doilea stadiu *(drastum), sadhaka* Îl vede pe Domnul şi are sentimentul de a fi una cu Fiinţa Divină, de a fi o părticică din Ea. Este ceea ce numim monism superior sau *vişişta-advaita*. Cum putem avea sentimentul înalt care ne face să spunem : "Domnul şi cu mine sîntem doar una" ? Un *sadhaka* demn de acest nume ar trebui să gîndească întotdeauna astfel : "Trebuie să mă contopesc cu El, El trebuie să devină una cu mine şi unitatea va fi perfectă !"

Cît rîul rămîne rîu, cu un nume şi o formă proprie, îşi păstrează identitatea. După ce se varsă şi se pierde în ocean, ia numele, forma şi gustul acestuia. Devine o parte din el. Astfel, dacă *sadhaka* vrea să devină una cu Domnul, trebuie să cultive sentimentul prezenţei Sale constante lîngă el şi să contemple imaginea, atributele şi calităţile Sale. Numai atunci poate deveni una cu El, nu înainte. Calităţile şi atributele divine trebuie să se manifeste în noi, iar spiritul Său universal trebuie să devină o parte din noi înşine.

Sentimentul de altruism care este calitatea sa principală trebuie să devină o trăsătură a naturii sale. "Tu

[1] *Drastum :* Vedere, a vedea cu ochii minţii un obiect, o entitate pe care o iubeşti.

[2] *Praveştum :* Experienţă finală, a cunoaşte, a şti, a gusta fericirea contopirii cu idealul ales.

şi cu mine sîntem doar una" înseamnă că există o perfectă unitate a sentimentelor. Ca să ajungem aici, trebuie să ne străduim. Dacă *sadhaka* este continuu însetat de această unire, într-o zi sau alta va avea ceea ce doreşte.

Acesta este scopul ultim al existenței. Ființele umane ajung la destinație numai cînd se întorc la origini. Acest aspect este uşor de analizat în viața de toate zilele. Să zicem că s-au copt fructele mango, de pildă, şi vă plac foarte mult aceste fructe. Un prieten vă spune că au apărut pe piață. Vestea vă bucură, deşi nu le-ați gustat încă. Vă duceți la piață şi le căutați. Văzîndu-le, sînteți şi mai bucuroşi, dar satisfacția nu este deplină. Le cumpărați, le plătiți, plecați spre casă. Pe drum, vă lasă gura apă. Nu vă puteți împiedica să vă gîndiți la ele. De ce ? Pur şi simplu pentru că vă plac.

Tot ce vedem în exterior nu este de fapt decît oglindirea a ceea ce este în noi. Avem dorințe şi unele înclinații, iar aceste sentimente trebuie să se exteriorizeze ca să trăim experiența propriu-zisă. Deci ajungeți acasă, luați fructele, le spălați cu grijă, luați unul şi îl curățați de coajă. Mîncați o bucată şi vă delectați ! Zeama şi dulceața fructului copt nu mai sînt "în afară", ci devin o parte din ființa voastră, nu-i aşa ?

Acum bucuria voastră este deplină şi cunoaşteți în fine extazul. Cum s-au întîmplat toate acestea ? Mai întîi ați aflat că fructele au apărut pe piață – este stadiul *gnatum*, sau "a cunoaşte". După ce ați auzit vestea, nu v-ați descurajat, ci v-a sporit dorința de a le obține şi gusta.

Cînd ajungeți la piață, căutați fructele şi, la vederea lor, vă creşte satisfacția. Este stadiul *drastum*, "a vedea".

Cumpărați fructele şi le gustați – este stadiul final, *praveştum* sau experiența directă.

Dar *sadhakas* din zilele noastre au sentimente de acest gen pentru Dumnezeu ? Nu ! Trebuie să nutrim dorința de a-L cunoaşte şi a ajunge la El. După ce ați auzit toate aceste prelegeri şi după ce ați citit Cărțile Sfinte, trebuie să faceți un efort ca să vi se arate Dumnezeul iubit. Sînt mulți studenți şi profesori aici. Ei bine, să luăm un exemplu. Un student care a terminat anul I, nu este mulțumit dacă nu promovează. Dacă stă doi ani la rînd în aceeaşi clasă, nu se simte bine şi îi piere orice chef de studiu.

Este descurajat şi, pe deasupra, colegii rîd de el ! Aşa se întîmplă şi cu *sadhaka*, ceilalți îl ridiculizează spunînd : "A ascultat sute de prelegeri spirituale, a citit practic toate textele sfinte, dar nu pare să-i fi ajutat la ceva !" Aceasta este caracteristica *thamo-gunei*[1] (trăsătura inerției intelectuale, a lenei şi ignoranței). Trebuie anihilată această *guna*[2] şi, plecînd de la dualitate *(dvaita)*, să urcăm spre monismul superior *(vişista-advaita)*.

---

[1] *Thamo-guna* : Ignoranță, moleşeală intelectuală şi toate relele care decurg de aici. *Thamo-guna* este un obstacol major care ne împiedică să percepem Realitatea. Ea *[thamo-guna]* nu înțelege bine, interpretează greşit şi ia drept realitate ceea ce este fals şi iluzoriu; ea îl orbeşte pe individ şi îl induce în eroare. Cei care au ca dominantă *thamo-guna* sînt cufundați în întunericul ignoranței şi înaintează pe bîjbîite, fără să poată înțelege ce este just şi ce este injust

[2] *Guna* : Caracteristici umane, atribute, genuri de comportament, atitudini mentale. Există trei *gunas* : *sathwa*, ceea ce este bun, nobil, de bun augur, armonios şi echilibrat; *rajas*, activitate frenetică, dinamism, ambiții şi pasiuni; *thamas*, întunericul neştiinței, inerția mentală şi intelectuală, lipsa totală de discernămînt.

Datorită contemplației neîntrerupte, trebuie să încercăm a-L vedea pe Domnul așa cum ne-a fost descris. Dacă sîntem sinceri, într-o zi se va ivi ocazia de a-L vedea, de a vorbi cu El şi de a-L sluji.

Nu trebuie să ne oprim aici, ci să înaintăm la stadiul non-dualității *(advaita)*. N-ar trebui să fim mulțumiți pînă nu atingem acest nivel. Oamenii de astăzi caută odihna trupului şi liniştea mentală, dar nu este bine. Ceea ce trebuie să caute ei este pacea oferită de desăvîrşirea sufletului *(atman)*. Numai în acest caz puteți deveni "una" cu el ! *Atman* este personificarea păcii supreme, dar *jivatman*[1] (individul) trebuie să devină una cu *Paramatman*[2] (Ființa Supremă).

Rîul se naşte din ocean. Evaporîndu-se, apa se transformă în nori şi există separare şi dualitate. Apa oceanului este sărată ; după ce ajunge să fie nor, cade sub formă de ploaie şi devine apă dulce. O putem compara cu stadiul *vişişta-advaita*, iar această ploaie este de fapt ploaia iubirii. Apa norilor sfîrşeşte prin a forma un rîu, care începe să curgă pînă se contopeşte din nou cu oceanul. Acesta este stadiul neliniştii, cînd individul tînjeşte după contopirea cu Dumnezeu. *Jiva* (individul) trebuie să se întoarcă în patria mumă, trebuie să-şi regăsească originile, pe acel Unul din care s-a desprins. Apa sub formă de rîu trebuie să se verse în oceanul care constituie destinația sa.

Ne-am născut ca ființe umane şi am păşit pe drumul spiritual. Căutăm compania persoanelor virtuoase şi ascultăm învățăturile divine, principiile lui *Sarveşwara*

[1] *Jivatma(n)* : "Eul", omul, sufletul.
[2] *Paramatman* : Sufletul suprem, sufletul universal, sufletul suveran "Eul" suprem, absolutul universal, Dumnezeu. Absolutul din care a purces totul, în care totul există şi se dizolvă din nou.

(Domnul tuturor făpturilor). Dar acum trebuie să facem un efort ca să-L vedem pe Domnul. Şi n-ar trebui să ne mulțumim nici cu aceasta ! Simplul fapt de a vorbi cu Dumnezeu, de aproape, nu trebuie să ne mulțumească deplin. Trebuie să devenim una cu El. Numai atunci existența noastră va fi încoronată de succes. Aşa îl învață *Krişna* pe *Arjuna*.

2. *Numele lui Arjuna*

Arjuna are mai multe nume, iar *Dhananjaya* este ultimul. El a cîştigat toate aceste titluri acționînd în lume. Mulți oameni au reuşit să adune titluri, dar în cazul lui *Arjuna* nu este acelaşi lucru pentru că Însuşi Dumnezeu i le-a dat. El i-a spus lui *Arjuna* : "*Arjuna*, eşti fiul nemuririi !" *Dhananjaya Arjuna* s-a supus unor proceduri severe pentru a obține arma cerească *gandiva*. A întîlnit multe obstacole pe drum, dar datorită curajului, credinței şi hotărîrii sale, a reuşit. Chiar cele cinci elemente s-au dezlănțuit împotriva sa pe cînd căuta *gandiva*, însă el nu le-a luat în seamă. Era ferm hotărît să-şi atingă scopurile. Pentru că a cîştigat acest *dhanan*, Domnul i-a acordat titlul de *Dhananjaya*. El a primit şi titlul de *Dhanamjaya*[1] şi i se spune *Dhananjaya Dhanamjaya*. Toate acestea au un tîlc ! Într-o zi, *Dharmaraja*[2], fratele lui *Arjuna*, voia să facă un sacrificiu ritual, o *yajna*[3]. Din

[1] *Dhanam* : Avere, bogății materiale, proprietăți. *Dhananjaya* sau *Dhanamjaya* : Un alt nume dat lui Arjuna, însemnînd "cel ce a adunat numeroase bunuri şi multe bogății".
[2] *Dharmaraja* : Regele *dharmei*, cel ce ocroteşte legea morală. Cel mai mare dintre cei cinci frați Pandavas.
[3] *Yajna* : Exercițiu spiritual, sacrificiu. Ofrande spre slava lui Dumnezeu, într-un spirit de recunoştință şi smerenie. Acte de milostenie. Ritualuri vedice.

păcate, oamenii erau egoişti, nu făceau danii pe atunci, iar vistieria regatului era goală. *Dharmaraja* îi zise lui *Arjuna :* "O *yajna* ne costă foarte scump, iar noi n-avem nici o leţcaie !" *Arjuna* răspunse : "De ce să ne frămînte lipsa banilor cînd avem pomul dorinţelor sub forma lui *Krişna ?* E de ajuns să primim binecuvîntările Sale şi restul va veni de la sine !" Astfel *Arjuna* a înconjurat regatul cerînd oamenilor bogaţi să contribuie la pregătirile pentru *yajna*. Un rege vecin, auzind ce se pregătea, a adus atîtea bogăţii încît a fost nevoie de doi elefanţi ca să le care !

Erau grămezi de aur şi argint. A sosit *Krişna* şi, prefăcîndu-se străin de cauză, îi zise lui *Dharmaraja* : "Cum ai obţinut toate acestea, de unde vin atîţia bani ?" *Dharmaraja*, neştiutor, răspunse : "Este meritul fratelui meu, *Arjuna !*" De aceea *Krişna* l-a numit *Dhanamjaya*, pentru că reuşise să adune atîtea bogăţii ! Un alt nume al lui *Arjuna* este *Partha,* care înseamnă "fiul Pămîntului". Mai tîrziu, vom încerca să aflăm mai multe despre numele primite de *Arjuna* şi, mai ales, vom căuta să punem în practică ceea ce implică ele.

Prelegerea a şaptea
(8 a u g u s t 1 9 8 4)

1. *Controlul simţurilor*

Prima deschidere spre *yoga* este controlul limbii, la nivelul gustului şi al vorbirii. ***Gītā*** afirmă că nu poţi pătrunde în locaşul *yogăi,* nici să urmezi calea dăruirii de sine fără acest control. Fiinţele vii au mai multe organe de simţ, iar unele trebuie folosite cu multă băgare de seamă şi în deplină cunoştinţă de cauză. Focul, de pildă, poate fi extrem de util dacă ştii cum să-l foloseşti, dar în caz contrar, este foarte periculos. Luaţi un cuţit sau curentul electric, sînt la fel de periculoase ; totul depinde de felul cum folosim un lucru. Filosofia ***Vedantei*** a arătat importanţa cunoaşterii organelor de simţ şi a folosirii lor cu bună-credinţă.

Toate organele de simţ ale omului au un anumit rol, numai limba are două : gustul şi vorbirea. Domnul ***Gītei*** ne sfătuieşte să fim foarte atenţi la modul cum o folosim. ***Gītā*** a mai afirmat că individul care exercită un control perfect asupra limbii poate să-şi păstreze inima curată şi constantă şi simte permanent prezenţa Domnului.

Pentru a dobîndi un asemenea control, *sadhakas* practică anumite exerciţii. Ei păstrează tăcerea un anumit timp, îşi controlează regimul alimentar, mai ales începînd de la Sărbătoarea Învăţătorului *(Guru Purnima)* şi în decursul celor patru luni care urmează.

Postul este recomandat pentru a contribui la controlul limbii, permite păstrarea sănătăţii şi oferă o

senzație de bucurie şi fericire la nivel mental. O hrană consumată dezordonat şi în prea mare cantitate este foarte dăunătoare pentru *sadhakas*. O hrană prea gustoasă trezeşte în noi *thamo-guna* (inerția, lenea, ignoranța). Este o mare greşeală să credem că ne vom putea bucura de prezența lui Dumnezeu dacă vom continua să gustăm plăcerile mesei ! Trebuie aşadar să ne controlăm limba înainte de toate, iar stăpînirea celorlalte organe de simț va veni automat.

În zilele noastre, *sadhakas* se bazează pe tot felul de reguli de urmat şi coduri de conduită, dar sînt incapabili să-şi controleze limba. Ca să se golească o căldare cu apă, ajunge o singură gaură, nu trebuie zece ! Astfel, limba singură e de ajuns ca să strice totul dacă nu este înfrînată, iar celelalte organe de simț nici nu trebuie să intervină ca să se ajungă la dezastru.

Oamenii sînt cuprinşi de tot felul de îndoieli şi frămîntări, mintea lor este plină de contradicții şi de nelămuriri ! Nimic nu mai are preț în afara cuvîntului. Exercițiul spiritual *(sadhana)* cel mai important este controlul limbii. Sacrificiile sînt obligatorii, chiar şi în viața de toate zilele. Nu veți putea obține nimic fără să plătiți. Oamenii sînt capabili să-şi sacrifice propria existență ca să obțină lucruri lipsite de importanță, dar nu fac nimic pentru a obține cunoaşterea spirituală. Şi totuşi lucrul cel mai prețios din lume este sufletul *(atman)*, el este baza a tot ce există. N-ar trebui ca oamenii să sacrifice tot ce au pentru a-l obține ? Dacă vreți nişte legume, de pildă, trebuie să plătiți ca să le obțineți. Numai sacrificînd un lucru puteți obține altul. Astfel, dacă un individ vrea să cultive anumite virtuți, trebuie mai întîi să-şi sacrifice însuşirile negative. Pînă nu sacrificăm dezordinea mentală, nu putem obține seninătatea. Nu putem dobîndi

virtuți decît sacrificînd relele însuşiri din noi. Este imposibil să avem gînduri bune, obiceiuri bune şi un comportament moral pînă nu ne dezbărăm de gîndurile negative şi de proastele obiceiuri. Vorbitorul de adineauri v-a spus că limba se desfată cu lucruri bune şi a explicat că totul devine uşor cînd ştim să o înfrînăm. Mai există un cuvînt pentru controlul limbii şi acela este "tăcerea" !

Tăcerea nu se limitează doar la nemişcarea acestui organ, ci vizează şi forfota gîndurilor din mintea noastră. Tăcerea adevărată cuprinde şi liniştea minții.

2. *Hrana*

Dacă vrem să ne controlăm gîndurile, trebuie mai întîi să avem un regim echilibrat şi să nu cedăm la capriciile gurii. Trebuie să cultivăm *buddhi-yoga*[1], adică *yoga* inteligenței, a discernămîntului, care ne ajută să deosebim ceea ce este efemer de ceea ce este veşnic. Trebuie să analizăm cu grijă natura hranei pe care o consumăm şi să ştim dacă este *sathwică, thamasică* sau *rajasică*, adică dacă generează o atitudine de puritate, calm şi echilibru, dacă ne duce la lene şi moliciune sau dacă hrăneşte în noi pasiunile şi mînia. Este ea de bună calitate ? Este prea picantă ?

Trebuie să studiem aceste diferite aspecte pentru a ajunge la un anumit echilibru interior. Dar dacă vom continua să mîncăm fără să încercăm a înțelege dacă această hrană este potrivită sau nu pentru progresul nostru spiritual şi pentru sănătatea mentală, urmărind doar să ne satisfacem pofta sau să ne liniştim foamea,

[1] *Buddhi-yoga* : A căuta să atingem unirea cu Domnul folosind discernămîntul şi inteligența, încercînd să discernem ceea ce este efemer de ceea ce este etern şi adevărat.

nu vom putea niciodată să ne stăpînim pasiunile şi să ne desfacem legăturile ! Dacă cineva ne critică, imediat ne înfuriem ! Bucuria se risipeşte şi avem impresia că toată lumea e împotriva noastră. Cînd sîntem criticaţi, pe dată ne cuprinde tristeţea !

Curăţenia vaselor este şi ea foarte importantă alături de modul de preparare a alimentelor. Recipientele în care gătim mîncarea trebuie să fie curate. Puritatea alimentelor, care este esenţială, se referă la felul cum sînt obţinute. Nu trebuie să le procurăm prin furt sau printr-o activitate necinstită. Alimentele cumpărate prin mijloace ilicite sau cu bani murdari ne vor aduce gînduri foarte negative şi ne vor duce puţin cîte puţin pe drumul cel rău.

Etapa următoare este pregătirea alimentelor. Ce idei are, ce gîndeşte persoana care le găteşte ? Acordăm multă importanţă astăzi curăţeniei vaselor, dar nu suficientă celorlalte două tipuri de curăţenie despre care tocmai am vorbit ! Fapt este că nu ştim ce gîndea persoana care a gătit mîncarea şi nici dacă măcelarul de la care am cumpărat carnea a obţinut-o prin mijloace cinstite. De aceea recităm *sloka* următoare înainte de fiecare masă ; nu este obligatorie, ci o facem doar spre binele nostru :

"Brahma pranam Brahma havir, Brahma gnau Brahmana hutam, Brahmai vatenagantavyam, Brahma karma samadhinaa, aham vaisvanaro bothva praninam deham aşritaha, prana pana samayuktha pachammy annam chaturvidam, au, şanti, şanti, şanti!"

Înainte de rugăciune, mîncarea din faţa noastră este o simplă mîncare, însă după ce am consacrat-o

Domnului, ea devine *prasadam*[1], hrană închinată. Această rugăciune elimină toate impurităţile pe care alimentele le vor fi absorbit în cursul pregătirii lor.

3. *Controlul vorbirii*

Gîtă ne învaţă că înfrînarea limbii şi hrana *sathwică* (aceea care alimentează gîndurile pozitive, bunele sentimente – care liniştesc instinctele inferioare –, care favorizează pacea lăuntrică), consumată cu moderaţie, sînt esenţiale pentru progresul spiritual. A doua capacitate a limbii este vorbirea. Vorbirea are un impact total asupra mentalului. Ea are o putere fantastică : poate rupe inima omului, poate să-l ucidă sau să-i redea speranţa şi chiar viaţa. Ea ne poate ajuta să atingem ţelul sau să ne rătăcim. Limba are două efecte opuse, iar cuvintele pot transforma gîndirea unui individ. Datorită vorbirii se poate efectua o schimbare radicală în spiritul unui individ. Din păcate, majoritatea savanţilor moderni nu cred acest lucru şi întreabă : "Cum pot nişte simple cuvinte să influenţeze mintea ? Care este dovada impactului lor asupra gîndirii ? Nimic nu poate fi dovedit fără fapte ! Transformarea mentală este un lucru invizibil !" Aşa spun ei. Ascultaţi această întîmplare.

Într-o zi, pe cînd profesorul se pregătea să le vorbească elevilor săi despre ***Vede,*** a intrat în clasă un inspector. Profesorul nostru îi învăţa pe copii vorbindu-le neîntrerupt, ore în şir – aşa era metoda lui. Pe inspector l-a apucat durerea de cap şi i-a zis profesorului : "Sînt doar nişte copii, de ce-i chinuiţi cu asemenea lecţii

[1] *Prasadam* : Hrana pe care o închinăm lui Dumnezeu înainte de a o consuma, pentru ca alimentele să se transforme în energie care să fie folosită în slujba binelui şi a idealurilor înalte.

interminabile ? Aceste concepte filosofice sînt prea grele ca să poată fi înțelese la vîrsta lor !"

Profesorul i-a răspuns că tocmai acea vîrstă fragedă era potrivită pentru modelarea şi îndrumarea copiiilor pe calea cea bună, prin sădirea unor idealuri înalte. "Este un mod de a le purifica inima." i-a spus el. Dar inspectorul a replicat : "Nu cred în toată vorbăria asta; cum ar putea nişte simple cuvinte să transforme spiritul ? Cred că toate acestea sînt lipsite de rost !" Profesorul a încercat să-l convingă, dar fără succes.

Unde este prea multă ştiință, apare un fel de nebunie. Aceasta dă naştere îndoielii, poate încuraja intelectul, dar diminuează virtuțile !

Profesorul s-a străduit să se facă înțeles, dar n-a izbutit şi atunci s-a hotărît să-i dea o lecție practică inspectorului. I-a cerut celui mai mic din clasă să se ridice şi i-a spus : "Copile, dă-l afară pe inspector imediat !" La aceste cuvinte, inspectorul simți că turbează de furie şi începu să zbiere : "Drept cine mă iei ? Doar sînt inspector ! Cum îți permiți să pui un puşti să mă dea afară ?" Profesorul l-a întrerupt vorbindu-i cu calm : "Domnule inspector, nici nu v-am atins ! Nu v-am făcut nimic, ce vă înfurie în asemenea măsură ? Nişte 'simple cuvinte' ?" Astfel profesorul i-a putut dovedi puterea cuvîntului şi i-a arătat că vorbele pot face bine sau rău după cum sînt folosite. După această întîmplare, inspectorul a ieşit fără să spună un cuvînt.

Într-adevăr, cuvintele sînt foarte puternice şi pot chiar să distrugă lumea. Dacă tăiați un copac, el va creşte la loc. Dar dacă zdrobiți o inimă, nu se mai poate face nimic ! Un fierar poate lipi două bucăți de fier printr-un procedeu special, însă o inimă ruptă nu se mai

poate "repara" ! Cauza bucuriei sau a necazului sînt cuvintele.

Trebuie să ne păzim şi nicicînd să nu-i rănim pe ceilalți.

Dacă alunecați şi cădeți, vă alegeți cu cîteva zgîrieturi care se vor vindeca prin îngrijiri adecvate, dar dacă răniți sentimentele unui om, veți produce o rană care nu se va mai cicatriza şi nici un medic nu va reuşi să o trateze !

Într-o zi sau alta, vi se vor întoarce propriile cuvinte. Prin urmare, vorbiți frumos, cu blîndețe. Oricine ştie că limbii îi plac lucrurile dulci; cîntați-i limbii voastre acest cîntecel : "Limbă, limbă ! Tu, care iubeşti dulceața, cîntă şi recită dulcele nume al Domnului ! Limbă, limbă ! Tu, care cunoşti sacrificiul, cîntă numele sfînt al Domnului *Govinda*[1], *Narayana, Narayana, Govinda !*" De ce se spune că limba este un exemplu de sacrificiu ? De ce este ea altruistă ? Ei bine, trăim acest lucru în fiecare zi. Cînd mîncăm un lucru bun, limba i-l trimite stomacului de îndată ce s-a convins că este gustos. În schimb, dacă e un lucru amar, îl scuipă imediat. Limba nu păstrează nimic pentru sine, nici ce e bun, nici ce e rău. Ea trăieşte cu multă demnitate şi îşi cunoaşte propriile limite. Trăieşte în corp ani de zile, fără să iasă niciodată din el. Munceşte neobosită, stînd la locul ei.

O altă calitate a limbii este răbdarea de fier. Oricare ar fi problemele şi greutățile întîmpinate, nu-şi iese niciodată din fire şi îndură totul cu răbdare.

Ea are vecini primejdioşi, care o pot muşca în orice clipă, dar se descurcă întotdeauna, scăpînd cu bine !

---

[1] *Govinda* : Alt nume al Domnului *Vişnu* venit în chip de *Krişna*. *Govinda* este văcarul care ocroteşte şi hrăneşte vacile. El simbolizează controlul asupra naturii animale.

Dacă n-ar fi atît de iscusită, ar păți-o de multe ori ! Totuşi ea reuşeşte să trăiască în pace cu asemenea duşmani cumpliți alături ! Iată ce lecție ne dă ea ! Ne dovedeşte că şi atunci cînd trăim laolaltă cu oameni dificili, se poate totuşi – cu multă răbdare – să trăim în pace !

În zilele noastre, situația se prezintă astfel încît atunci cînd întîlnim persoane rele sau negative, avem tendința de a deveni ca ele.

Bunele noastre însuşiri, sentimentele bune, gîndurile bune, buna purtare, totul se duce pe apa sîmbetei cît ai clipi ! Ca să nu pățim aşa, trebuie să ne controlăm limba. *Swami* le spune adeseori studenților săi : "Dragi copii, nu vorbiți prea mult, căci vorba multă iroseşte energia divină din voi. Acest lucru vă slăbeşte memoria, vă scade forța fizică, nemaipunînd la socoteală că veți îmbătrîni înainte de vreme dacă o să continuați aşa. În plus, veți avea o faimă proastă !"

Iată un mic exemplu. Cînd deschideți radioul ca să ascultați muzică, ştiți cît curent electric consumați ? Ei bine, corpul este ca un aparat de radio, iar inteligența este butonul său. Mintea noastră este muzica sub formă de cuvinte. Energia divină şi sfîntă din noi se epuizează pînă la urmă cu atîta vorbă şi atît cîntec.

De dimineață pînă seara, oamenii vorbesc într-una, de cînd se trezesc şi pînă adorm iar ! Ei nu vorbesc doar "afară", ci şi "înăuntru". Acest dialog neîntrerupt se datorează în principal faptului de a nu fi obişnuiți cu liniştea. Vorba prea multă sfîrşeşte prin a aduce mînia şi cînd sîntem furioşi avem tendința să mîncăm dublu ! Conversația interioară este alimentată de acest surplus de hrană, iar controlul devine imposibil.

Dacă unui cal, de exemplu, îi dați prea multă mîncare, nu-l mai puteți lega, el va arunca din picioare şi

se va smuci. De aceea un cal bine hrănit trebuie să facă mişcare.

Aceasta îl ajută să-şi păstreze sănătatea. Dacă tinerii nu fac mişcare, devin nervoşi şi neliniştiți. *Sadhana* le este recomandată tocmai ca să-şi cheltuiască energia sub forma serviciului către societate. Tinerii trebuie să aibă încredere în ei.

O păsăruică se aşază pe ram, ramul se mişcă, dar ea nu se teme de cădere, ştiind că nu depinde de ram, ci de propriile-i aripi ! Ea are mare încredere în sine ; din păcate, la ora actuală, oamenii se tem de orice şi se delasă în fața primului obstacol întîlnit. Ei au mai puțină încredere în ei decît o păsăruică ! De ce ? Pentru că mănîncă prea mult. Mîncarea pe care o consumă este încărcată de *thamas* şi generează sentimente *rajasice*.

La ora actuală, tinerii cer libertate. E adevărat, aveți drept deplin la libertate, cu condiția să fie o libertate umană, nu animală ! Păsările şi animalele se bucură de libertatea proprie ființelor umane. A te numi om şi a dori să trăieşti ca un animal nu e corect. Trăiți aşadar ca nişte ființe umane ! În acest scop trebuie să dezvoltați în voi calități umane ca simțul sacrificiului, iubirea şi mila, generozitatea, simpatia şi non-violența.

Din păcate, ne place să cultivăm însuşirile animale ca egoismul, furia, gelozia, ura şi violența. Dacă vrem să avem însuşiri bune, trebuie mai întîi să învățăm a ne stăpîni limba. Aceasta este calea regală a *yogăi,* calea unirii cu Divinitatea. *Bhakti-yoga* ne învață deci să dăm o bună folosință vorbirii noastre, hranei şi lumii în general.

În această eră *Kali*[1] (epoca de fier a spiritualității), limba se sanctifică uşor prin repetarea numelui Domnului. Dacă vrem să o sanctificăm, trebuie deci să cîntăm laude Domnului. E mai bine decît să ne pierdem timpul cu o mie de alte lucruri, aşa cum facem de obicei ! Repetarea numelui sfînt este cel mai bun mijloc de a ne sanctifica existența.

[1] *Kali (yuga)* : Una din cele patru mari epoci din istoria lumii. *(Krita-yuga, Threta-yuga, Dwapara-yuga* şi *Kali-yuga). Kali-yuga* este era cea mai lungă şi mai întunecată din punct de vedere spiritual.

Prelegerea a opta
(1 0 a u g u s t 1 9 8 4) .

1. *Două genuri de dăruire de sine*

Gītācharya a afirmat : "Voi face darul inteligenței sau *buddhi*[1] aceluia care nu Mă uită şi Mă slăveşte". El a mai promis : "[Pe acela] îl voi lua la Mine." *Yoga* inteligenței se referă la capacitatea noastră de a deosebi *atman* de *an-atman*[2], adică eternul de efemer. Acest lucru este posibil numai cînd ai o profundă dăruire de sine şi Îl iubeşti pe Dumnezeu "la nebunie". S-a dovedit că pentru a obține Cunoaşterea adevărată şi Înțelepciunea, dăruirea de sine este calea regală. *Dasoham*[3] (Eu sînt slujitorul Domnului) este calea directă care conduce la principiul divin. S-a mai spus : "Cel ce este dăruit Mie Îmi este drag." Dar ce este dăruirea de sine ? Cînd iubirea este îndreptată spre lucruri efemere, ea devine ceea ce numim "ataşare". Cînd este îndreptată spre Entitatea Superioară, se transformă în "dăruire de sine". Există două tipuri de dăruire de sine. Prima este cea obişnuită, referitoare la cele şaisprezece ritualuri descrise de

[1] *Buddhi* : Intelectul, inteligența superioară, capacitatea înnăscută de discernămînt. *Buddhi* examinează şi analizează natura obiectului, cîntăreşte ce este pro şi ce este contra. Este facultatea de a deosebi ceea ce ajută progresul spiritual de ceea ce i se opune.

[2] *An-atman* : Tot ce nu ține de *atman*, tot ce este efemer.

[3] Atitudinea sau comportamentul slujitorului față de stăpîn. Slujitorul este credinciosul, iar stăpînul, Dumnezeu.

textele sfinte şi care cuprinde diferite practici ca pelerinajele, băile în ape sfinte etc.

Dar *Gītācharya* nu consideră aceste practici drept "dăruire de sine". Dăruirea de sine care se referă la "caracter"[1] şi la iubirea totală pentru Domnul este singura care merită acest nume. Trebuie să analizăm natura dăruirii de sine superioare *(parabhakti[2])* în raport cu cea obişnuită. Cea din urmă se referă la ofrandele şi gesturile rituale făcute la nivelul lumii fenomenale pentru a-L adora pe Domnul. Un exemplu : ofranda florilor din natură. Dar voi le-aţi creat ? Nicidecum ! Ele sînt opera lui Dumnezeu ; şi atunci ce este neobişnuit în a-l oferi ceea ce El a creat ? ***Gītā*** a explicat că este vorba de dăruire de sine obişnuită. *Parabhakti* se referă la activităţile asociate cu adorarea Domnului care sălăşluieşte în inima noastră, prin florile invizibile ale virtuţii !

Trebuie să analizăm de asemenea diferenţa dintre cunoaştere şi meditaţie. Fără meditaţie nu se poate obţine cunoaşterea adevărată, iar fără conştiinţa pe care ne-o aduce cunoaşterea, nu putem ajunge la stadiul meditaţiei. În aceste condiţii, cu ce trebuie să începem ? Luat în sensul său larg, cuvîntul "meditaţie" este concentrarea pe un obiect care ne permite să ajungem ulterior la destinaţia finală, dar aceasta nu este definiţia exactă. *Dhyanam* (meditaţia) este meditarea la Fiinţa Divină. A medita şi a se concentra asupra Domnului înseamnă "dăruire de sine". Fără acest gen de dăruire

[1] După Bhagavan Şri Sathya Sai Baba, caracterul este totalitatea virtuţilor care îl fac pe un individ "divin" în gînd, cuvînt şi faptă.

[2] *Parabhakti* : Cea mai înaltă categorie de dăruire de sine. În acest stadiu, individul nu mai percepe decît numele şi chipul Celui pe care-L iubeşte.

de sine este imposibil de atins slava infinită a Domnului. Adevărul este esenţial, dar el este un fruct care nu se poate obţine fără a avea mai întîi floarea dăruirii de sine. Dacă floare nu e, nici fruct nu e ! Astfel dăruirea de sine poate fi comparată cu o floare. Fără dăruire de sine nu există cunoaştere ! În stadiul florii, credinciosul trebuie să-şi asume atitudinea de slujitor al Domnului, *Dasoham*. Începînd cu "Eu sînt slujitorul Domnului" *(Dasoham)*, trebuie să ajungem apoi la *Soham*, "Eu sînt El" (Domnul), "Eu sînt *Brahmam*, Eu sînt aceasta".

Era odată un învăţător spiritual, un *guru*, care avea în jur cîţiva ucenici. Într-o zi, aceştia îl întrebară : "*Swami*, abia ne-ai vorbit despre *Dasoham* spunînd că acest stadiu de 'Eu sînt slujitorul lui Dumnezeu, care este Stăpînul meu' este fundamental, iar astăzi ne vorbeşti de *soham soham* ('Eu sînt Aceasta'). De ce te-ai răzgîndit ?"

Învăţătorul le-a explicat : "Dragi copii, pînă acum spuneam că sînt slujitorul Domnului, însă deunăzi a venit 'hoţul de inimi', *Chitta Chora*[1], şi mi-a furat inima. De atunci, simt că sînt *Soham*. E un hoţ adevărat !" Şi le-a povestit visul pe care l-a avut cu cîteva zile în urmă, cînd Domnul i-a spus : "Ţi-ai început *sadhana* cu *Dasoham*, dar ai făcut progrese, te-ai apropiat de Mine. De acum să urmezi disciplina *Soham*."

Pe lîngă *Ramakrişna Paramhamsa* erau doi credincioşi. Primul ducea viaţă de familie, al doilea era *sannyasin*. Primul se numea *Nagamahaşaya*, iar al doilea, *Vivekananda*. *Nagamahaşaya* avea purtare de slujitor, *Dasoham*. Cînd un fidel apucă pe această cale,

[1] *Chitta Chora* : Un alt nume dat Domnului *Krişna*, 'cel ce fură inimile'.

egoismul se "desprinde" lent de el. Cît timp persistă egoismul, nu se poate obține cunoașterea lui *atman*. *Krişna* l-a încurajat pe *Arjuna* în toate felurile, dar abia mai tîrziu *Arjuna* s-a lăsat complet în voia Lui şi a renunțat la ego. Atunci, el i-a spus lui *Krişna* : "Sînt gata acum să urmez poruncile Tale ! Spune-mi ce trebuie să fac !"

Cît încă mai există egoism în noi, nu putem să atingem nivelul de *atman*, nici să ne ridicăm la nivelul Ființei Supreme *(Paramatman)*. După ce ați cîştigat Îndurarea Divină, egoismul dispare complet. Nu poate fi în acelaşi timp şi umbră, şi lumină, nu-i aşa ? Deci *Nagamahaşaya* a început cu smerenie, cu atitudinea de *Dasoham*.

Cît despre *Vivekananda*, el şi-a dezvoltat mentalul repetînd neîntrerupt : *"Şivoham*[1]*, Şivoham"* (Eu sînt *Şiva*[2]*, Eu sînt Şiva)* şi *"Soham"* (Eu sînt Aceasta). *Nagamahaşaya* şi *Vivekananda* au adoptat două metode diferite pentru a învinge puterea iluziei, *maya*. *Nagamahaşaya* a ales stadiul de *Dasoham*, iar simțul individualității i s-a diminuat pînă la dispariția completă.

Astel a reuşit să scape de sub stăpînirea *mayei* şi a găsit eliberarea. *Vivekananda* însă a sfîşiat vălul *mayei* prin dezvoltarea mentalului; el a depăşit limitele propriei individualități, repetînd mereu *"Şivoham, Şivoham"* (eu sînt *Şiva*, eu sînt *Şiva)*. Oricine cultivă această idee foarte sfîntă – "Eu sînt Dumnezeu" *(Soham)* – nu se va lăsa nicicînd tulburat de culmile şi abisurile existenței. Este evident că simplul fapt de a repeta aceste cuvinte nu este suficient, este nevoie şi de trecerea lor prin

[1] *Şivoham* : "Eu sînt *Şiva*, eu sînt Dumnezeu."

[2] *Şiva* : A treia persoană a treimii hinduse *(trimurthy)*. Distrugătorul răului întru regenerarea binelui.

experiență personală. Trebuie să se depăşească identificarea cu trupul şi să se ajungă la controlul simțurilor, pînă la identificarea cu Dumnezeu Acesta este singurul mod de a atinge cunoaşterea supremă.

2. *Trei stadii de evoluție spirituală*

Există trei căi diferite în evoluția spirituală : *dvaita* (dualitatea), *vişistadvaita* (monismul superior) şi *advaita* (non-dualitatea). La început, individul afirmă : "Cred în Domnul." Sînt aşadar două entități : Dumnezeu şi individul. Spunem : "Dumnezeu e undeva, în lumea cealaltă, şi trebuie să-L găsesc." Aceasta este metoda care începe cu dualitatea. Puțin cîte puțin, credinciosul face progrese şi începe să stea de vorbă cu Domnul. El îi spune : "Doamne ! Cred în tine ! Sînt al tău." Acesta este al doilea stadiu, cel *de vişista-advaita*. Al treilea stadiu este cel de *advaita* (non-dualitate), cînd credinciosul şi Domnul sînt doar unul şi acelaşi lucru : "Eu sînt Tu şi Tu eşti eu." Nu se poate atinge stadiul final fără a trece prin primul.

Trebuie să ne începem *sadhana* prin dăruirea de sine obişnuită, adică adorarea cu ajutorul ritualurilor; apoi trebuie să devenim slujitorul Domnului. Iată alt exemplu pentru ilustrarea celor trei aspecte. Avem un cerc mare într-o parte, iar în cealaltă, un cerc mic. Cercul mare este Dumnezeu, iar cel mic este individul. Cînd individul este separat şi diferit de Domnul, este stadiul dualității *(dvaita)*. Cînd cercul mic este în interiorul celui mare, individul devine o parte din Divinitate şi este stadiul monismului superior. Cum poate individul să se dizolve complet în acest principiu divin ? Cînd cercul cel mic se măreşte continuu, el ajunge să se identifice cu cel mare. Acesta este stadiul non-dualității *(advaita)*. Calea

dărurii de sine *(bhakti-marga)* şi a lăsării în voia divină se raportează la această contopire finală a individului *(jiva)* cu Divinitatea. Numai atunci cînd realizăm că Divinitatea este inerentă naturii umane, putem să devenim martori la tot ce se petrece în noi şi în jurul nostru şi să ne extindem mentalul pînă la contopirea cu Fiinţa Superioară.

3. *Cunoaşterea*

Cum să dobîndim această cunoaştere ? Prin practică neabătută *(abhyasa)*. Tot ce facem în lume necesită exerciţiu şi un anumit antrenament; fie că citim, mergem, mîncăm, totul se învaţă exersînd. Trebuie să ne pregătim să facem primii paşi dacă vrem să atingem stadiul final. Există două tipuri de cunoaştere : primul ţine de sfera spirituală, iar al doilea, de lumea materiei. Înţelepciunea ţine de lumea spiritului. Cunoaşterea obişnuită ajută la analizarea naturii unui obiect. Spiritualitatea se raportează la înţelegerea principiilor interioare şi la tîlcul ascuns al obiectelor materiale. Fără cunoaşterea spirituală, care este baza tuturor, nu se poate obţine cunoaşterea vremelnică. Toate faptele bune se raportează la dobîndirea finală a cunoaşterii spirituale. Fără corp, nu se poate acţiona şi nu se poate atinge scopul. Corpul este baza tuturor activităţilor şi trebuie să-l folosim pentru a-i sluji pe ceilalţi.

Se poate explica acest lucru în alt mod, ca să fie şi pe înţelesul copiilor. Să zicem că organizăm un picnic. Am adus tot ce ne trebuie pentru a pregăti masa. Mai întîi, trebuie să găsim trei pietre mari pe care vom sprijini cratiţa. Punem apă în vas, adăugăm orezul şi aprindem focul între pietre.

Ce reprezintă focul ? Este ceea ce ne ajută să fierbem orezul. Dacă n-ar fi pietrele şi am pune orezul direct pe foc, ce s-ar întîmpla? N-am avea ce să mîncăm ! Căldura focului este transmisă recipientului care, la rîndul său, o transmite apei, apoi apa o transmite orezului, care fierbe domol. Aşa este şi pădurea existenţei : căutăm *ananda* (fericirea), care poate fi comparată cu mîncarea.

Cele trei pietre sînt calităţile de bază ale fiinţelor, cele trei *gunas : sathwo-, rajo- şi thamo-guna*. Corpul nostru este recipientul, dorinţele sînt apa, aspiraţiile sînt orezul, iar focul de sub vas reprezintă înţelepciunea. Înţelepciunea trebuie mai întîi să se aplice acţiunilor fizice. Prin intermediul lor, trece la sentimente şi ajunge la aspiraţiile profunde. Este imposibil să obţinem înţelepciunea direct din inimă ! Trebuie să nimicim şi să ardem toate dorinţele noastre cu ajutorul bunelor sentimente.

Adevărata menire a meditaţiei este, de fapt, stăpînirea progresivă a dorinţelor noastre. Aceasta este adevărata meditaţie. Controlînd organele de simţ, trebuie să putem lucra fără să aşteptăm nimic în schimb, fără să rîvnim la rodul faptelor noastre, într-un mod firesc şi spontan.

Nimeni din lume nu poate, de fapt, să sacrifice roadele acţiunii. Există roade pentru orice faptă. Fiecare acţiune generează o consecinţă, dar secretul este să lucrăm fără să rîvnim la aceste roade. Consideraţi lucrarea voastră ca o datorie şi împliniţi-o. În timp ce lucraţi vor apărea anumite dorinţe în voi, nu-i nimic rău în asta. ***Gītā*** n-a spus niciodată că trebuie să ne încetăm lucrarea sau că ea nu trebuie să dea roade. Oamenii care n-au înţeles sensul *nişkama-karmei,* adică

sacrificarea roadelor acțiunii, sacrifică acțiunea însăşi ! Pînă se fierbe mîncarea, focul e necesar. Cînd e fiartă, nu mai e nevoie de el. Astfel, pînă ajungem să distingem secretul muncii şi al sacrificiului, trebuie să ne facem datoria. Iubirea este baza indispensabilă dacă vrem să obținem înțelepciunea şi să sacrificăm roadele acțiunii : *nişkama-karma*. Caracterul şi comportamentul moral – se spune – sînt semnele premergătoare ale Adevărului. Pacea şi legea morală *(şanti* şi *dharma)* nu pot exista separat.

Caracterul, pacea şi legea morală depind în mod esențial de *prema* (iubire). Cînd iubirea ne pătrunde gîndurile, devine *sathya* (adevăr). Cînd se manifestă sub formă de acțiuni, devine *dharma*. Cînd înțelegem iubirea, ea se transformă automat în *şanti* (pace). Sensul cuvîntului iubire este, de fapt, pace. Iubirea pusă în practică este *sathya* (adevăr) şi a ne gîndi permanent la iubire în orice împrejurare este *ahimsa* (non-violență)[1].

4. *Iubirea este un rîu subteran*

Iubirea curge ca un rîu subteran şi alimentează toate calitățile păcii, non-violenței, dragostei şi legii morale. *Buddhi-yoga* (yoga inteligenței) şi *bhakti-yoga* (yoga dăruirii de sine) ne învață astfel : "Foloseşte iubirea dacă vrei să ajungi la Mine". Cînd sîntem plini de iubire, ne apropiem automat de Dumnezeu.

Dragi credincioşi ! Mîinile şi palmele voastre sînt aşa de mici ! Cu aceste palme mici trebuie să Mă slujiți; ochii voştri sînt foarte mici, iar creația mea, imensă – ochii

[1] *Ahimsa* : Non-violență, nu doar fizică, ci şi în gînd, cuvînt, acțiune. Adevărata *ahimsa* înseamnă a fi mereu cu gîndul la *prema* - sau iubirea pură.

voştri n-au cum să vadă acest univers uriaş ! Urechile voastre sînt mici, folosiți-le ca să-Mi ascultați cuvîntul; iar cu picioarele voastre mici, veniți la mine. A ajunge pur şi simplu lîngă Domnul şi a vedea acest univers întins cu ochii voştri mici nu ajută absolut la nimic. Nici a-L sluji pe Domnul cu mîinile voastre mici nu vă duce nicăieri.

Nu vă e de nici un folos să-Mi ascultați prelegerile, dacă nu le puneți la inimă. Toate acestea nu mai au importanță din clipa cînd Mă lăsați să păşesc în inima voastră.

Oricare ar fi cultul pe care Mi-l închinați, adorîndu-Mă cu simțurile, ochii, mîinile, urechile, acesta e doar un pretext ca să vă controlați mintea. Dar o dată ce. Domnul intră în inima voastră, controlul simțurilor devine un lucru simplu, iar simțurile voastre se liniştesc automat. Nici un efort deosebit nu este necesar pentru a sacrifica roadele acțiunii. Este suficient să vă gîndiți la Mine, şi restul vine de la sine. Pentru aceasta este nevoie de o hotărîre fermă. Fără o credință completă, nu se poate cunoaşte extazul generat de aceasta.

Dumnezeu este plenitudine şi totalitate. Pentru a ajunge la El, trebuie să cultivați o credință de neclintit. Pentru a atinge o iubire totală şi completă, trebuie să aveți o credință totală, altfel riscați să trădați însuşi principiul iubirii. Se spune că Dumnezeu este aproape de cei ce ştiu să-L adore cu toată iubirea de care sînt în stare şi Îl prețuiesc.

Nu trebuie să urîți nici o făptură. "Cel ce stăpîneşte cele şaizeci şi patru de tipuri de cunoaştere şi nu are ură în el este drag inimii Mele." Aşa spune Domnul *Krişna*.

Cele şaizeci şi patru de tipuri de calități şi de cunoaştere fac parte din natura umană, se află deja în noi, însă din păcate nu facem nici un efort să devenim

conştienţi de ele. Ne irosim timpul în activităţi inutile şi efemere. Ar trebui să desfăşurăm activităţi care ajută progresul interior. Cultul nu trebuie să fie doar exterior, ci şi "interior", dacă vrem să obţinem o experienţă directă. Existenţa noastră va fi sanctificată numai atunci cînd vom fi înţeles acest lucru. Trebuie să înţelegem că iubirea este elementul cel mai important în *bhakti-yoga*. Adevărul nu se poate limita la folosirea unor simple cuvinte, ci trebuie să ne impregneze toate gîndurile. Trebuie să gîndim în termenii Adevărului şi să contemplăm Adevărul sau *sathya*. Adevărul ca atare nu se poate reflecta în acţiunile noastre decît atunci cînd ne gîndim continuu la iubire.

Iubirea devine *dharma* (lege morală) numai cînd este pusă în practică. Numai cînd înţelegem ce este iubirea, putem găsi pacea *(şanti)*. Iubirea este sursa adevărului *(sathya)*, a legii morale *(dharma)* şi a non-violenţei *(ahimsa)*. IUBIREA ESTE DUMNEZEU, IAR DUMNEZEU ESTE IUBIRE. Esenţa învăţăturilor din *bhakti-yoga* este exercitarea iubirii. Cu timpul, amploarea noastră mentală devine măreţie spirituală ! Iată calea de urmat !

Prelegerea a noua
(11 august 1984)

1. *Mînia*

Numai cel ce-şi controlează gîndurile poate să-şi controleze dorinţele, iar cel ce a învins dorinţele poate de asemenea să învingă mînia. Adică ne putem învinge dorinţa şi mînia numai după ce dobîndim un control total asupra gîndurilor. Acest lucru este valabil nu numai pentru *sadhakas*, ci şi pentru oamenii obişnuiţi. Gîndurile sînt pline de viaţă, sînt mai tari ca piatra şi supravieţuiesc după moarte. Ele sînt extrem de subtile şi sînt generate de hrana asimilată. Dacă veţi consuma o hrană sfîntă, veţi avea gînduri sfinte. Şi numai atunci cînd veţi avea gînduri sfinte, tot sfinte vor fi şi acţiunile voastre.

Gîndurile vor fi ca nişte mici săbii sau cuţite. Gîndurile bune pot să depisteze gîndurile rele, sentimentele rele şi să le facă bucăţi. Dar dacă nu ne hrănim cum trebuie, alimentăm gîndurile, sentimentele şi acţiunile negative. Nu digerăm bine, facem indigestii cînd avem gînduri rele. *Gītācharya* a arătat că un corp viguros şi sănătos este esenţial şi pentru prosperitatea vremelnică, şi pentru evoluţia spirituală. Gîndul şi procesul gîndirii influenţează mentalul şi îl modelează integral. Dacă ne îndreptăm gîndurile spre lumea obiectivă şi spre lucrurile care ţin de ea, ele vor viza prosperitatea, proprietăţile şi bogăţiile pămînteşti, care stau la baza existenţei în această lume a materiei.

Cuvîntul "bogăție" se referă în general la proprietățile deținute sau la numărul copiilor pe care-i avem. Este o bogăție care se referă la lucrurile acestei lumi : aurul, terenurile etc. Mai există un alt gen de bogăție, referitoare la poziția socială, celebritate etc.

2. *Bogăția autentică*

Bhagavad-Gītā nu recunoaşte autenticitatea nici uneia din cele două bogății. Ea afirmă că singura bogăție adevărată este caracterul. Buna purtare este definită drept singura bogăție, ca şi cunoaşterea lui *atman* sau înțelepciunea. Cea din urmă este esențială pentru aspirantul la spiritualitate *(sadhaka)*, alături de caracter şi comportamentul pozitiv. Celebritatea, bogățiile şi proprietățile sînt efemere. Riscăm să le pierdem chiar în timpul vieții !

Un renghi al soartei ne poate face să pierdem tot ce avem, toate bogățiile, celebritatea şi celelalte. Toate aceste lucruri, de altfel, nu vor mai avea nici o legătură cu noi după ce murim, pe cînd cunoaşterea lui *atman*, înțelepciunea, comportamentul virtuos şi drumul drept sînt un ajutor prețios atît în această viață cît şi în cealaltă, întrucît îl ajută pe individ să ajungă la Domnul şi să se contopească cu El.

Celebritatea unui om nu depinde de frumusețea fizică sau de farmecul său, ci de caracter. ***Gītā*** a afirmat că trebuie să năzuim la un comportament corect, un caracter elevat şi înțelepciune.

Vişvamitra, care se bizuia doar pe forța sa şi pe avantajele trupului, voia să se răzbune pe *Vaşista*[1] – care, la rîndu-i, se baza numai pe puterea divină şi era

[1] *Vaşista :* Un mare înțelept care a atins desăvîrşirea sinelui.

înveşmîntat în Principiul *Brahmathathwa,* adică acoperămîntul Principiului Divin. Cei doi s-au prins în luptă. Săgețile lui *Vişvamitra* nu aveau nici o putere, de parcă ar fi lovit în stîncă. Toate armele lui *Vişvamitra* se prefăceau în scrum cînd atingeau trupul lui *Vaşişta.* Forța fizică este în realitate o slăbiciune, iar singura putere adevărată este cea a lui *Brahmam,* a lui Dumnezeu. Singura putere veritabilă este cea a legii morale *(dharma)*. După ce şi-a dat seama de acest lucru, *Vişvamitra* a urmat canoane severe *(thapas*[1]*)* pentru a ajunge la nivelul lui *Vaşişta* şi astfel a reuşit să dobîndească cunoaşterea lui *Brahmam.*

Kauravas[2], care erau mulți, s-au sprijinit numai pe bani, forță fizică şi pe ajutorul celor din clan. Dar şi-au lăsat tatăl fără nici un fiu care să se ocupe de organizarea funeraliilor ! Ce soartă tragică ! În loc să ceară ajutor de la Domnul *Krişna*, ei au continuat să se sprijine pe bani şi pe oamenii lor. Cît despre *Arjuna* şi cei patru frați ai săi, ei au crezut numai în puterea pe care o dă lăsarea în voia lui Dumnezeu. Ei se bazau numai pe *Krişna*. Cînd *Arjuna* s-a aruncat la picioarele lui *Krişna*, acesta a fost foarte fericit. L-a ajutat să se ridice spunîndu-i : "Ridică-te, *Dhananjaya !*"

Credința este un lucru foarte puternic, dreptatea iese mereu biruitoare, iar egoismul piere. Aşa este legea

[1] *Thapas :* Sacrificii, canoane, exerciții spirituale. *Thapas*-ul este cauza autodesăvîrşirii. Acest cuvînt mai înseamnă şi "căldură", ceea ce arde *karma* noastră şi o face scrum. Numai acest gen de *thapas* este îngăduit de cărțile sfinte. Nu poate fi vorba de martirizarea corpului, post etc. Toate *thapas*-urile de acest gen nu vor face altceva decît să vă scoată de pe cale. Singurul *thapas* adevărat este silința de a ne uni cu idealul nostru.

[2] *Kauravas :* Clanul care se opunea Pandavaşilor în războiul din Kurukşetra, simbolizînd forțele răului.

morală *(dharma)* dintotdeauna, trebuie să înțelegeți ! În ziua bătăliei, *Krișna* îi spuse lui *Arjuna* că aceia care nu caută adăpost la Dumnezeu nu pot cîștiga Îndurarea Sa și nu vor reuși în nimic, niciodată. Un *sadhaka* (aspirant spiritual) care vrea să cîștige Îndurarea Domnului trebuie să-și controleze dorințele. Fenomenele ce apar în contact cu *bhuthakasam* nu sînt mai reale decît cele din vise. Atunci cînd vă treziți și deschideți ochii, vă dați seama că visele sînt produsul imaginației.

3. Dasoham, soham, ham

Brahmam, sau *atman,* este tot ce poate fi mai gingaș și mai subtil în lume. El pătrunde în orice. Dumnezeu este cel mai puternic între toți cei puternici. El este Adevărul, El este *Brahmam,* El este *atman.* Cei ce doresc să atingă Principiul *Brahmam,* adică scopul suprem, trebuie să-și înceapă călătoria cu stadiul *Dasoham,* așa cum am spus deja. Acesta este stadiul inițial, dualitatea. Puțin cîte puțin, silaba *da* trebuie să se desprindă singură. Așa se ajunge la *visiștadvaita*, care este același lucru cu *Soham :* "Eu sînt Aceasta." Dacă urmați *sadhana Soham*, după un timp cade și a doua silabă a lui *Dasoham, so*, rămînînd doar silaba *ham,* "Eu sînt." Cele două silabe se duc așa cum cade crusta unei răni care s-a vindecat. Odată înlăturate *da* și *so*, mai rămîne doar *ham,* principiul Eului Superior. Acesta este stadiul de *advaita* sau non-dualitate : "Eu sînt Eu." Cînd cineva spune "Eu sînt *Brahma*[1]", se află încă în stadiul de *visiștadvaita,* căci sînt două entități, "Eu" și *"Brahma".*

[1] *Brahma :* Cea de a treia persoană a Treimii hinduse, creatorul universului.

Deci nu este *advaita* completă, ci *visiștadvaita,* adică monismul superior.

Cînd afirmăm : "Doamne, sînt slujitorul Tău", sînt două entități. Cînd spunem : "Eu sînt *Brahma",* este ca și cînd am vedea reflectarea unui obiect. Imaginea reflectată este văzută ca un lucru distinct. Deși sîntem față în față cu obiectul (cu Domnul), obiectul și reflectarea lui sînt considerate ca două lucruri diferite.

În stadiul de *visiștadvaita,* persoana își vede imaginea proprie pentru că nu este decît o singură persoană. Singurul lucru care se interpune este oglinda. Dacă dispare și ea, dispare și persoana.

Cînd obiectul pătrunde totul, cînd este omniprezent, nu mai există nici un loc de unde să lipsească. Cînd lumea toată devine locașul Domnului omniprezent, unde este ușa acestei case ? Dacă există vreo stradă, trebuie să fie și o ușă care dă spre strada respectivă; dar în acest caz, nu există nici stradă, nici ușă ! Cînd Îl vezi pretutindeni pe Dumnezeu omniprezent, unde să cauți un obiect ce poartă acest nume ?

Percepția globală a non-dualității *(advaita)* se numește *advaita* completă. În riturile și rugăciunile curente, oamenii spun : "Am păcătuit, sufletul mi-e întinat de păcatele săvîrșite" etc. Dar CINE este persoana care comite păcatele, la urma urmelor ? Acest gen de afirmație este descurajantă pentru *sadhakas* și e mult mai bine să gîndim "Eu sînt *Șiva,* eu sînt *ananda",* "Eu sînt Dumnezeu, eu sînt extaz !". Cea mai bună cale pentru a-ți atinge scopul este să cultivi gînduri bune și să ai idealuri înalte.

Gîtă ne spune : "...nu urî nici o făptură." Dacă un om reușește să rămînă senin în fața bucuriei și a necazului, nu mai poate fi vorba de dispreț. Dacă înțelegem că

principiul transcendental încarnat în toate fiinţele umane şi în toate făpturile este acelaşi, nu mai poate exista loc pentru ură. Dacă înţelegem că Dumnezeu sălăşluieşte în inima omului, cum putem spune că disprețuim pe cineva ? Unde este "persoana cealaltă" ? Cui i se adresează această frază : "...nu urî nici o făptură" ? Ea se adresează celor care n-au înţeles că principiul transcendental care există în ei este acelaşi în toţi.

La acest nivel, atitudinea de slujitor al Domnului ne aduce o bucurie extraordinară.

O dată ce ai atins stadiul de *aham Brahmasmi,* nu mai poţi să guşti bucuria, nici să-L simţi pe Domnul. Pentru o mai bună înţelegere, gîndiţi-vă la zahăr, de exemplu. Zahărul nu-şi cunoaşte propria savoare. O persoană care se află în stadiul *Dasoham* este ca un om care poate simţi dulceaţa zahărului.

Acest stadiu se raportează la starea pe care ai ales-o ca să poţi gusta dulceaţa zahărului, în loc să devii zahărul însuşi. *Hanuman,* de exemplu, a simţit acest lucru toată viaţa sa şi a putut atinge extazul datorită atitudinii următoare : "Eu sînt slujitorul lui *Rama !"* Dar cît durează acest sentiment ? Pînă la cîştigarea Îndurării Domnului ! Cînd sîntem separaţi de El, în stadiul *Dasoham,* sîntem cuprinşi de o profundă nelinişte, pe cînd în stadiul *Soham* ("Eu sînt Aceasta"), nu se mai pune problema suferinţei, pentru că sîntem una cu Domnul. În stadiul *Soham,* cunoaştem extazul neîntrerupt şi nu mai poate exista nelinişte sau separare. Cei ce doresc să atingă scopul suprem trebuie să-şi controleze dorinţele.

De cum apare un gînd, *sadhaka* trebuie să fie foarte atent, să-l analizeze şi, de la bun început, să nu lase gîndurile rele să se strecoare în el.

4. *Cum se controlează furia*

Este imposibil să nu ai gînduri deloc. *Sadhaka* trebuie să-şi transforme gîndurile rele în gînduri bune. Zilnic avem mii de ocazii să ne transformăm lucrarea în adorare. Munca noastră trebuie să devină un adevărat cult închinat Domnului. Iată singurul mod de a păşi pe Calea Sfintă.

Dacă ne controlăm mentalul astfel, ne va fi uşor să controlăm şi furia atunci cînd începe să urce în noi. Mulţi se întreabă care este cel mai bun mijloc de a o stăpîni cînd ameninţă să izbucnească.

Bhagavad-Gîtă ne oferă mai multe soluţii. Rîdeţi cînd simţiţi că vă înfuriaţi, beţi un pahar de apă rece, relaxaţi-vă sau faceţi un duş rece ! Puteţi face altceva : plecaţi, ieşiţi în aer liber, dar nu cedaţi. Dacă tot nu e de ajuns, priviţi-vă în oglindă şi o să vă dezguste felul cum arătaţi. După cum vedeţi, există diferite mijloace de a controla mînia.

Întrebaţi-vă de unde provine. "Am dreptate ? Am de ce să fiu furios ?" Gîndiţi-vă o clipă. Decît să faceţi rău cuiva, mai bine să vă controlaţi ; altfel veţi săvîrşi un păcat care se va răsfrînge asupra voastră. Sigur că nu e uşor pentru un om obişnuit să procedeze astfel, dar încercaţi să vă stăpîniţi limba la mînie. Furia îi slăbeşte în o mie de moduri pe cei ce s-au angajat într-o practică spirituală *(sadhana)*. Dacă ştiţi să o controlaţi, veţi vedea că puterea voastră fizică şi mentală nu va fi afectată. De aceea spune ***Gîtă*** că oamenii slabi nu vor putea niciodată să ajungă la cunoaşterea sufletului *(atman)*. Prin urmare trebuie să ne stăpînim mînia ca să atingem cunoaşterea. Este la fel de important pentru *sadhakas* ca şi pentru oamenii obişnuiţi. Mînia şi ataşarea sînt

cauzele tuturor problemelor noastre. Cînd cunoaşterea lui *atman* este bine ancorată în mintea şi inima voastră, veţi putea să obţineţi pacea lăuntrică şi să o transmiteţi celorlalţi. Dar dacă aveţi gînduri rele şi sentimente negative, le transmiteţi în acelaşi mod. Păziţi-vă ! Emanăm gînduri aşa cum florile emană parfum, iar cei din jur vor fi influenţaţi de ceea ce gîndim. Totuşi este greu să distingem binele de rău.

Dacă ţineţi un trandafir în mîna dreaptă, parfumul lui va ajunge la nările voastre şi se răspîndeşte de jur-împrejur. La fel se întîmplă cînd îl ţineţi în mîna stîngă, nu este nici o diferenţă. Faptul de a fi credincioşi sau atei depinde numai de sentimentele voastre, însă pentru Dumnezeu nu are importanţă. El vede numai faptele voastre, iar dacă acestea sînt bune, sînteţi dragi inimii Lui, chiar de sînteţi "atei" !

5. *Stările omeneşti*

Gîtācharya a spus : "Nu contează individul; dacă îşi controlează ataşarea şi mînia, el este drag inimii mele." Există patru stări la fiinţa umană : încrederea în sine, lipsa totală a încrederii în sine, faptul de a se ruga numai la nevoie şi de a-L uita pe Dumnezeu de îndată ce lucrurile merg bine ; a patra stare este cea a omului care a atins împlinirea. *Prahlada* aparţinea acestei categorii de cînd s-a născut. Era mereu cufundat în extazul pe care i-l dăruia prezenţa constantă a Domnului în adîncul inimii sale.

Numele de *Prahlada* este justificat cu prisosinţă în cazul său. El înseamnă "de-a pururi fericitul". *Ahlada*[1] se referă la bucuria extazului, iar *pra,* la înflorirea acestui

[1] *Ahlada* : Bucuria profundă, extazul misticilor.

sentiment. *Prahlada* înseamnă aşadar "cel cu inima înflorită de bucurie".

Dacă ne gîndim neîncetat la Dumnezeu, această bucurie profundă sfîrşeşte prin a ţîşni din inimă, lumina străluceşte, iar individul devine una cu *Brahma.* Ataşarea şi mînia nu fac bine nimănui. Controlul este prima datorie a unui *sadhaka.* Începeţi-vă *sadhana* în acest mod şi viaţa voastră va merita să fie trăită. Veţi atinge scopul numai cu această condiţie, altfel toate eforturile voastre vor fi zadarnice !

Prelegerea a zecea
(12 august 1984)

1. *Mînia, dorințele și gîndurile*

Gîndurile sînt cauza dorinței, iar dorința generează mînia[1]. Așa cum nu puteți lua o haină fără să o plătiți, nu puteți avea mînie fără dorință. *Gîtăcharya* a dat alt nume acestor două defecte. Le-a numit *analam*[2]. Acest termen se traduce literal prin "foc", "ceea ce are capacitatea de a arde". Dacă focul este deja periculos cînd stăm prea aproape de el, apoi închipuiți-vă ce primejdie poate fi cînd arde în interiorul nostru ! Discipolii trebuie să realizeze acest pericol. Focul poate să transforme în scrum calitățile umane și să înăbușe calitățile divine, alimentînd astfel însușirile demoniace.

Dorința nu are un scop precis și este insațiabilă. Cuvîntul *analam* mai are un sens : "ceea ce este fără sfîrșit, de nestins". Orice combustibil s-ar folosi pentru a o alimenta, ea continuă să devore și nu este mulțumită niciodată.

Alam se referă la satisfacere, iar *analam* la ceea ce nu poate fi satisfăcut, la ceea ce nu poate fi stins. Există diverse focuri în lume și fiecare categorie își are limitele prestabilte. Unele focuri se sting în cîteva ore, altele

[1] "În omul ce-și îndreaptă mereu gîndul către obiectele simțurilor, se naște legătura cu ele ; din legătură, se naște dorința, iar din dorință apare mînia." (***Bhagavad-Gita***, *op. cit.*, p. 49) (N. tr.)

[2] *Analam* : Focul, ceea ce are capacitatea de a arde, focul nestins.

după cîteva zile, pentru că totul are o limită în lumea obiectivă, iar ceea ce este limitat nu poate deveni nicicum nelimitat. Astfel persoanele, viețuitoarele și toate obiectele lumii obiective sînt luate, într-o zi sau alta, de apa Timpului. Nimeni din lume nu are puterea de a-i salva pe ceilalți. Focul are deci niște limite și, pînă la urmă, se stinge; dar focul mîniei nu are nici limite, nici scop precis. Dorința și mînia sînt alimentate de obiecte, dar foamea lor este nepotolită. Cum să le controlăm ? Există mai multe moduri de a le stăpîni. *Gîtacharya* a afirmat : "Trebuie să-ți învingi mînia prin iubire. Unde domnește iubirea, nu este loc de mînie. Luptă împotriva dorințelor tale prin renunțare și sacrificiu." Să luăm ca exemplu controlul furiei. Acolo unde domnește iubirea, nu poate fi ură, iar cînd nu este ură, nu poate fi nici mînie. Dacă emanați iubire, nu mai e loc de ură.

2. *Iubirea este antidotul*

Un *sadhaka* trebuie să facă tot posibilul pentru a instaura iubirea în inima sa. *Swami* citează adesea acest exemplu : "Inima este ca un fotoliu, nu se poate sta în el decît pe rînd !" Astfel, cînd cineva ne ocupă inima în întregime, nu mai e loc pentru alții. Acela intră în inimă, ocupă tot locul. Un *sadhaka* trebuie să facă în așa fel încît în inima sa să domnească principiul iubirii. Dacă vrem să învingem mînia prin iubire, trebuie să lăsăm iubirea să înflorească în noi, în toată strălucirea sa. Iubirea este întotdeauna gata să treacă peste multe defecte și slăbiciuni ca să se exprime liber. Iubirea are această calitate extraordinară de a trăi dăruind și iertînd,

pe cînd eul inferior trăieşte luînd şi uitînd[1]! E limpede că acolo unde domneşte iubirea nu este loc de egoism – şi invers. Nu există nimic, absolut nimic pe lume care să nu se poată obține şi cuceri prin puterea iubirii. Datorită ei putem învinge totul, putem reuşi orice. Deci, dacă vrem să biruim mînia, trebuie să nutrim iubire, înainte de toate. Există mai multe modalități de a face acest lucru.

Dacă înțelegem că ocupantul inimii noastre este acelaşi ca al tuturor inimilor şi dacă Îl iubim pe Dumnezeu care sălăşluieşte în noi şi în toți, este imposibil să ne mai supărăm pe vreun om sau să-l disprețuim. Iubirea este aşadar primul element pe care trebuie să-l dezvoltăm în *sadhana* noastră. *Swami* spunea mai devreme că atunci cînd iubirea merge mînă în mînă cu munca, ea devine *sathya* sau adevăr; cînd ne inspiră acțiunile, devine *dharma* sau lege morală, iar cînd îi descoperim şi înțelegem natura, devine automat *şanti,* sau pace.

Cînd o lăsăm să ne umple toate gîndurile, devine *ahimsa* sau non-violență.

Iubirea este rîul subteran care alimentează toate aceste calități. Fără iubire, nu există adevăr, iar fără lege morală, nu există pace. *Swami* v-a repetat adesea că zahărul intră în compoziția tuturor bomboanelor. Tot astfel iubirea este esența adevărului, a legii morale, a păcii şi a non-violenței. Ea este puterea divină, de aceea se spune : "Dumnezeu este iubire, trăiți în iubire." Datorită acestei iubiri este uşor de luptat împotriva urii şi a mîniei.

[1] În limba engleză, termenii care formează cele două perechi au o armonie sonoră perfectă : *giving-forgiving* şi *getting-forgetting*. (N. tr.)

Mînia poate să ne aducă multe greutăți şi să ne facă multe probleme. Ea sfîrşeşte prin a ne distruge demnitatea şi însăşi omenia. Ea se strecoară în noi pe nesimțite şi, treptat, pune stăpînire pe noi. La început, nu cere decît un coltişor : "Dă-mi o mînă, ca să te iau tot !" Nu trebuie să ne lăsăm cuprinşi de aceste însuşiri. Odată cuprinşi de furie, nu mai putem scăpa de ea şi dacă ne-o facem prietenă, nu mai pleacă nici dacă o plătim cu bani grei ! Niciodată nu trebuie să ne înfuriem !

Cînd o maşină frînează, luminile din spate încep să clipească. Astfel, exact înainte de izbucnirea mîniei, ni se înroşesc ochii, buzele încep să ne tremure şi ne înfierbîntăm.

De cum apar aceste simptome, trebuie să fugim afară şi să ne liniştim într-un loc retras. Aşa cum am spus ieri, putem face un duş rece ca să ne calmăm. Cînd mînia se exprimă în cuvinte, riscă deja să creeze alte complicații ! Chiar şi atunci cînd trebuie să spunem adevărul, trebuie să o facem cu blîndețe, ca să nu rănim pe nimeni. Pentru a stăpîni mînia, trebuie aşadar să cultivăm iubirea.

3. *Dorința şi renunțarea*

Să ne ocupăm acum de dorință. Dacă vreți să o biruiți, trebuie să cultivați renunțarea sau *vairagya*. *Vairagya* nu înseamnă să ne părăsim familia şi să plecăm în codru sau în alt loc pustiu. Nu înseamnă nici că trebuie să lăsăm ceea ce avem şi să alegem *sannyasi*[1]. Renunțarea adevărată înseamnă "a înceta

[1] *Sannyas(a)* : Renunțare, jurămînt de renunțare (călugărirea), detaşare, abandonul legăturilor terestre în favoarea concentrării asupra contemplării neîntrerupte a Divinității.

automat să mai doreşti un anumit obiect pentru că îi cunoşti defectele şi natura efemeră." Trebuie să vedem defectele şi perisabilitatea obiectelor din această lume, tocmai trăind în lume sau ducînd o viaţă de familie.

Preferăm anumite feluri de mîncare înaintea altora; însă chiar atunci cînd avem în faţă mîncarea cea mai plăcută nouă, dacă ospătarul ne spune că a căzut o muscă în farfurie, renunţăm la ea. Este adevărat ? Astfel, cînd întrezărim faţa negativă şi defectul unui anumit lucru, automat îl dăm deoparte. Trebuie să realizăm natura lucrurilor acestei lumi, să ştim că ele sînt într-o continuă prefacere şi că într-o zi sau alta vor pieri. Cînd am înţeles, cum ne mai pot entuziasma ?

Mîncarea este doar un remediu pentru boală şi foame şi nu trebuie să facem o plăcere din a mînca. Şi totuşi facem din mîncare un lux, cînd ea e un simplu remediu ! Însă unii vor să se trateze cu medicamente gustoase... Trebuie să înţelegem şi să acceptăm faptul că tot ce mîncăm e doar un remediu împotriva foamei. Avem impresia că gustăm tot felul de plăceri în această lume şi sîntem convinşi că ducem o viaţă "fericită", că avem la îndemînă tot felul de plăceri, dar mai devreme sau mai tîrziu trebuie să plătim pentru consecinţe.

Un copac uriaş ne poate părea splendid şi măreţ, dar deodată copacul cel frumos începe să se usuce şi îi cad florile. Nu are apă sau pămînt bun ? Nu ! Un fel de ciumă îi atacă rădăcinile şi i le roade lent. Răul urcă prin rădăcini şi îl devoră puţin cîte puţin. Tot astfel, cînd lăsăm ciuma dorinţelor şi a mîniei să intre în inima noastră, sfîrşitul e aproape !

4. *Milostivirea*

În lume, omul bogat se bucură de o mare consideraţie; dar în lumea spirituală, bogăţia materială este lipsită de importanţă, pe cînd mila valorează mult ! Fără milă, bogăţia n-are nici o valoare. Există patru categorii de persoane şi lucruri care stau cu ochii pe averea noastră. Dacă avem patru copii, iar celui mai mare îi dăm tot ce avem, ceilalţi trei rămîn fără nimic. Astfel, primul copil este mila şi dacă ne punem averea în slujba faptelor bune, ceilalţi trei, care sînt guvernul, hoţii şi focul, nu se vor mai atinge de noi. Ba guvernul ne şi scuteşte de impozite în acest caz !

Dar dacă un om bogat nu dă de pomană o parte din bunurile sale, hoţii vor pune ochii pe ele, fără să mai vorbim de guvern, care va face tot posibilul să-i ia averea sub formă de impozite !

Cînd averea scapă de hoţi şi de guvern, va fi totuşi mistuită de flăcări într-o bună zi ! ***Gîtă*** ne spune aşadar că bogăţia materială nu este importantă, pe cînd mila este cu prisosinţă !

Adevărul este mai important decît cuvîntul. Cuvintele care nu sînt inspirate de adevăr n-au nici o valoare. ***Gîtă*** a afirmat că o reputaţie bună are mai mult preţ decît existenţa însăşi. Fără o reputaţie bună, viaţa este inutilă. Trebuie să dobîndim o bună reputaţie dacă vrem să strălucească omenia din noi. Prima noastră datorie este deci să cultivăm gîndurile şi cuvintele bune, un comportament bun şi o bună reputaţie. Mai bine să trăim cîţiva ani ca o lebădă decît o sută de ani ca o cioară ! ***Gîtă*** a spus că individul care duce o viaţă demnă este un *paramahamsa,* "o pasăre a paradisului, un înţelept".

5. Ataşarea vine din obişnuinţă

Să ne ocupăm acum de sfera fizică. Faptele bune sînt mai importante decît forţa fizică. Dacă nu ne punem forţa fizică şi aptitudinile în slujba celorlalţi, sîntem nişte cadavre ambulante ! Acest corp ne-a fost dăruit numai ca să-i slujim pe ceilalţi, nu ca să ne satisfacem egoismul şi interesele personale. Din păcate, tot ce facem este inspirat de egoism. Ca să ne învingem această tendinţă, trebuie să generăm principiul slujirii dezinteresate a celorlalţi, adică *seva*. *Seva* este singurul mijloc de a sanctifica omenirea Este foarte greu să trăieşti ca om, după cît se pare ! Trebuie să consacrăm puţin timp următoarei analize : Cum să ne învingem slăbiciunile, mînia şi dorinţele ? Cum să căpătăm obiceiuri bune ?

Iată un mic exemplu. Într-o bună zi, ne intră în casă un cîine al nu se ştie cui. Ne bucurăm văzîndu-l şi îi dăm ceva de mîncare. A doua zi, vine din nou, la aceeaşi oră, iar noi îi dăm ceva şi de data aceasta. Cîinele îşi face apariţia cu regularitate şi, după cîteva zile, rămîne la noi, nimeni nu-l alungă. După o perioadă, ne agasează, dar e prea tîrziu şi nu ştim cum să scăpăm de el ! Ne întrebăm cum a ajuns acest cîine să se ataşeze de noi în asemenea grad. Răspunsul e simplu : prin obişnuinţă ! Ca să scăpăm de el, trebuie să folosim aşadar tactica inversă, adică începem să nu-i mai dăm de mîncare şi să nu-i mai acordăm atenţie. După un timp, va pleca singur.

Bhagavad-Gîtă a spus că prin exerciţiu şi obişnuinţă, se poate dobîndi cunoaşterea, că datorită meditaţiei se poate naşte simţul sacrificiului şi, în fine, pacea lăuntrică. În decursul mai multor vieţi am fost sclavii propriilor noastre dorinţe şi nu putem scăpa de ele

doar cu nişte cuvinte. O dată ce prind rădăcini, ele continuă să se înmulţească. Trebuie să ni le smulgem din inimă prin renunţare, adică prin procesul invers.

6. Disciplina

La prima vedere, dorinţa este un lucru extrem de atrăgător, dar cu timpul, ni se face lehamite de ea; în acel moment, este foarte greu, aproape imposibil, să o înlăturăm. Ca să nu ajungem acolo, e mai bine să nu-i acordăm importanţă de la bun început. Trebuie să cultivăm în noi simţul sacrificiului şi renunţarea dacă vrem să ne debarasăm de dorinţe. Mînia şi dorinţa sînt groaznice uneori ! Trebuie să le controlăm de la început. Dacă nu sîntem în stare să le stăpînim sau să le rezistăm, nu vom putea obţine niciodată Îndurarea lui Dumnezeu. Un cal nărăvaş, o maşină fără frîne şi o existenţă care nu se bazează pe controlul simţurilor sînt foarte periculoase. Controlul simţurilor este un lucru esenţial. *Patanjali*[1] a explicat că mintea trebuie ţinută în frîu ca să n-o ia razna. Şi bucuria poate duce la isterie cînd este prea intensă. Trebuie să avem o măsură în toate ! Să luăm temperatura, de pildă. Temperatura normală a corpului este de treizeci şi şapte de grade; dacă urcă, e semn de "boală". La fel se întîmplă cu tensiunea sau bătăile inimii. Vederea şi auzul sînt limitate de asemenea; dacă lumina e prea puternică, nu o mai vedem, dacă sunetul e prea puternic, nu mai este perceptibil. Prin urmare, trebuie să ne impunem nişte limite, adică o "disciplină". Disciplina şi evoluţia unui om merg mînă în mînă. În lipsa disciplinei, omul redevine repede animal !

---

[1] *Patanjali* : înţelept celebru care a scris aforisme despre yoga.

Să ne păzim de aceşti duşmani cumpliți ai omului, care sînt mînia şi dorința. Aceştia sînt nişte duşmani interiori, împotriva cărora trebuie să luptăm dacă vrem să-i învingem pe cei de afară într-o clipită.

Bhagavad-Gītā ne învață că mînia şi dorința sînt cei mai răi duşmani ai noştri şi cele mai mari piedici în calea eliberării *(mokşa)*. Trebuie aşadar să-i supunem. Mîine vom vorbi despre zgîrcenie şi gelozie.

Prelegerea a unsprezecea

(1 3 a u g u s t 1 9 8 4)

1. *Practica renunțării*

După ce am văzut defectele unui obiect, nu trebuie să mai avem nici o dorință de a-l poseda. *Vairagya*, sau renunțarea, este un lucru indispensabil dacă vrem să-L vedem pe Domnul. Detaşarea ne dă puterea de a ne interioriza vederea, de a ne îndrepta mintea către interior şi de a contempla frumusețile lăuntrice ale ființei noastre. Mintea este nehotărîtă, încăpățînată şi schimbătoare; în plus, este extrem de bine fixată pe poziția de atac. *Arjuna* i s-a plîns lui *Krişna* : "Mintea e tare primejdioasă, are o forță de neînchipuit şi este cumplit de schimbătoare !" Domnul i-a răspuns : "Îți poți controla gîndurile dacă recurgi la detaşare şi te pregăteşti în vederea renunțării."

Elefantul este foarte puternic şi adesea crud, dar poate fi îmblînzit cu ajutorul unei țepuşe. Calul este foarte imprevizibil şi neliniştit, se agită continuu, mişcîndu-şi urechile, capul, coada sau membrele, dar îl putem îmblînzi cu cravaşa şi biciul. Gîndiți-vă la arborele *aswatha*[1] : fie că bate vîntul sau nu, frunzele sale tremură mereu, iar mintea omului este ca ele ! Cu antrenament, chiar şi o maimuță poate fi dresată ! Mintea, care este atît de gălăgioasă şi nestatornică,

---

[1] *Aswatha* : Copac ale cărui frunze se mişcă în continuu, chiar şi atunci cînd nu adie vîntul.

poate fi controlată prin exercițiu şi renunțare. Renunțarea presupune înțelegerea aspectului efemer al obiectelor Creației. Adevărata detaşare înseamnă, de fapt, a împiedica mintea să se ataşeze de obiectele efemere, dar fără a prinde ură sau dispreț față de ele.

Probabil că este imposibil să ne detaşăm de obiectele lumii obiective. Ceea ce trebuie abandonat, de fapt, este acel sentiment de "al meu" şi dorința de a poseda, dar bucurîndu-ne de obiectele Creației. Toate făpturile şi toate obiectele sînt supuse transformării în lumea fenomenală. Lumea constă din trei categorii de fenomene şi de schimbări continue : creşterea, existența şi descompunerea. Aşa cum arată ***Gîtă***, a crede că lumea fenomenală este eternă, a crede în ea şi a ne ataşa de ea este o eroare care trebuie evitată !

În templul lui *Vişnu* se află vulturul *Garuda*[1], în cel al lui *Şiva*, boul *Nandi*, iar în cel al lui *Rama*, *Hanuman* omul-maimuță. Aceste imagini şi statui din temple sînt menite să ne arate ce gen de ataşament trebuie să avem pentru Domnul. Dumnezeu este etern, iar lumea este supusă schimbărilor. *Garuda*, *Nandi şi Hanuman* sînt *complet* absorbiți în Dumnezeu şi toată concentrarea lor este fixată asupra Stăpînului lor, asupra lui Dumnezeu; ei fac abstracție totală de lume. Aceste exemple ne arată că nu trebuie să ne preocupe această lume efemeră, ci trebuie să ne concentrăm asupra Entității Superioare care este Eternă.

O dată ce am sesizat defectul unui obiect, trebuie să încetăm de a-l mai dori. Istoria demonstrează că împărați şi regi s-au perindat pe Pămînt şi, cu toate că aveau toate bogățiile imaginabile, acest lucru nu i-a făcut

[1] *Garuda* : Numele vulturului ceresc folosit de Domnul Vişnu.

fericiți. Ei au sfîrşit prin a se retrage în adîncul codrului pentru a împlini *thapas* (canoane), găsindu-şi astfel fericirea şi liniştea. Renunțarea nu înseamnă doar a vedea defectul unui lucru, ci este arta de a şti totuşi să ne bucurăm de acel lucru, de a-l pune în valoare la maximum, fiind conştienți că nu ne aparține şi că, într-o zi sau alta, va pieri. Trebuie să învățăm să apreciem latura cea mai bună a lucrurilor. Dacă vom vedea aspectul lor negativ, ştiind că necazul este inerent lumii obiective, nu vom fi niciodată fericiți ! Ce trebuie să facem ? Să învățăm cum să le transformăm în prilej de bucurie !

Vairagya veritabilă înseamnă a renunța la necaz şi a aspira la fericire şi la extaz. A ne lăsa familia, soția, copiii şi toate bunurile pămînteşti pentru a ne retrage într-un loc singuratic nu are nici o legătură cu *vairagya*. Trebuie să vedem aspectul negativ al lucrurilor, dar şi aspectul lor pozitiv şi părțile lor bune, rămînînd detaşați !

2. *Detaşarea "puternică" şi detaşarea "slabă"*

Cînd ne confruntăm cu dificultăți fizice, mentale sau financiare, se întîmplă să dăm dovadă de o oarecare detaşare față de obiectul care constituie cauza suferinței noastre. Cineva moare, de exemplu, şi cadavrul este incinerat sau îngropat. Într-o astfel de situație, obținem un fel de detaşare şi încercăm să ne convingem că odată şi odată trupul acela tot avea să piară. Aceasta nu poate fi considerată *vairagya* veritabilă, este doar un sentiment trecător. Să luăm alt exemplu. O femeie care trebuie să nască, neputînd suporta durerea, țipă că ar fi preferat să moară, dar şi aici este doar un sentiment pasager. De fapt, imediat ce a născut copilul, dacă e

fată, mama gîndeşte : "Data viitoare, vreau băiat !" Toate acestea nu au nimic comun cu *vairagya* autentică.

Se mai întîmplă să ne "detaşăm" de obiect atunci cînd nu reuşim să obţinem ceea ce dorim. Nici în acest caz nu avem de-a face cu *vairagya.*

Detaşarea poate fi împărţită în două categorii : detaşarea puternică şi detaşarea slabă.

Cînd este vorba să facem un lucru bun, avem tendinţa să lăsăm pe mai tîrziu, iar dacă trebuie să plecăm în pelerinaj la *Kasi*[1], *Badri*[2] sau în altă parte, amînăm călătoria pe luna viitoare. În schimb, dacă se iveşte ocazia să facem un lucru rău, murim de nerăbdare, îl facem pe loc, nu pierdem nici o clipă !

În general, oamenii nu se străduiesc să facă fapte bune. Acest "lasă-mă să te las" care amînă mereu poate fi definit ca *vairagya* slabă. Dar renunţarea imediată sau "puternică" este esenţială şi niciodată nu trebuie să lăsăm pe mîine ceea ce putem face azi, cînd sîntem convinşi că este vorba de o acţiune pozitivă. Trebuie să facem tot posibilul ca să o ducem la bun sfîrşit. Aceasta este Calea Regală pe care ne-o recomandă ***Gîtă***. Într-o zi, *Gautama Buddha*[3] şi-a dat seama că trupul nu este etern, că nimic nu dăinuie pe acest pămînt şi este mai bine să caute Adevărul. El şi-a lăsat familia şi regatul şi s-a afundat în codru. Un alt mare împărat, pe nume *Harischandra*[4], a fost obligat, printr-un renghi al destinului, să lucreze la incinerarea cadavrelor. El avea un puternic simţ al sacrificiului şi, pe vremea cînd era

[1] *Kasi* : Loc de pelerinaj celebru în India.
[2] *Badri* : Loc de pelerinaj.
[3] *Gautama Buddha* : Iluminatul. "Cel ce s-a trezt."
[4] *Harischandra* : Împărat din India antică, credincios Adevărului, exemplu perfect de *dharma*. "Sthitaprajna".

împărat, exersase adeseori arta renunţării. Într-o zi, i s-a adus la incinerare cadavrul unui om care fusese foarte bogat. Familia şi prietenii i-au încredinţat trupul mortului şi au plecat acasă imediat, fără să mai aştepte sfîrşitul ceremoniei ! În general, se pune o greutate pe cadavru, pentru că, sub efectul căldurii, corpul se încovoaie, ca şi cînd ar vrea să se ridice.

În ziua aceea, *Harischandra* lucra singur; a turnat puţin combustibil pe foc şi deodată cadavrul se ridică lent, apoi coborî la loc. Acest lucru îl surprinse pe *Harischandra*. Se apropie, privi cu atenţie, apoi îşi zise : "Măi, măi ! Preţ de o clipă am crezut că această lume ireală este reală !" *Harischandra* era mişcat de faptul că omul cel bogat n-avea nici măcar un prieten şi că nici o rudă nu rămăsese să asiste pînă la sfîrşit. A înţeles că, după ce murim, sîntem repede uitaţi, iar această întîmplare l-a ajutat să dobîndească un şi mai puternic simţ al detaşării.

Toate obiectele Creaţiei ajung, mai devreme sau mai tîrziu, să se transforme sau să piară.

Aceste schimbări nu sînt artificiale şi nu sînt rodul imaginaţiei, ele sînt fireşti şi inerente naturii adevărate a obiectelor. După ce înţelegem că lumea este doar o scenă pe care se perindă numeroase schimbări, iar transformarea este inerentă naturii sale, nu vom mai suferi. Dacă ştim că şerpii sînt veninoşi, nu mai îndrăznim să ne apropriem de ei, nu-i aşa ? Dacă ştim că înţepătura scorpionului este mortală, îl ocolim. Numai un copil neştiutor sau un om care nu e în toate minţile riscă să se apropie şi să se lase muşcat din neştiinţă.

3. Ghirlanda lui Brahmam

Gītācharya a arătat că, în loc să ne ataşăm de această lume, să cunoaştem dezamăgirea şi suferinţa cînd sîntem obligaţi să ne desprindem de ea, mai bine să cultivăm renunţarea de la bun început. Dar oamenii nu înţeleg acest adevăr şi continuă să ridice castele de nisip şi să facă mii de planuri ! Nu vă mai epuizaţi gîndind : "Trebuie să fac aşa, trebuie să fac pe dincolo şi cîte altele !"

Mai devreme sau mai tîrziu, culegem roadele acţiunilor noastre, n-avem încotro ! Iar roadele vor fi din aceeaşi categorie cu seminţele pe care le-am semănat. Dumnezeu este cel ce vă dă fructul acţiunilor voastre, indiferent că sînt bune sau rele. Cînd veniţi pe lume, purtaţi în jurul gîtului o ghirlandă invizibilă, pusă de *Brahmam !* Nu e făcută din perle, nici din pietre scumpe sau diamante, nu ! E o ghirlandă făcută din acţiunile pe care le-aţi săvîrşit în vieţile anterioare.

O dată ce înţelegeţi că fiecare acţiune generează o consecinţă, nu mai comiteţi acţiuni negative ! Veţi încerca să faceţi doar bine ca să culegeţi consecinţe pozitive. Aceasta este *sadhana* recomandată de ***Gītā***.

Regele *Janaka*[1] era extrem de priceput în *Brahma-jnana*[2] – cunoaşterea lui *Brahmam*. I se spunea "regele renunţării" pentru că nu se mai confunda cu trupul. Într-o seară, după cină, a discutat treburile regatului cu sfetnicii şi s-a retras foarte tîrziu în iatacul său. O servitoare tocmai se pregătea să maseze

[1] *Janaka :* Un rege foarte evlavios din India antică. "Sthitaprajna" ideal. Rege al Mithilei.

[2] *Brahma-jnana :* Cunoaşterea lui *Brahmam*. Înţelepciunea, înţelegerea Absolutului.

picioarele reginei. *Janaka* s-a băgat în pat şi a adormit buştean. Regina, temîndu-se să nu-l deranjeze, i-a spus servitoarei să plece şi a făcut tot posibilul să respecte odihna regelui ostenit. După cîteva clipe, *Janaka* sări speriat, se aşeză din nou în pat şi începu să se întrebe : "Unde e adevărul ? Aici sau acolo ? Ce e adevărat ?" La aceste cuvinte, regina fu cuprinsă de nelinişte şi îl întrebă ce se întîmplase, dar regele nu-i răspunse şi continuă să repete : "E adevărat ? E adevărat ori ba ?" Regina îi chemă pe sfetnici, iar aceştia se adunară în jurul patului regal : "Înălţimea Ta ! Ce îndoială te macină ? Ce vrei să afli ?" Dar el nu-i asculta. Sfetnicii s-au sfătuit şi au hotărît să-l cheme pe înţeleptul *Vaşişta*. Cînd a venit *Vaşişta,* s-a apropiat de pat şi l-a întrebat pe *Janaka :* "Despre ce vorbeşti ? Care este pricina îndoielli tale ? Te pot ajuta ?". Dar regele o ţinea într-una. "Unde e adevărul ? Aici sau acolo ? E aievea ce văd ? Toate acestea există aievea ?" *Maharşi*[1] *Vaşişta*, care era atotştiutor, a închis ochii pentru o clipă şi a încercat să înţeleagă ce s-a petrecut. Văzu că regele a avut un vis în care se făcea că nu mai era rege şi rătăcea deznădăjduit şi flămînd prin pădure, plîngînd : "Mi-e foame ! Mi-e foame !" A dat peste o ceată de tîlhari la drumul mare, care tocmai se pregăteau să mănînce pe frunze uscate în loc de farfurii. Li s-a făcut milă de el şi i-au făcut loc la masă. Între timp, a apărut un tigru şi au fugit cu toţii fără să fi îmbucat ceva. Regele continua să se jeluiască : "Mi-e foame ! Mi-e foame !" Trezindu-se, era în palat, în patul regal, cu regina lîngă el, şi nu mai reuşea să deosebească visul de ceea ce numim "realitate".

[1] *Maharşi :* Mare înţelept Persoane care învaţă şi împărtăşesc idealurile şi ideologiile Vedelor.

Maharşi Vaşişta a înţeles dilema regelui şi i-a spus : "Mărite *Janaka !* Visul pe care l-ai avut şi cel pe care îl ai acum sînt la fel de neadevărate ! Tu eşti Realitatea ! Numai tu exişti, numai tu, în amîndouă visele." Noaptea visăm un vis de noapte, iar ziua, un vis de zi, însă amîndouă ţin de domeniul iluziei, pentru că lumea se bazează pe această iluzie. *Gītācharya* spune că trebuie să ne dăm seama de faptul că această lume este supusă schimbărilor perpetue.

4. Thapas *autentic*

Detaşarea şi sacrificiul nu înseamnă să renunţăm la lucrurile acestei lumi, refugiindu-ne în pădure sau în vreun alt loc pustiu, sau să facem jurămînt de *sannyas*. De asemenea, *thapas* (sacrificiul şi canoanele) nu are nimic comun nici cu acele poziţii din *yoga (asanas*[1]*)*, a căror menire este doar să ne întreţină sănătatea. *Thapas* autentic se referă la neliniştea pe care o simţim cînd sîntem despărţiţi de Dumnezeu. Cînd simţim această nelinişte în mod constant, oriunde am fi, săvîrşim *thapas* în adevăratul sens al cuvîntului ! Cînd simţi că ţi-e dor de Dumnezeu, nu mai eşti sub influenţa *gunas*-urilor. Cele trei *gunas* se contopesc cu adevărat într-un tot care este *thapas* autentic. Extazul trăit atunci este adevăratul *thapas !*

Zilnic folosim curentul electric fără să mai realizăm acest lucru. Un ventilator are trei palete. Cînd se rotesc toate în aceeaşi direcţie, simţim curentul de aer; dar dacă s-ar învîrti fiecare în altă direcţie, ce s-ar întîmpla ? Numai cînd se mişcă în aceeaşi direcţie acţionînd ca o singură paletă, beneficiem de curentul de aer. Astfel,

[1] *Asanas* : Poziţii din *hatha-yoga*

cînd cele trei *gunas* sau atribute de bază devin una, fuzionează, putem cunoaşte extazul. Inima noastră este ca o încăpere, iar *buddhi* (inteligenţa superioară) ca un întrerupător. Forţa noastră spirituală, sau *atmică*[1], este precum curentul electric, *sadhana* noastră, ca gestul de răsucire a butonului, iar neliniştea devine extaz.

Putem să ne transformăm întreaga existenţă în *thapas*, dar la ora actuală oamenii încurajează *thamo-guna*, adică lenea, inerţia intelectuală, în loc de *thapo-guna*, tendinţa de a săvîrşi *thapas !*

Cînd încetaţi să mai vedeţi obiectele acestei lumi efemere, este *thamas*. Cînd vă concentraţi vederea asupra lui Dumnezeu, este *thapas*. Să presupunem că avem o uşă încuiată; dacă băgaţi cheia în broască şi o răsuciţi spre dreapta, uşa se descuie, dacă răsuciţi spre stînga, se încuie. E vorba de aceeaşi broască, aceeaşi cheie, diferenţa constă numai în modul cum întoarceţi cheia.

Inima noastră este ca broasca uşii. Dacă întoarcem mentalul – care este cheia – spre Dumnezeu, vom avea eliberarea; dacă îl întoarcem spre *Prakrithi*[2], sau lumea obiectivă, vom fi prizonieri. De aceea se spune că mentalul este cauza sclaviei sau a eliberării *(mokşa)*. Detaşarea veritabilă înseamnă, de fapt, a întoarce mintea spre Dumnezeu şi a ne concentra exclusiv asupra entităţii veşnice. Această detaşare şi acest sacrificiu trebuie să se dezvolte în noi şi să devină un sentiment profund. Trebuie să nu mai amînăm nimic pe mîine ! Dacă e vorba de o căsătorie, de exemplu,

[1] *Atmic* : Tot ce ţine de *atman* (suflet), de spiritualitate.
[2] *Prakrithi* : Lumea materiei, caracterizată printr-o imensă varietate de manifestări, este alcătuită din cinci elemente, este efemeră, supusă distrugerii şi neîncetatelor schimbări şi descompuneri.

pregătim cu cîteva zile înainte toaletele pe care le vom purta în ziua nunții. Ca să mergem la cinema, nu stăm pe gînduri, ba ni se întîmplă chiar să renunțăm la o masă. Ca să mergem la plimbare, de asemenea ne pregătim cît ai bate din palme. Şi totuşi, dacă nu ajungem la cinema astăzi, ne vom duce altădată. Dar drumul spre Dumnezeu nu poate fi lăsat pe mai tîrziu sau anulat. Trebuie să fim mereu gata să acceptăm ceea ce ni se întîmplă. Timpul nu aşteaptă pe nimeni, noi trebuie să urmăm curentul timpului. ***Gītā*** ne învață arta de a ne bucura de obiectele acestei lumi fără să ne ataşăm de ele, fără dorința de a le poseda. Acesta este unul din aspectele sale fundamentale.

Prelegerea a douăsprezecea

(14 august 1984)

1. *Un mental detaşat*

Mentalul este punctul central al jocului vieții *(leela samsara*[1]*)*. Pentru accesul în acest punct central, este esențială *vairagya,* sau detaşarea de lucrurile lumii. Mentalul îmbracă sufletul *(atman)*. De altfel şi este numit *avaranam*[2], tocmai pentru că este ca un înveliş al sufletului *(atman)*. Mentalul depinde la rîndu-i de organele de simț, care sînt legate de obiectele simțurilor. Detaşarea este esențială dacă vrem să deținem controlul simțurilor. Dacă reuşiți să vă detaşați de obiectele simțurilor, organele de simț îşi vor pierde influența şi nu vor mai înrobi mintea. O minte aflată sub control este "liberă" şi nu mai învăluie sufletul *(atman),* astfel încît individul poate avea imaginea "eului" său veritabil. De aceea ***Gītā*** spune că renunțarea şi detaşarea sînt esențiale pentru a reuşi să vezi sufletul *(atman)*.

Yoga-sutras[3] ale lui *Patanjali* dovedesc că detaşarea presupune o minte statornică şi desprinsă de influența organelor de simț (ochii, urechile etc.) şi de obiectele simțurilor.

---

[1] *Leela samsara* : Fluviul, torentul existenței în care Însuşi Dumnezeu Îşi asumă diverse roluri.
[2] *Avaranam* : Suprapunerea efemerului peste etern, peste universal A aplica infinitului limitele individului.
[3] *Yoga-sutras* : Aforisme despre *yoga* scrise de *Patanjali*.

Acesta este un mental detaşat. *Şankara Bhaşya*[1] ne învaţă că trebuie să sesizăm aspectul efemer al lucrurilor acestei lumi şi ale celeilalte şi că trebuie să ne detaşăm de ele. S-a demonstrat că orice ataşare ia sfîrşit într-o zi sau alta, transformîndu-se în sclavie. Odată înlăturate obiectele simţurilor, simţurile îşi pierd orice influenţă şi devin neputincioase ca focul care se stinge treptat dacă nu-l mai alimentăm cu combustibil. Cărţile sfinte au formulat cu exactitate adevărul ascuns în spatele tuturor acestor fenomene.

Conform Cărţilor Sfinte, cei ce consideră că locaşul lui *Brahmam* este şi el un lucru lipsit de importanţă şi nu aspiră să ajungă în rai sînt adevăraţii *vairagis*[2], cei.care au renunţat cu adevărat la lucrurile acestei lumi şi ale celeilalte.

Cînd *Nachiketas*[3] s-a dus la *Yama*[4] (zeul Morţii), *Yama* i-a spus : "Îţi voi dărui toate puterile acestei lumi şi toate bogăţiile pămîntului !" Dar *Nachiketas* i-a răspuns : "Lumea aceasta este pieritoare, nu doresc nimic din ea, eu vreau să văd sufletul *(atman)*, vreau să analizez profund şi să descopăr Adevărul !".

Toţi cei ce se lasă influenţaţi de obiectele simţurilor şi sînt sclavi ai acestei lumi primesc drept răsplată suferinţa şi necazul. Este inevitabil.

Trăim mai mulţi ani într-un anumit loc şi vine o zi cînd trebuie să ne mutăm într-o casă nouă. Împachetăm

[1] *Şankara Bhaşya* : Comentariu scris de Adi Şankaracharya.
[2] *Vairagi* : Persoană detaşată de lucrurile acestei lumi.
[3] *Nachiketas* : Numele unui băiat de care vorbesc *Upanişadele*. El s-a dus la *Yama*, zeul morţii, şi a primit *atma-vidya* (cunoaşterea spirituală).
[4] *Yama* înseamnă literal "a abandona orice ataşare şi orice identificare cu corpul şi cu simţurile".

toate lucrurile, le punem în camion şi ne instalăm în noua locuinţă. Şi atunci ni se întîmplă să luăm cu noi papucii uzaţi, măturile rupte, în loc să le aruncăm ! Aceasta este puterea ataşării.

Să luăm cazul unui director de şcoală. Într-o şcoală sînt multe lucruri, catedre, table, ceasuri de perete şi chiar valoroase instrumente de laborator. Cînd iese la pensie sau se mută la altă şcoală, directorul pleacă aşa cum a venit : cu mîinile goale. El ştie foarte bine că toate acele lucruri i-au fost încredinţate, dar nu-i aparţin. El pleacă detaşat. Din clipa cînd intră în joc simţul posesiunii, suferinţa este inevitabilă.

Simţul posesiunii *(ahamkara*[1]*)* este cauza tuturor problemelor şi suferinţelor noastre.

Nu se pune problema să renunţăm la lucrurile acestei lumi, nici la acţiunea propriu-zisă, ci la ataşarea de ele. Faceţi-vă datoria, faceţi faţă responsabilităţilor care vă revin, cu spiritul detaşat, renunţînd la roadele acţiunilor voastre. Priviţi defectele acestei lumi fenomenale şi veţi putea să abandonaţi uşor orice ataşare de ea.

Înaintea naşterii, unde e "tatăl", unde e "fiul" ? Înaintea căsătoriei, există "soţ" sau "soţie" ? Nu, nu există nici o legătură specială între cele două persoane. Simţul posesiunii şi ataşarea se instalează abia în etapa tranzitorie. Aceste sentimente se datorează unei viziuni defectuoase şi unei perspective strîmbe. Cauza tuturor suferinţelor noastre ţine de defectele propriilor noastre sentimente !

[1] *Ahamkara* : Ego, egoism, egotism, conştiinţa "eului". Sediul acesteia este inima. *Ahamkara* slăbeşte influenţa înţelepciunii *(jnana)*.

O dată ce realizăm defectele inerente ale obiectelor, nu mai rămîne loc pentru acest simț al posesiunii.

Detaşarea este numită *tarakam*[1], iar ataşarea *marakam* (principiul detaşării).

Se spune că dacă ar ține minte totul, fie în stare de vis sau de somn profund, individul n-ar trebui să aibă conştiința individualității sale *(jivathathwa*[2]*)*. Faptul de a se confunda cu principiul individual este *tarakam*. Aceasta înseamnă că, nici măcar în starea de somn profund sau de vis, n-ar trebui să avem vreo ataşare, vreo legătură.

Dacă încurajăm ataşarea în starea de veghe, o regăsim obligatoriu sub formă mai subtilă în starea de vis. Starea de veghe şi somnul sînt ca un obiect şi imaginea lui. Dacă urmăm drumul drept în starea de veghe, vom avea reflectarea acestui comportament în starea de vis.

Trebuie să vedem acum defectele inerente ale obiectelor simțurilor. Totul este supus schimbării, o dată cu trecerea timpului. Alimentele abia gătite sînt proaspete şi gustoase, dar după două zile devin toxice. Tot ce considerăm bun, sănătos, benefic într-un fel sau altul sfîrşeşte prin a se altera şi devine rău, inutil şi chiar nociv.

În contextul schimbării, putem împărți credincioşii *(bhaktas)* în patru categorii : *aarthis*[3]*, artaarthis, jijnaasus şi jnanis.*

[1] *Tarakam* : Detaşare, renunțare, Mîntuitorul. Cel ce mîntuieşte.

[2] *Jiva thathwa(m)* : Principiul vital, aspectul fizic. Tot ce ține de *jiva* generează sclavie.

[3] *Aarthi* : Persoană care este bolnavă şi suferă. Una din cele patru categorii de dăruire de sine sau *bhakti*. Persoană mereu neliniştită,

Cu timpul, individul se schimbă. Cînd vine pe lume, i se spune "prunc", după zece ani, i se spune "băiat", după treizeci, "bărbat", iar după şaptezeci şi cinci, "moşneag", dar este vorba de aceeaşi persoană.

Sînt patru etape diferite, nu patru persoane diferite ! Timpul este cauza tuturor acestor transformări şi dăm nume diferite aceluiaşi subiect, asta e tot. Corpul se transformă continuu ; dacă este valabil pentru ființele umane, imaginați-vă în ce măsură este valabil pentru toate lucrurile acestei lumi ! Care este cel mai mare defect al omului ?

Cel mai mare defect al omului este faptul de a fi supus schimbării.

Fie ea în bine sau în rău, este totuşi o schimbare. Tocmai pentru că schimbarea este inerentă lumii obiective, trebuie să nu ne ataşăm de această lume, nici să nu dobîndim simțul posesiunii. Cine e mama ? Cine e tatăl ? Cine sînt copiii ? CINE SÎNTEM NOI ? Unde vom fi în viitor ? Habar n-avem ! Cînd înțelegem toate aceste schimbări, cum putem să ne ataşăm de alți indivizi ? ***Gîtă*** ne învață să vedem toate aceste defecte şi toate aceste schimbări şi ne arată cît de zadarnică este ataşarea.

2. Abhyasa *sau exercițiul constant*

În ceea ce priveşte schimbarea, să examinăm acum *abhyasa* sau exercițiul constant. Ce gen de "practică" merită deci acest nume ? *Thapas* este singurul lucru care merită numele de *abhyasa*. În general, cînd oamenii aud de *thapas*, se gîndesc imediat că trebuie să renunțe

care Îl roagă pe Domnul să-i vină în ajutor şi care-L uită de îndată ce lucrurile merg bine.

la tot, să se retragă în pădure şi să mănînce numai poame şi rădăcini, supunîndu-se la mii de cazne fizice, dar aceasta nu are nici o legătură cu adevăratul *thapas*. ci este doar sacrificiu trupesc. Adevăratul *thapas* se referă la faptul de a supune *rajo-guna* şi *thamo-guna* la cazne, înlăturînd defectele organelor de simţ. Iată singurul lucru care merită numele de *thapas*. Există trei tipuri de *thapas* : fizic, vocal şi mental.

Thapas-ul fizic se raportează la faptele bune săvîrşite, la rugăciuniile sincere şi la exprimarea recunoştinţei pe care o putem avea faţă de sufletele mari, marii înţelepţi sau *rişi*. Dacă reuşim să cîştigăm Graţia Divină, egoul şi simţul posesiunii ni se vor atenua treptat. Pe măsură ce se diminuează însuşirile negative, cele bune se amplifică automat. O dată cu această micşorare a egoului şi a simţului posesiunii, dobîndim un comportament bun, săvîrşim fapte bune şi ne însoţim cu oameni buni. Individul care urmează această linie de conduită citeşte de asemenea scrierile sfinte cum sînt ***Ramayana*** şi ***Bhagavad-Gîtă***. În plus, se dedică unor acte caritabile în domeniul educaţiei, sănătăţii, se ocupă de cei săraci etc. Toate acestea intră în rîndul faptelor bune. Iată diferite moduri de a folosi corpul cu bună-credinţă şi spre binele omenirii. Un individ care acţionează astfel nu face rău nimănui, niciodată, şi îşi pune toată energia în slujba comunităţii. Nu se lasă influenţat de *rajo-guna* şi *thamo-guna*, fiind în stare să iasă de sub stăpînirea lor. Toate acestea intră în categoria *thapas*-urilor fizice. Să vedem acum a doua categorie, cea a *thapas*-urilor vocale. Acestea înseamnă vorba bună, folosirea argumentelor nobile. Chiar adevărul trebuie astfel spus încît să nu rănească pe nimeni, cu blîndeţe. În acest context a afirmat ***Gîtă*** că

adevărul trebuie să fie "non-violent". Folosiţi-vă această capacitate sacră care este vorbirea pentru a-i ajuta pe ceilalţi şi a-i face fericiţi.

În nici un caz nu trebuie să vă chinuţi mintea, iar gîndurile voastre trebuie să vă ajute să vă concentraţi asupra Domnului şi a atributelor Sale. Folosiţi aşadar facultatea vorbirii pentru a vă ajuta aproapele şi pentru a le arăta celorlalţi calea cea dreaptă. Trebuie să le împărtăşiţi experienţa voastră şi să-i aduceţi înapoi pe cei rătăciţi. Luaţi seama să nu se strecoare minciuna în vorbele voastre. Trebuie să deveniţi adepţi ai adevărului şi non-violenţei.

Dacă urmaţi calea adevărului, este posibil să vă loviţi de multe greutăţi. Într-o zi, un *maharişi* se pregătea să-şi împlinească *thapas*-urile; el jurase să urmeze calea adevărului şi a non-violenţei cu orice preţ. Un vînător nemilos, care auzise de el, încercă să-l împingă la încălcarea jurămîntului. Acesta urmări un cerb astfel ca animalul să treacă exact prin faţa înţeleptului cufundat în *thapas*. Înţeleptul văzu cerbul trecînd prin faţa sa şi ascunzîndu-se în desiş. Vînătorul sosi după cîteva clipe şi îl întrebă : *"Swami*, ai văzut un cerb trecînd pe aici ?" *Rişi* era în mare încurcătură : dacă spunea adevărul, cerbul putea muri de o moarte violentă, dar pe de altă parte, tăcînd, ar fi mințit. Atunci a recurs la iscusinţă şi răspunse pe un ton enigmatic : "Ochii mei văd, dar nu pot vorbi, iar gura vorbeşte, dar nu poate să vadă !"

O astfel de situaţie ne poate obliga la acest gen de diplomaţie. Cînd începem *thapas*-urile, pot apărea asemenea situaţii, iar noi trebuie să avem suficientă isteţime ca să ieşim basma curată fără să mințim. Nu trebuie să mințim în nici o împrejurare. Mai bine să tăceţi, să nu răspundeţi decît să spuneţi o minciună.

A treia etapă este *thapas*-ul mental. Acesta este baza tuturor, este ceea ce ne ajută să dobîndim calităţile pozitive şi virtuţile. Pe faţa noastră se vede ceea ce gîndim, de aceea se spune că expresia feţei este oglinda minţii unui om. Dacă aveţi o suferinţă în suflet, ea se va citi pe chipul vostru. Dacă nutriţi gînduri sfinte, aveţi o expresie voioasă şi fericită. Este uşor să citeşti gîndurile oamenilor observîndu-le expresia feţei. Nu poţi fi fericit decît atunci cînd cultivi gînduri sfinte, sentimente elevate şi urmăreşti idealuri nobile. Un om care suferă moral nu are nici măcar puterea de a zîmbi.

Dacă ne chinuie gînduri negative şi cineva vine spre noi zîmbind, zîmbetul nostru va fi mai mult o grimasă, trădînd starea noastră de spirit !

Trebuie să cultivăm bucuria lăuntrică şi niciodată să nu ne lăsăm pradă disperării. Cum să fim mereu voioşi şi fericiţi ? Acest lucru este posibil cînd avem gînduri sfinte şi curate, nu altfel ; şi pentru a ajunge aici trebuie să ne controlăm gîndirea.

Trebuie să contemplăm liniştea timp de cîteva ore pe zi, este singurul mijloc de a linişti mintea. *Japam* (repetarea numelui Domnului), meditaţia sînt mijloace folosite în acest scop şi ne ajută să ne păstrăm puritatea interioară. Puritatea interioară este la fel de importantă ca şi cea a trupului.

Din păcate, la ora actuală nu se acordă importanţă decît curăţeniei fizice, iar curăţenia minţii este neglijată. Gîndurile bune, sentimentele bune şi idealurile nobile sînt esenţiale pentru această purificare interioară.

Thapas este deci metoda pe care o folosim pentru a ajunge la unitatea fizică, vocală şi mentală. Pe această cale, gîndurile, cuvintele şi acţiunile pot fi în armonie perfectă. Este singurul *thapas* real. Un adevărat

mahatma (suflet mare) este un individ capabil să realizeze această unitate prin cele trei modalităţi de expresie, fizică, vocală şi mentală, ca şi unitatea celor trei *gunas* sau atribute de bază *(sathwa-, rajo- şi thamo-guna)*. O persoană care una gîndeşte şi alta spune, una spune şi alta face este un exemplu rău. *Thapas* autentic înseamnă a elimina defectele la nivelul gîndului, vorbei şi faptei şi a elimina *rajo-guna* şi *thamo-guna*. Acest lucru se face dizolvînd *rajo-guna* şi *thamo-guna* în *sathwa-guna*, datorită controlului *thamo-gunei* şi cu ajutorul *rajo-gunei*, iar rezultatul este armonia perfectă a celor trei atribute.

La sfîrşit, trebuie de asemenea să se învingă influenţa *sathwa-gunei*. Dacă vă intră un spin în talpă, de exemplu, nu vă trebuie un instrument special ca să-l scoateţi, ci vă ajunge un alt spin ; după ce l-aţi scos pe cel din talpă, îi aruncaţi pe amîndoi, nu-i aşa ? Astfel primele două atribute sau *gunas (rajo- şi thamo-guna)* care ne-au creat atîtea probleme pot fi eliminate cu ajutorul *sathwa-gunei*. Ultima este indispensabilă cît timp nu le-am eliminat pe primele două.

Sathwa-guna poate fi comparată cu un lanţ de aur, *rajo-guna* cu un lanţ de aramă, iar *thamo-guna*, cu unul de fier. Toate trei ne leagă în acelaşi mod. Dacă avem mîinile şi picioarele legate cu un lanţ de aur, avem un singur gînd, să ne eliberăm – puţin ne pasă că lanţul e din aur ! Lanţul rămîne lanţ, fie el din aur, aramă sau fier. Cu alte cuvinte, chiar şi *sathwa-guna* ne leagă, iar mai devreme sau mai tîrziu trebuie să scăpăm şi de ea. Dar ea ne este necesară pînă ajungem la Divinitate. O dată ce ne-am contopit cu Dumnezeu, nu mai poate fi vorba de *gunas* şi nu mai există nici *sathwa-guna !*

Gītā ne învață că pentru controlul mental, avem nevoie de antrenament şi de simțul detaşării. Antrenamentul constă în folosirea corpului, minții şi cuvintelor astfel încît să obținem detaşarea de lucrurile acestei lumi. Este vorba de exerciții constante, pe care le facem pentru a ajunge la Divinitate. Aceste practici trebuie să fie asociate cu adevărul şi puritatea interioară. Iată instrumentele potrivite pentru a împlini *thapas*. Dorința mea este să folosiți aceste instrumente pentru *thapas* şi să le puneți la picioarele de lotus ale Domnului, sanctificîndu-vă astfel existența !

Prelegerea a treisprezecea
(1 5 a u g u s t 1 9 8 4)

1. *Tinerețea şi adolescența sînt perioade sfinte*

Bhagavad-Gītā afirmă : "Oricine îşi aduce aminte de Mine şi îşi fixează gîndurile asupra Mea este drag inimii Mele." La ora actuală numai persoanele în vîrstă fac exerciții spirituale. Ele intră în sfera spirituală numai după ce au gustat plăcerile acestei lumi şi luxul unei vieți îmbelşugate. Cînd oameii înțeleg că obiectele simțurilor, bogăția, familia şi proprietățile nu aduc fericirea, se hotărăsc să urmeze calea spirituală. Într-un anumit sens, se poate spune că, decît să nu ne gîndim deloc la Domnul, este bine să o facem măcar la bătrînețe ! Nu există restricții de timp, loc sau vîrstă cînd e vorba de a ne gîndi la Dumnezeu. De aceea *Gītācharya* afirmă că ne putem gîndi la Dumnezeu oriunde şi oricînd.

Bhagavad-Gītā ne spune să fim egali în fața bucuriei şi a necazului, a durerii şi a plăcerii, a căldurii şi a frigului, a succesului şi a eşecului, a laudei şi a criticii. Credinciosul autentic trebuie să aibă şaizeci şi patru de calități ; este greu de ştiut dacă un credincios le are pe toate. Aceste calități sînt cuprinse în două elemente, *abhyasa* (exercițiul constant) şi *vairagyam* (detaşarea). Exercițiul are în vedere asocierea celor trei *thapas* : fizic, vocal şi mental. Renunțarea sau detaşarea înseamnă să trăim ca martori ai propriei noastre existențe, după ce am sesizat şi înțeles defectele obiectelor. Nu ne este necesară nici o altă *sadhana* dacă putem aplica în

practică aceste două lucruri. Iar momentul cel mai potrivit este tinerețea. Trebuie să sanctificăm această perioadă a vieții care este cea mai favorabilă progresului spiritual. Nu se poate întreprinde o *sadhana* decît atunci cînd eşti sănătos şi dispui încă de toată energia şi forța fizică a tinereții. La bătrînețe, *sadhana* devine anevoioasă, căci trupul şi mintea omului suferă de diverse slăbiciuni. Aceasta nu înseamnă însă că persoanele vîrstnice trebuie să-şi piardă curajul ! Aşa cum ne învață *Gîtăcharya*, cel mai bine este să începem cînd sîntem încă tineri şi hotărîți, dar nici eforturile de mai tîrziu nu vor fi zadarnice.

Este ca atunci cînd rezervăm o masă la restaurant. Dacă am făcut o rezervare sau ne numărăm printre clienții obişnuiți ai localului, sîntem siguri că vom fi serviți ; dar dacă venim prea tîrziu sau în orele dintre mese, probabil că nu vom mînca nimic. În al doilea caz n-avem nici o garanție, totul depinde de noroc. Dacă persoanele în vîrstă ar fi practicat o *sadhana* încă din tinerețe, cu siguranță că ar avea forța de a continua la bătrînețe. Dar oamenii îşi pierd timpul bucurîndu-se de plăcerile lumeşti şi, puțin cîte puțin, organele de simț slăbesc, ca şi voința lor de altfel, iar ei sfîrşesc prin a-şi pierde puterile. Atunci, sînt incapabili de a mai atinge scopul, chiar dacă dorința lor este fierbinte.

Este inutil să oferim mîncare pe o frunză de banan[1] pentru a hrăni forțele întunecate din noi. Noi oferim mîncarea diavolului; la ce bun să-l dăm lui Dumnezeu resturile ? Nu are nici un rost ! Corpul omenesc este ca o frunză netedă, de banan, pe care punem ofranda de hrană. Ofranda este ca obiectele simțurilor de care se

[1] În India frunzele de banan țin loc de farfurii.

bucură organele senzoriale. Oamenii încearcă să ofere întreaga lor ființă lui Dumnezeu, după ce au oferit toate forțele şi capacitățile lor demonilor furiei, lăcomiei, desfrîului şi orgoliului !

Cum poate Dumnezeu să primească resturile ? Nu ! Nu se cade aşa ceva ! Şi totuşi asta fac oamenii în vîrstă oferă bucatele alese demonilor, iar resturile, lui Dumnezeu !

Gîtăcharya ne învață că adolescența şi tinerețea sînt extrem de prețioase şi trebuie să le folosim cu precauție. Nu sîntem întotdeauna conştienți de valoarea unui obiect atunci cînd îl avem, dar îl prețuim după ce l-am pierdut ! Nu realizăm valoarea ochilor cît îi avem. Cînd orbim, le înțelegem întreaga valoare ! Astfel, cît este sănătos şi în deplinătatea tuturor facultăților, omul nu-şi dă seama ce are. Cînd se îmbolnăveşte, realizează în fine ce a pierdut şi se căieşte amarnic, repetînd într-una că se simte "inutil" ! Relele obiceiuri şi defectele se înrădăcinează în voi în timpul tinereții. Capacitățile de care vă folosiți în tinerețe devin adesea cei mai înverşunați duşmani ai voştri cînd îmbătrîniți... Tinerii nu-şi folosesc capacitatea de discernămînt. Îşi folosesc forța şi energia cu rea-credință. Ei nu pot deosebi între prieten şi duşman, între învățător *(guru)* şi învățăcel ! Dacă nu sînt în stare să vadă scopul existenței, putem să-i tratăm ca pe nişte maimuțe, fără teama de a greşi ! Dacă înțelegem natura calităților umane şi le folosim cu bună-credință, inteligența noastră nu va mai fi cauza acestei confuzii mentale !

La ora actuală ne folosim de Dumnezeu ca să ne satisfacem toate nevoile fizice şi materiale, şi nu pentru a ne închina Lui şi a-L adora. Omul modern se roagă atunci cînd este bolnav şi cere vindecarea, dar cînd este

sănătos, nu face nimic pentru a-L sluji pe Dumnezeu. Crede că are timp suficient să o facă mai tîrziu, la bătrînețe. Așa își irosește el viața !

Unii gîndesc : "Cînd am să ies la pensie, o să am timp destul ca să mă consacru exercițiului spiritual *(sadhana)* și să mă gîndesc la Dumnezeu." Ei sînt de părere că, între timp, e mai bine să se bucure de plăcerile existenței. Dar cum o să vă puteți gîndi la Dumnezeu, la bătrînețe, cînd veți fi neputincioși ? Faceți-o acum, cît mai aveți timp ! Mai tîrziu n-o să mai aveți putere nici să vă mișcați. Cînd începeți să albiți, vă pierdeți treptat și vederea...

Cînd organele de simț vor fi prea slăbite, nu vă mai puteți sluji de ele. Copiii vor rîde de voi și vă vor trata ca pe niște maimuțe bătrîne ! ***Bhagavatham*** se adresează în special persoanelor în vîrstă și explică toate acestea în detaliu : cînd sînteți pe moarte, soția și copiii plîng, rugîndu-se să vă dați duhul mai repede ! Îi puteți cere morții să aștepte ? Le puteți cere rudelor să nu mai plîngă o clipă pentru că, deodată, v-a trecut prin minte că niciodată nu v-ați gîndit la Dumnezeu și ați vrea să o faceți atunci ?

Cînd sînteți tineri, trebuie să acumulați tot materialul necesar pregătirii unor fundații solide pentru viitor. Chiar credeți că o să vă puteți gîndi la Dumnezeu numai după ce ieșiți la pensie ? Nu ! Este imposibil. Cu mult înainte trebuie să vă începeți *sadhana.* Dar, la pensie, puteți continua să fiți oameni de afaceri... Oamenii își irosesc timpul prin cluburi și alte locuri de distracție. Iar în acest fel își strică existența !

Într-o zi, soția îi spune soțului : "Ar trebui să te gîndești la Dumnezeu măcar acum, la bătrînețe ; dacă n-ai făcut-o pînă azi, fă-o măcar acum !" Credeți cumva

că moartea nu vine la cei care "n-au timp nici să moară" ? Credeți că această dorință se va împlini ? Nu, timpul nu așteaptă pe nimeni. Trebuie să acționăm cît mai avem timp. Dușmanul nostru, Moartea, este gata să năvălească în trup cu soldații ei : bolile.

Și cînd vin soldații Morții, omul sfîrșește fără apărare ! Dar nici o armată nu-i poate ataca pe cei ce au cîștigat Îndurarea Domnului. Trebuie să fim gata să înfruntăm acești dușmani cînd vor veni ! Trebuie mai ales să fim convinși că drumul vieții este un drum lung. Călătoriile cu autobuzul, trenul sau avionul sînt scurte, dar cea a vieții este foarte lungă. Un individ care nu este bine înarmat pentru a-i face față se lovește de toate felurile de greutăți și piedici !

Știți cu toții că în compartimentele de tren, unele obiecte poartă numere care reprezintă data la care trebuie duse înapoi la fabrică. Așa e și cu corpul nostru : data întoarcerii a fost scrisă de mîna lui Dumnezeu, dar noi nu știm. Nu înțelegem nici măcar că într-o zi sau alta trebuie "să ne întoarcem" ! Oamenii uită cu desăvîrșire acest adevăr fundamental. Dacă vreți cu adevărat să gustați toate plăcerile existenței cînd veți fi bătrîni, străduiți-vă să cîștigați Îndurarea Domnului cînd sînteți încă tineri.

2. *Corpul este sfînt*

Tinerețea și adolescența sînt etape foarte prețioase în viața unui individ, dar noi nu le înțelegem și ne irosim existența. Folosim o cupă din aur împodobită cu pietre prețioase ca să ne desfătăm ! Punem pe focul simțurilor noastre lemn prețios ! Și recipientul, și combustibilul au o mare valoare, dar mîncarea pe care o gătim este de proastă calitate și fără valoare nutritivă. Noi folosim

corpul şi sentimentele cu rea-credinţă şi pentru a gusta plăceri triviale, bucurii deşarte şi seci ! Punem în această cupă de aur frimituri fără valoare ! La ce bun să arăm ogorul inimii noastre cu un plug de aur, dacă lăsăm să crească pe el doar buruieni ?

Ogorul inimii este un lucru de preţ. *Gītācharya* a afirmat că acest ogor îi aparţine. Dumnezeu spune că El este *kşetrajna*, adică proprietarul inimii şi corpului nostru, cu care s-a identificat El Însuşi. Dar ce facem noi ? Ne lăsăm năpădiţi de buruienile plăcerilor senzuale, după ce am arat ogorul cu un plug nepreţuit ! Un individ care înţelege adevărata valoare a inimii şi a sentimentelor adăpostite de ea nu le foloseşte cu rea-credinţă. Viaţa trebuie închinată bunăstării omenirii şi trebuie să o folosim pentru împlinirea Menirii. Trebuie să urmăm calea sacră şi să facem ca inima şi mintea noastră să împrăştie lumina adevărului. Trebuie să folosim viaţa ca să ne contopim cu Dumnezeu; numai atunci avem dreptul să afirmăm că existenţa noastră este sanctificată şi că este cu adevărat umană.

Se spune că este greu sau aproape imposibil să obţinem o viaţă umană. De ce oare ? Oamenii se bucură de toate plăcerile de care se bucură şi animalele, atunci de ce se spune că viaţa omenească este ceva 'special" ? Trebuie mai întîi să facem deosebire între viaţa "umană" şi cea "animală". Pentru a duce o viaţă umană, trebuie să trăim fără ură sau ataşare şi să învăţăm să deosebim binele de rău. Oamenii sînt victimele zbuciumului mental tocmai pentru că nu fac deosebirea între *atman* şi *anatman*, între ceea ce este spiritual şi ceea ce nu este, pentru că nu cultivă *buddhi-yoga, yoga* inteligenţei. Ei nu-şi află liniştea pentru că nu urmează calea cea dreaptă. Cum am spus

ieri, tinerii trebuie să întreprindă cu fermitate trei tipuri de *thapas* - mental, vocal şi fizic – şi să devină bune exemple pentru lume. *Rajo-guna* trebuie stăpînită folosind *sathwa-guna*. Nu se poate obţine *sathwa-guna* cu o inimă plină de influenţa *rajo-gunei* şi a *thamo-gunei*. Dacă mintea e goală, puteţi pune orice în ea, dar dacă o umpleţi cu tot felul de lucruri, cum să mai încapă ceva ? Este imposibil să o umplem cu idealuri sacre şi gînduri înălţătoare dacă nu a fost mai întîi golită ! Trebuie deci să o eliberăm de tot ce o încarcă, înainte de a o umple cu gînduri sfinte şi sentimente nobile.

Oamenii urmează o cale care nu duce nicăieri, iar existenţa lor e golită de sens. La naştere, plîng, la moarte, plîng, fără să mai punem la socoteală că plîng toată viaţa ! Dar plîng ei oare în faţa declinului *dharmei* şi a catastrofei care urmează automat ?

De fapt, ce este *dharma* ? Adevărata *dharma* înseamnă a ne gîndi la Dumnezeu şi a contempla Divinitatea. A ne ocupa de treburile şi îndatoririle noastre zilnice cu gîndul la Dumnezeu este *dharma* autentică. ***Bhagavad-Gītā*** nu ne spune să părăsim familia, avuţia şi toate bunurile pentru a ne refugia într-un loc singuratic. Nu ! Ocupaţi-vă de familie, faceţi-vă datoria, dar păstraţi-vă concentrarea asupra lui Dumnezeu. Nu uitaţi niciodată care vă este destinaţia, orice aţi face. Dacă o uitaţi, vă pierdeţi pe cale. Destinaţia noastră trebuie să fie clar stabilită. Indiferent de activitatea pe care o desfăşuraţi, luaţi aminte unde trebuie să ajungeţi.

3. Spuneţi adevărul

Cuvintele noastre trebuie să reflecte Adevărul, trebuie să fim foarte atenţi la acest lucru. Trebuie să spunem adevărul întotdeauna. Unii cred că în situaţii

dificile au voie să schimbe adevărul şi sînt convinşi că în anumite împrejurări trebuie să mintă. Dar nu e aşa ! Trebuie să deveniţi suficient de iscusiţi ca să nu spuneţi nici adevărul, nici să nu mînţiţi, în anumite cazuri !

Dacă trebuie să spuneţi adevărul, faceţi-o cu binişorul; şi mai ales nu spuneţi lucruri neadevărate cu scopul de a face pe cineva să se simtă bine sau ca să-i intraţi pe sub piele ! Nu spuneţi adevărul cu brutalitate. În faţa unor dovezi, trebuie să fiţi suficient de inteligenţi ca să evitaţi anumite situaţii, fără a minţi totuşi. Uneori, trebuie să fim extrem de prevăzători.

Trebuie să vorbim în aşa fel încît să nu rănim pe nimeni. Se spune că omul care stăpîneşte această artă are un noroc extraordinar. Să nu răniţi pe nimeni şi nici să nu vă lăsaţi răniţi de cineva.

Iată o povestioară. O gospodină participa la o întrunire ca a noastră. Ea asculta cu multă atenţie, foarte absorbită de spusele oratorului.

Vorbitorul tocmai explica ***Ramayana*** şi, în încheiere, a afirmat că soţul trebuie să fie scopul existenţei unei femei măritate. A mai spus că datoria unei bune soţii este să-şi mulţumească soţul în orice situaţie : "Trataţi-vă soţul ca pe Dumnezeu!" spuse el.

La sfîrşitul întrunirii, gospodina noastră s-a întors acasă foarte impresionată de tot ce auzise şi a hotărît să pună totul în aplicare fără zăbavă. Cînd a venit soţul de la lucru, abia a intrat pe uşă, că ea a şi luat o căldare de apă şi-i udă încălţările, săvîrşind astfel ceremonia *abişeka* (spălarea idolului) ; omul rămase fără grai. Intră şi se aşează cu gîndul să-şi scoată pantofii uzi, dar înainte de a putea să schiţeze vreun gest, soţia se repezi la el şi îngenunche ca să-l descalţe. Bărbatul n-a spus nimic şi a chemat medicul. Nu ştia că soţia fusese la

acea întrunire de *Purana katha*[1]. A venit medicul, a examinat-o şi i-a prescris nişte somnifere – a spus că pare a fi o criză de isterie şi, după cîteva zile de odihnă, femeia se va simţi mai bine.

A doua zi, soţul plecă la lucru ca de obicei, iar soţia se duse din nou la întrunire !

În ziua aceea, oratorul explică legătura dintre sot şi soţie din punctul de vedere al absolutului şi conchise : "În fond, cine e soţul ? Cine e soţia ? Nimic nu durează în această lume, toate aceste lucruri sînt trecătoare, de fapt nu există nimic !" A adăugat că Dumnezeu este Adevăr şi numai El există.

Gospodina noastră se întoarse acasă şi se aşeză în faţa micului altar din camera de rugaciune *(puja*[2]*)*. În seara aceea, soţul veni acasă mai devreme ca de obicei, gîndindu-se că este posibil ca ea să nu se simtă bine. Bătu la uşă şi o rugă să-i deschidă, însă ea strigă din fundul camerei de rugăciune : "Nu există tată, nu există mamă, nimic nu există ! Nici măcar soţ !" Auzind acestea, bărbatului i se făcu frică şi insistă rugînd-o să-i deschidă. Odată intrat în casă, se repezi la telefon şi chemă psihiatrul Acesta veni, examină femeia şi stabili diagnosticul. I-a explicat că atitudinea ei se datora cuvîntărilor pe care le ascultase zi de zi fără să le înţeleagă cum trebuie. Medicul i-a recomandat soţului să n-o mai lase la acele întruniri. Toată lumea a fost informată, inclusiv servitorii şi şoferul, cărora li s-a ordonat să nu o mai lase să plece. După două zile, lucrurile mergeau bine, iar soţul era din nou fericit şi liniştit.

---

[1] *Purana katha* : comentarea textelor sfinte

[2] *Puja* : Literal, "ritual, ceremonie". Prin extindere, "mic altar amenajat acasă".

După o săptămînă, ea s-a dus din nou la întrunire. În ziua aceea, panditul a explicat că adevărul era un lucru fundamental şi că trebuie să spunem adevărul întotdeauna, calmi, fără să ne enervăm. Femeia s-a întors acasă. Soţul îi spuse să se pregătească să meargă la cununia unui prieten. Ea s-a pregătit imediat şi au plecat împreună. Cînd au ajuns, ceremonia începuse deja. Conform tradiţiei, mai vîrstnicii prezenţi trebuie să binecuvînteze *mangala sutra*[1] miresei. Preotul care oficia a recunoscut-o pe doamna noastră, a venit spre ea şi a întrebat-o : "Ce mai faceţi ?", făcîndu-i semn să binecuvînteze bijuteria. Iar ea, dînd binecuvîntarea, a răspuns : "Bine. Numai că săptămîna trecută s-a prăpădit mama soacră !" Femeia de lîngă ea i-a făcut semn cu cotul zicînd : "Nu trebuie să spui astfel de lucruri cînd binecuvîntezi *mangala sutra !*" Ea a ripostat : "Nu ! Nu pot să spun minciuni ! Ăsta e adevărul, mama soacră a murit săptămîna trecută !" O tînără care asistase la această scenă s-a apropiat şi i-a spus : "Tanti, ar trebui să vă măsuraţi cuvintele şi să cîntăriţi bine situaţia înainte de a vorbi. Totul depinde de împrejurări !"

Această poveste ne arată cît e de ridicol să repetăm ca un papagal ceea ce am auzit cu o zi înainte sau chiar în aceeaşi zi. Trebuie să vorbim inteligent, încercînd să înţelegem contextul în care ne exprimăm sau acţionăm. Trebuie să ştim că adevărul este un mijloc de a ne atinge destinaţia finală. Dar trebuie să învăţăm a-l folosi cu bună-credinţă, în mod inteligent şi cu flexibilitate !

[1] *Mangala sutra* : Bijuterie purtată de mireasă în ziua nunţii. Literal, "colier al belşugului şi al norocului".

O limbă necontaminată de minciună, un trup care nu comite acte de violenţă şi o minte lipsită de porniri rele constituie ceea ce numim *tripurthi*.

Principiul *tripurthi* este şi *Trimurthy*[1]. Nu putem să-L vedem pe Domnul decît atunci cînd ne vom fi sanctificat cele trei moduri de expresie – gîndul, cuvîntul, fapta. Discipolii trebuie să fie prudenţi cînd spun adevărul. Trebuie să fie foarte atenţi, să nu vorbească prea mult, nici să nu rănească sentimentele aproapelui lor. Struniţi-vă limba ! Dacă vă aflaţi în plină discuţie cu cineva şi nu ajungeţi la un consens, nu vă folosiţi de acest prilej ca să-i aruncaţi în faţă toate defectele, căci astfel n-aţi face decît să agravaţi situaţia. Amintiţi-vă că nu trebuie să disprețuiţi pe nimeni, niciodată. Cînd iubirea a înflorit în inima noastră, nu mai poate fi vorba de ură şi gelozie, iar noi vorbim cu blîndeţe.

Mînia unei persoane *sathwice* este de scurtă durată, iar ***Gîtă*** afirmă că acesta este semnul unui suflet mare. Mînia unui individ din a doua categorie durează mai mult, iar a individului din a treia categorie ţine o zi încheiată. Cît despre cei din a patra categorie, ei sînt mînioşi toată viaţa !

Gîtăcharya a descris acest lucru după cum urmează. Mînia unui om virtuos şi bun este ca scrisul pe apă : dispare imediat şi nu lasă nici o urmă. Mînia celui de-al doilea grup este ca scrisul pe nisip : se şterge foarte uşor. Mînia celui de-al treilea grup este ca o frază gravată pe o piatră neagră; după un timp, se estompează şi dispare complet.

[1] *Trimurthy* : Treimea hindusă, alcătuită din *Brahma* (Făcătorul), *Vişnu* (Păstrătorul), *Maheşwara* sau *Şiva* (Desfăcătorul). Aceste trei aspecte sînt cele trei puteri ale Entităţii Unice.

Cît despre mînia celor din al patrulea grup, ea seamănă cu o frază gravată pe o placă de metal... Nu se mai şterge niciodată, decît dacă se retopeşte metalul ! Ea dispare doar atunci cînd aruncăm placa în foc, efectuînd astfel o transformare totală.

Bhagavad-Gītā ne arată cum să trăim viaţa de toate zilele, dar este imposibil să preluăm totul. Ceea ce trebuie să facem este să luăm cîteva sfaturi şi să le aplicăm în practică, în viaţa cotidiană. Acesta este cel mai bun mijloc de a folosi ***Gītā.***

Prelegerea a paisprezecea
(1 6 a u g u s t 1 9 8 4)

1. *Timpul este un lucru de preţ*

Domnul *Krişna* îi spune lui *Arjuna : "Arjuna !* Aminteşte-ţi de Mine mereu ! Dăruieşte-Mi inteligenţa şi mintea ta şi, amintindu-ţi de Mine, luptă ! Vei învinge şi vei ajunge la Mine dacă vei face aşa !"

Timpul este cel mai preţios lucru din toate. Fiecare să examineze timpul pe care-l pierde cu regularitate ! Prima datorie a unei fiinţe umane este de a închina Domnului tot timpul său şi toată lucrarea sa, căci El este însăşi Întruparea Timpului.

Timpul pierdut nu mai poate fi regăsit.

Omul poate să-şi recapete sănătatea prin tratamente adecvate, dar timpul pierdut nu se mai întoarce. Trebuie să ne străduim să dăm timpului nostru o utilizare sacră şi spre binele nostru. Timpul este infinit, iar goana sa, implacabilă.

Dar timpul care ne este alocat e doar o fărîmă din această infinitate. Ne irosim viaţa crezînd că lumea obiectivă este reală şi folosim timpul limitat de care dispunem ca să ne bucurăm de plăcerile acestei lumi. Dacă am cugeta, fie şi numai o clipă, la ce am realizat pînă acum, am constata cu întristare cît timp am pierdut ! Cînd vine pe lume, omul plînge : *"Koham*[1]*, Koham, Koham !"* ("Cine sînt eu ? Cine sînt eu ? Cine sînt eu ?").

[1] *Koham* : "Cine sînt eu?" Strigătul nou-născutului cînd vine pe lume.

Dar dacă ne irosim viața întrebîndu-ne cine sîntem, cînd vom mai găsi timp ca să înțelegem cine sîntem cu adevărat ? Adevăratul sens al existenței este să înțelegem cine sîntem. Trebuie să ne începem căutarea plecînd de la *Koham* – "Cine sînt eu ?" – ca să ajungem la stadiul de *Soham* ("Eu sînt aceasta"), înțelegînd astfel propria noastră divinitate. Trebuie să obținem pacea supremă.

Din păcate, ne concentrăm toată atenția asupra prezentului şi nu ne gîndim la ce se va întîmpla în viitor. Nu sîntem conştienți de urmările faptelor noastre. Cînd broasca vede o muscă zburînd sau găseşte un viermişor pe pămînt, saltă de bucurie şi le înghite, dar nu ştie că, din spate, o pîndeşte un şarpe, gata să o înhațe. Şarpele este încîntat că şi-a găsit prada, însă nu-şi dă seama că păunul îl aşteaptă la cotitură ! Păunul, bucuros foarte, n-a văzut vînătorul care stă la pîndă. Astfel, nu ne gîndim la ceea ce s-ar putea întîmpla peste o clipă... Ne gîndim numai la prezent ! Nu ştim nici cînd, nici unde, nici cum va apărea pericolul.

Trebuie să facem tot ce putem ca să sanctificăm timpul de care dispunem, folosindu-l cît mai bine cu putință, ştiind că e sacru, dîndu-i cea mai bună întrebuințare. Sîntem gata să dăm milioane de dolari şi sute de mii de rupii pentru a cumpăra tot ce ne trece prin cap, dar timpul pierdut nu se răscumpără cu nici un preț ! Tinerețea este perioada cea mai sfîntă a vieții, este o ocazie rară care ni se oferă pentru a ne sanctifica existența. Tinerețea seamănă cu un rîu, nu curge niciodată în ambele sensuri, nu se poate întoarce niciodată ! Tinerii de astăzi trebuie să înțeleagă acest lucru şi să-şi folosească timpul cît mai bine cu putință, pentru a-şi încununa existența cu laurii succesului.

Trebuie să ne petrecem viața recunoscînd importanța timpului şi diferitele aspecte ale acestei roți care se învîrte fără să se oprească vreodată. Dar nu facem nici un efort ca să ne gîndim la ce s-ar putea întîmpla în viitor. Trebuie să nu ne pierdem din vedere destinația nici o clipă.

În ***Bhagavad-Gītā***, în capitolul despre *bhakti-yoga*, se spune că timpul este elementul cel mai prețios din cîte există. După cum ne învață *Gītācharya,* chiar dacă nu reuşim să obținem un profund simț al detaşării, este suficient să închinăm şi să dăruim toate faptele noastre Domnului, pentru a obține succesul final. *"Arjuna !* Fă-ți datoria şi, gîndindu-te la Mine în ceasul bătăliei, luptă ! Faptele tale nu vor antrena consecințe dacă te gîndeşti la Mine neîncetat." Iată, deci, că nu trebuie să vă afundați în pădure pentru a săvîrşi *thapas* (canoane), nici să depuneți jurămînt de *sannyas*.

2. *O credință puternică*

Nu trebuie să vă părăsiți familia şi bunurile. *Krişna* îi spune lui *Arjuna* : "Dăruieşte-mi tot ce vezi, înțelegi şi gîndeşti. Tot lucrul tău fă-l ca şi cînd ar fi vorba de lucrarea Mea şi închină-Mi-l. Dăruieşte-Mi mintea şi inteligența ta. Dacă vei face astfel, niciodată nu vei avea necazuri." Din păcate, în zilele noastre, oamenii nu sînt în stare să se comporte aşa. Nu au credința şi fermitatea necesară şi de aceea trebuie să le cultive. Oamenii cultivați nu au această viziune, nici această credință în Dumnezeu! Nimeni nu încearcă să înțeleagă motivația propriilor acțiuni sau să-şi evalueze meritele şi defectele. Oamenii nu caută să înțeleagă dacă este timpul potrivit pentru acțiunea pe care au hotărît să o facă.

Un credincios demn de acest nume trebuie să cultive fermitatea şi forţa mentală. Tot ce face trebuie să vină dintr-o hotărîre fermă, altfel niciodată nu va face un lucru bun !

O păsăruică venea cu regularitate pe plajă, unde îşi depunea ouăle, dar valurile i le luau de fiecare dată. Mica pasăre era necăjită şi descurajată. Într-o zi, i-a ajuns cuţitul la os şi s-a înfuriat. A luat o hotărîre neclintită : o să bea tot oceanul ca să-l pedepsească ! Era ferm hotărîtă. A decis să ia cîte un pic de apă în cioc şi să o verse pe plajă, pînă va seca tot oceanul ! Era convinsă că aşa o să-l poată pedepsi. I-a cerut ajutorul lui *Garuda,* vulturul care Îl poartă pe Zeul *Vişnu,* şi a obţinut îndurarea acestuia.

Aşa a reuşit să pedepsească oceanul, care i-a promis că valurile nu-i vor mai distruge ouăle. Cît de mică era pasărea şi cît de întins oceanul !

Prin urmare, nu trebuie să ne lăsăm niciodată cuprinşi de disperare, nici să ne simţim mici în faţa lui Dumnezeu cel infinit ! Nu trebuie să ne pierdem curajul gîndind astfel : "O, Doamne, Tu eşti în toate şi atotputernic, cum aş putea să-Ţi înalţ un templu ? Tu străluceşti cu focul a o mie de sori, cum aş putea să aprind o candelă dinainte-Ţi ? Dacă nici Zeii nu Te pot vedea, cum aş putea să-Ţi cunosc eu chipul ? Tu sălăşluieşti în toate inimile, cum Ţi-aş putea da un nume şi să Te chem la mine ? Cum ţi-aş putea dărui mîncare cînd cosmosul întreg şi toate lumile sînt cuprinse în pîntecul Tău ? Cum Ţi-aş putea face *abişeka*[1], cînd Tu eşti în apa tuturor rîurilor şi oceanelor ?" Niciodată nu trebuie să gîndim în acest mod ! Trebuie să-L aducem

[1] *Abişeka* : Ceremonia referitoare la spălarea idolului.

pe Domnul în inima noastră spunîndu-I : "Da, Doamne, e adevărat că Tu eşti în tot universul, dar eşti şi în inima mea şi te aduc aici cu hotărîre fermă ! Eşti deopotrivă tot ce poate fi mai mic în lume şi sub această formă minusculă locuieşti în inima mea." Cu acest gen de hotărîre putem să ajungem la Dumnezeu. Credinţa este esenţială !

Era odată un rege pe nume *Bhagiratha*[1]. Printr-o hotărîre fermă, el a făcut ca apele sfinte ale *Gangelui* să curgă de.a lungul Muntelui *Kailasa*[2], pînă la uscat ! El jurase să-i ajute pe străbunii săi să ajungă în Paradis. *Gautama Buddha*, la rîndu-i, a reuşit să atingă *Nirvana,* prin fermitatea caracterului său.

Într-o zi, *Sudhodana*, tatăl lui *Buddha*, i-a trimis un mesaj. Aflase că fiul său cerşea pe străzi : "O, fiule ! Bunicii mei au fost împăraţi şi regi, la fel şi tatăl meu, eu aşijderea, iar tu însuţi eşti rege ! Am aflat că ai început să cerşeşti, deşi aparţii unei familii atît de nobile ! Poţi avea tot ce-ţi doreşti, nu-ţi lipseşte nimic ! Mă chinuiesc cumplit ştiind că tu, care poţi avea tot confortul şi luxul imaginabil în palat, cerşeşti şi dormi pe pămînt, ducînd o viaţă de milog !"

După ce l-a ascultat pe mesager, *Buddha* a răspuns : "Da, bunicul era rege, tatăl meu e rege şi eu sînt la fel, dar eu mă consider călugăr *(sannyasin)*, iar adevăraţii mei strămoşi sînt călugării *(sannyasins)*.

Dacă vrei să mă întorc în palat, trebuie mai întîi să răspunzi la aceste întrebări : Poţi ocoli moartea ? Poţi să-mi garantezi sănătatea pe viaţă ? Poţi împiedica

[1] *Bhagiratha* : Un rege din India antică.

[2] Muntele *Kailasa* se află în Himalaya. Este sălaşul Zeului *Şiva* şi simbolizează culmea cea mai înaltă a fiinţei noastre, unde stă Domnul.

bătrînețea şi senilitatea să mă atingă ? Ai puterea să mă scapi de toate aceste rele ? Dacă da, mă întorc pe dată la palat !"

Se spune că naşterea este dureroasă, iar viața şi moartea, de asemenea. *Buddha* i-a răspuns părintelui său cum trebuia. După ce ai văzut toate suferințele existenței, cum te mai poți complace în ignoranță ? E nebunie curată !

3. *"Dehi" sau cel ce locuieşte în trupul nostru*

Trebuie să ne dăm seama de natura noastră adevărată. Acesta este singurul scop al vieții omeneşti. Corpul nostru se compune din cinci elemente şi, într-o zi sau alta, va pieri. Cel ce locuieşte în acest corp este singura entitate eternă. Dacă analizăm adevărul, vom afla că bătrînețea şi moartea nu există ! Numai dacă am putea să-l vedem pe cel ce locuieşte în inima noastră, am şti adevărul !

În capitolul al treisprezecelea din ***Gîtă***, sînt explicate *kşetra*[1] şi *kşetrajna*. Care este diferența dintre ele ? Cuvîntul *kşetrajna* este alcătuit din trei silabe, iar silaba *jna* creează întreaga deosebire. Cele două silabe, *kşe* şi *tra*, sînt comune ambelor cuvinte. Aceasta înseamnă că *kşetra* este lipsit de *jna*, înțelepciune. Corpul nu are înțelepciune, dar *kşetrajna* (locuitorul) are. Domnul a afirmat că *kşetra* (terenul) şi *kşetrajna* (locuitorul) îi aparțin. Acest ogor care este locaşul Domnului este corpul nostru. Cînd ne referim la el în viața curentă, spunem : "E corpul meu.". Deşi nu este al nostru, ne

[1] *Kşetra*, "cîmpul", desemnează lumea obiectivă şi tot ce este străin conştiinței pure numite 'cunoscătorul cîmpului", *kşetrajna*. (v. ***Bhagavad-Gîtă***, Ed. Herald, traducere de Sergiu Al-George, p. 221) (N.tr.)

bucurăm de el ca şi cînd ne-ar aparține. Astfel, *kşetrajna* (locuitorul) nu consideră că el este trupul, ci că trupul îi aparține. *Kşetra* (terenul) este al lui.

Cînd spuneți : "E al meu", afirmați că sînteți altceva decît obiectul. Cînd spun : "E batista mea", eu afirm că exist separat de acel obiect. Cînd spun : "E corpul meu", .asta înseamnă că eu nu sînt corpul !

Astfel, cînd Domnul afirmă că ogorul îi aparține, asta înseamnă că El îl poate lepăda cînd crede de cuviință.

Trupul v-a fost dăruit ca să puteți înțelege CINE SÎNTEȚI şi ca să-L descoperiți pe cel care îl însufleteşte. Fără trup, este imposibil să se săvîrşească vreo acțiune, nici să se urmeze *dharma* Cele cinci *karmendriyas*[1] (simțurile acțiunii), cele cinci *jnanendriyas*[2] (simțurile percepției), cele cinci *pranas*[3] (suflurile vitale), cele cinci *koşas*[4] (sau învelişuri ale sufletului) alcătuiesc corpul. Corpul constă din douăzeci de principii. Dacă adăugăm *manas*[5] (mentalul), *buddhi* (intelectul), *chitta* (inima) şi

[1] *Karmendriyas* : Organele de simț, simțurile acțiunii.

[2] *Jnanedriyas* : Simțurile interioare, simțurile de percepție. Actele care permit ca *jnana* (cunoaşterea) să se manifeste în interiorul ființei noastre sînt numite *jnanedriyas*. *Jnanedriyas* sînt în număr de cinci : auzul, văzul, pipăitul, gustul, mirosul. Ele deosebesc lucrul bun de lucrul rău şi îl oferă sufletului *(atman)* prin intermediul minții *(manas)*.

[3] *Prana(s)* : Suflu vital, vitalitate, esență vitală. Cele cinci sufluri vitale din corpul omenesc.

[4] *Koşas* : Cele cinci învelişuri care îmbracă sufletul : *annamaya koşa* (corpul de carne), *pranomaya koşa* (suflul vital), *manomaya koşa* (corpul subtil, mentalul), *vijnanamaya koşa* (sfera intuiției, a inteligenței superioare) şi în fine *anandamaya koşa* (corpul extazului, aflat cel mai aproape de suflet). Pentru a ajunge la ultimul, trebuie să transcendem toate aceste "corpuri".

[5] *Manas* : Mentalul, capacitatea de a înțelege natura obiectului. Instrumentul prin care trebuie să ajungem la eliberare

ahamkara (egoul), avem un individ – sau *jivi*[1]. Unii se nasc ignoranți, cresc şi mor la fel, fără ca măcar să cunoască scopul existenței ! Viața însăşi este o iluzie, moartea este tot iluzie, iar viața de familie, la fel.

Tot ce vedeți în jurul vostru este saturat de această iluzie. Unde sînt toți regii şi împărații, toți oamenii care erau atît de mîndri de faptele lor ? Au fost cu toții zdrobiți sub roata timpului. Zilele, lunile, anii şi secolele s-au contopit în principiul timpului. Timpul este un val neîntrerupt. Este un torent care duce cu sine tot ce întîlneşte în cale. Un lucru luat de ape nu poate servi drept sprijin pentru alt lucru luat de acelaşi torent ! Cine poate salva pe cine ? Singurul care poate avea grijă de toți este Domnul, El este salvatorul tuturor făpturilor. El se află pe malul rîului care este timpul. Iată secretul existenței. Cel ce înțelege acest lucru este o ființă umană demnă de acest nume. Iubiți viața şi fiți fericiți, dar nu-L uitați pe Domnul şi nu pierdeți din vedere nicicînd că această lume este ireală. Nu credeți în lume, nu vă temeți de moarte, nu-L uitați pe Domnul – iată trei principii de viață, pe care vi le dau astăzi ca o *mantra*[2].

Bhakti-yoga (*yoga* dăruirii de sine) ne învață caracteristicile şi atributele unui credincios adevărat. Calitățile unui credincios autentic sînt în total şaizeci şi patru, iar un singur individ nu le poate avea pe toate. E

[1] *Jivi* : Un instrument în mîinile lui Dumnezeu. Individul, entitatea care se simte desprinsă de Absolut. Individul din spatele simțurilor. "Eul" schimbător. Acționînd neincetat în lume, el adună karmă după karmă şi trebuie să sufere consecințele faptelor sale. Sufletul individualizat, prizonier al ciclului vieților şi morților.

[2] *Mantra* : Cuvinte sacre, formule mistice. Formă de inițiere spirituală de către *guru*. Silabele mantrei sînt încărcate de lumină. Literal, "ceea ce ne mîntuieşte" cînd meditäm la simțurile noastre.

suficient să aplicăm în practică măcar una. Trebuie să avem o credință puternică. Credința îşi ajunge ei însăşi. Sînt cincizeci de bețe într-o cutie de chibrituri. Dacă vreți să aprindeți focul, nu vă trebuie toate cele cincizeci de bețe ! Astfel, un atribut din şaizeci şi patru este suficient, iar acesta este *prema* (iubirea). Iubirea este Dumnezeu, iar Dumnezeu este iubire, trăiți în iubire ! Dacă trăiți în Dumnezeu, El va avea grijă de toate. "Dacă aveți acest gen de dăruire de sine, sînteți dragi inimii mele" spune Domnul *Krişna*.

4. *Cele patru categorii de credincioşi*

Bhakti, sau dăruirea de sine, nu se referă la formele de ritualuri ca *bhajans* (cîntări sfinte), *japam* (repetarea numelui Domnului) sau *dhyanam* (meditația). Există patru categorii de credincioşi. Prima îi cuprinde pe *aarthis*, a doua pe *arthaarthis*[1], a treia pe *jijnaasus*, iar a patra pe *jnanis*.

Prima categorie *(aarthis)* îi cuprinde pe cei care se roagă la Dumnezeu cînd au probleme, necazuri, griji şi Îl uită imediat ce lucrurile merg bine. A doua categorie *(arthaarthis)* îi cuprinde pe cei care vor bani, o poziție şi putere şi se roagă la Dumnezeu în acest scop. Ei nu ştiu că adevărata bogăție este comportamentul moral şi buna purtare, iar "caracterul" este singurul bun cu o valoare adevărată. Alergăm după obiectele acestei lumi, fără să înțelegem sensul ei ascuns. Acesta este *arthaarthi*.

În a treia categorie se află *jijnaasu*, cel care se interesează de principiile spirituale şi se întreabă : "Unde

[1] *Arthaarti* : Una din categoriile de dăruire de sine. Cei care-şi doresc bogăția, averea sau puterile spirituale şi, în acest scop, Îl slăvesc pe Domnul.

e Dumnezeu ? Cine e Dumnezeu ? Cum să ajung la El ?" *Jnana-thathwam*[1] se referă la această căutare interioară : "Cine sînt eu ? Cine e El ? Ce legătură este între noi ? Încotro merg ? De unde vine această lume ?" Aceştia sînt factorii esenţiali ai unei asemenea căutări. *Jijnaasu* încearcă să înţeleagă aceste lucruri ascultînd cuvintele persoanelor evoluate spiritual, slujindu-le şi citind textele sfinte. Acesta este stadiul de *gnatum* sau "a înţelege". Apoi credinciosul trebuie "să vadă" şi să observe : acesta este stadiul de *drastum*. A patra categorie îi cuprinde pe *jnana-praveştum*. La ce anume se referă *jnanam ?* La cunoaşterea lumească ? Nu, pentru că ar fi vorba numai de sfera fizică, or *jnanam* se referă la experienţa unităţii, a lui unul, singur şi unic; este cunoaşterea transcendentală. A trăi experienţa acestei lumi dintr-o perspectivă pur exterioară este prilej de suferinţă. Dacă vă bazaţi experienţa pe cunoaşterea lumească, această experienţă va fi doar o reflectare, un ecou, o reacţiune. Dacă bat tare în masa aceasta, de pildă, mă simt foarte mîndru de forţa mea fizică, dar masa mi se opune cu aceeaşi intensitate şi o să mă doară mîna !

Acest fenomen nu există în sfera cunoaşterii transcendentale. Iată adevărata cunoaştere, acolo unde nu există "altul", ci doar Unul, singur şi unic. Dorinţa de a poseda şi frica sînt născute din conştiinţa existenţei unei alte entităţi, în stadiul dualităţii. Dar în cunoaşterea transcendentală nu există nici frică, nici dorinţă de acest gen. De aceea este descrisă cunoaşterea ca "înţelepciune". În stadiul suprem, nu auzi nimic, nu vezi

[1] *Jnana-thathwam* : Lumina înţelepciunii. Principiul cunoaşterii.

nimic şi guşti bucuria supremă. Iată ce ne învaţă Divinitatea.

O să vă spun două povestioare în încheierea acestei prelegeri.

Era odată un om bogat, care avea patru soţii. Într-o zi, a plecat în altă ţară şi, înainte de a se întoarce acasă, le-a scris soţiilor întrebîndu-le ce ar vrea să le aducă de acolo. A patra soţie, cea mai tînără, era plină de dorinţe frivole şi ceru bijuterii şi veşminte care erau la modă în acea ţară. A treia, care era mereu bolnavă, ceru medicamente şi leacuri ca să încerce să se vindece. A doua, care avea o oarecare aspiraţie spirituală, spuse că ar fi fericită să aibă nişte cărţi despre viaţa sfinţilor din acea ţară. Prima răspunse : "Stăpîne, nu am nevoie de nimic, îmi ajunge să ştiu că te întorci sănătos acasă !" Soţul aduse bijuterii şi veşminte pentru a patra soţie, medicamente pentru a treia, cărţi pentru a doua şi... poposi la prima. Celelalte trei, invidioase, începură să cîrtească : "După atîta timp cît a fost departe de noi, nici măcar nu vine să ne vadă ! Hai să-i cerem socoteală !" Soţul răspunse : "V-am dat fiecăreia ce mi-aţi cerut !". Acest soţ este Dumnezeu, iar cele patru soţii sînt cele patru categorii de credincioşi despre care am vorbit. Domnul poposeşte în inimile care sînt bucuroase să-L primească. El este copacul dorinţelor, *kalpatharu*[1]. El este *kamadenu*, cereasca vacă. Cele patru tipuri de credincioşi se roagă, iar Dumnezeu le dă tot ce doresc ei. El este omniscient, El este omniprezent. Această lume este ca un copac al dorinţelor.

[1] *Kalpatharu* : Copacul dorinţelor, copacul divin care ne dă tot ce-i cerem. Simbolizează avatarul atunci cînd Se încarnează.

5. *Dumnezeu îi dă fiecăruia ceea ce doreşte*

Dumnezeu mulţumeşte pe toată lumea, indiferent ce I se cere. Dar oamenii nu înţeleg acest lucru, nu-şi dau seama de el !

Un călător ostenit a poposit sub un copac, să se odihnească la umbră, căci mersese cale lungă prin soarele arzător. Deodată i se făcu sete şi îşi spuse : "Ce bine ar fi să am un pahar cu apă rece !" – şi pe loc apăru paharul cu apă rece. Căci, fără să ştie, omul şedea sub copacul dorinţelor. Bău cu poftă şi îi veni în minte alt gînd : "Un pat bun şi o pernă moale ar fi tot ce mi-ar mai trebui !" – şi patul apăru pe loc. După încă o clipă, se ivi alt gînd : "Eh, acum nu mi-ar strica şi-o mîndruliţă !" – şi pe dată apăru femeia. Deodată omului i se făcu frică să nu fie vorba cumva de vreun demon şi gîndi : "Dar dacă femeia asta e Scaraoţchi şi mă înghite ?" Şi chiar asta s-a întîmplă fără zăbavă ! Morala acestei istorioare este că atunci cînd staţi sub copacul dorinţelor, gîndurile voastre devin realitate !

Lumea e ca acest copac al dorinţelor. Dacă avem gînduri bune, bune vor fi şi rezultatele obţinute; însă în caz contrar, consecinţele vor fi negative. De aceea se spune : "Fii bun, vezi binele, fă binele, căci aceasta este calea către Dumnezeu." Motivul : lumea este creaţia Domnului şi este impregnată cu prezenţa Sa. Dacă nutrim gînduri rele, vom avea rezultate negative. Trebuie deci să ne controlăm şi să avem gînduri bune la orice vîrstă !

Trebuie să ducem o viaţă "bună", acesta este sensul vieţii umane.

Cuvîntul *nara*[1] (om) înseamnă : "Ceea ce nu poate fi distrus şi se va întoarce la Mine". *Ra* se referă la distrugere, *nara* înseamnă "ceea ce nu va fi distrus". *Upanişadele* afirmă că sînteţi copiii nemuririi. Omul se mai numeşte şi *manava*[2]. *Ma* se referă la ignoranţă, *va* la comportament, iar *na* este negaţia. *Manava* înseamnă aşadar "cel ce se comportă fără ignoranţă". Din păcate, la ora actuală, ne comportăm toţi prosteşte. Nu sîntem demni de numele *manava*.

Se spune că moartea este mai dulce decît orbirea ignoranţei. Trebuie să scăpăm de ignoranţă cu ajutorul înţelepciunii. Dacă vreţi să ieşiţi din întuneric, aprindeţi un bec. Astfel, dacă doriţi înţelepciunea, trebuie să aveţi Îndurarea Divină. O dată ce aţi obţinut-o, dispare ignoranţa. *Thyagaraja*[3] spunea : *"Rama !* De-aş avea îndurarea Ta, nici astrele n-ar mai putea să mă influenţeze !"

Viaţa omenească nu trebuie să se bazeze pe cei şase duşmani care sînt mînia, desfrîul, ataşarea, lăcomia, invidia şi egoismul, ci doar pe îndurarea divină.

Trebuie să înţelegem acest lucru şi să aspirăm la Îndurare, devenind exemple pentru lume.

Gîndiţi-vă mereu la Domnul, oriunde aţi fi şi orice aţi face. În această eră *Kali* (epoca de fier), nu există nimic comparabil cu repetarea numelui Domnului.

ॐ

ॐ

[1] *Nara :* Creaţie, om , fiinţă umană.
[2] *Manava :* Om, individ fără nici o urmă de ignoranţă.
[3] *Thyagaraja :* Literal, "regele sacrificiului". Un mare sfînt poet şi muzician. Credincios al lui *Rama*.

BHAKTI-YOGA

YOGA DĂRUIRII DE SINE
(Capitolul XII, ***Bhagavad-Gītā***)

Brahmam cu şi fără atribute – Cultul Formei şi al Celui Fără Formă – Cele patru calităţi divine ale unui credincios

- **Brahmam cu şi fără atribute.**

ARJUNA UVACA :

EVAM SATATAYUKTA YE BHAKTAS TVAM PARYUPASATE YE CA'PY AKSARAM AVYAKTAM TESAM KE YOGAVITTAMAH

ARJUNA UVACA : : Arjuna a spus :

EVAM : Astfel SATATA YUKTAH : statornici YE : acei BHAKTAH : credincioşi TVAM : [pe] Tine PARYUPASATE adoră YE : cei CA : iar API de asemenea AKSARAM : Cel Veşnic AVYAKTAM : Nemanifestat TESAM : Dintre aceştia KE : care YOGAVITTAMAH : mai pricepuţi în yoga.

Arjuna a spus : "Astfel, aceşti credincioşi mereu statornici Te adoră, iar alţii Îl adoră pe Cel Veşnic, nemanifestat; care dintre aceştia sînt mai pricepuţi în yoga ?"

SRI BHAGAVAN UVACA :

MAYY AVESYA MANO YE MAM NITYA YUKTA UPASATE SRADDHAYA PARAYO 'PETAS TE ME YUKTATAMA MATAH

SRI BHAGAVAN UVACA : Domnul a spus

MAYY : Asupra Mea AVESYA : fixînd MANO : mintea YE : cei MAM : [pe] Mine NITYA YUKTA : mereu statornici UPASATE : adoră SRADDHAYA : cu credinţă PARAYA : supremă PETAS : înzestraţi : TE : aceia ME : pentru Mine YUKTATAMA : cel mai bine în yoga MATAH : [după] părerea [Mea].

Domnul Sfînt a spus : "Cei care au mintea fixată asupra Mea, care Mă adoră statornic, cu credinţă supremă, aceia sînt socotiţi de Mine cei mai buni în yoga."

YE TU AKSARAM ANIRDESYAM AVYAKTAM PARYUPASATE SARVATRAGAM ACINTYAM CA KUTASTHAM ACALAM DHRUVAM

YE . Care TU : cu adevărat AKSARAM : [pe] Cel Nepieritor ANIRDESYAM : Cel Necuprins în cuvinte AVYAKTAM : Cel Nemanifestat PARYUPASATE : adoră SARVATRAGAM : [pe] Cel ce este în toate ACINTYAM : Cel ce nu poate fi închipuit KUTASTHAM : Cel Neschimbător ACALAM : Cel Neclintit DHRUVAM : Cel Veşnic.

Dar cei care-l adoră pe cel nepieritor, cel necuprins în cuvinte, cel nemanifestat, cel ce este în toate, cel ce nu poate fi închipuit, cel neschimbător, cel neclintit, cel veşnic,

SAMNIYAMYE 'NDRIYAGRAMAM SARVATRA SAMABUDDHAYAH TE PRAPNUVANTI MAM EVA SARVA BHUTA HITE RATAH

SAMNIYAMYE : stăpînind 'NDRIYAGRAMAM : toate simţurile SARVATRA : pretutindeni SAMABUDDHAYAH : cu mintea netulburată TE : ei PRAPNUVANTI : [Mă] dobîndesc MAM : [pe]

Mine EVA : numai SARVA BHUTA HITE : spre binele tuturor fiinţelor RATAH : se bucură

stăpînindu-şi toate simţurile, mereu cu mintea netulburată, căutînd binele tuturor fiinţelor, aceia Mă dobîndesc.

KLESO 'DHIKATARAS TESAM AVYAKTASAKTA, CETASAM AVYAKTA HI GATIR DUHKHAM DEHAVADBHIR AVAPYATE.

KLESAH : Greutatea 'DHIKATARAS : mai mare TESAM : cei AVYAKTA ASAKTA CETASAM : a căror minte este îndreptată spre Cel Nemanifestat AVYAKTA : Cel nemanifestat HI : pentru GATIR : scopul DUHKHAM : durere DEHAVADBHIR : pentru fiinţele încarnate AVAPYATE : este atins

Este mai greu pentru cei a căror minte este aţintită asupra celui nemanifestat, căci nemanifestarea este un scop foarte greu de atins pentru cei ce au trup.

- **Cultul cu Formă şi Atribute. Cultul Celui fără Formă.**

YE TU SARVANI KARMANI MAYI SAMNYASYA MATPARAH ANANYENAI 'VA YOGENA MAM DHYAYANTA UPASATE.

YE : Care TU : dar SARVANI : toate KARMANI : fapte MAYI : în Mine SAMNYASYA : renunţînd MATPARAH considerîndu-Mă scopul suprem ANANYENAI : cu mintea îndreptată spre un punct fix EVA : stabil YOGENA : în yoga MAM : [pe] Mine DHYAYANTA meditînd UPASATE : adoră.

Dar cei ce Mă adoră, renunţînd la toate faptele, şi care Mă consideră scopul suprem, meditînd la Mine în yoga, cu mintea neclintită,

TESAM AHAM SAMUDDHARTA MRTYU SAMSARA SAGARAT BHAVAMI NACIRAT PARTHA MAYY AVESITA CETASAM.

TESAM : Ai acelora AHAM : Eu sînt SAMUDDHARTA : Mîntuitorul MRTYU SAMSARA SAGARAT : din oceanul "samsarei" muritoare BHAVAMI devine NACIRAT : dintotdeauna PARTHA : O, Partha MAYY : în Mine AVESITA CETASAM : al acelora cu mintea îndreptată.

al acelora cu inima îndreptată spre Mine, devin pe dată Mîntuitor, O, Partha! (şi îi eliberez) din oceanul acestei existenţe pieritoare.

MAYY EVA MANA ADHATSYA MAYI BUDDHIM

NIVESAYA NIVASISYASI MAYY EVA ATA URDHVAM NA SAMSAYAH

MAYY În mine EVA numai MANA : mintea ADHATSYA : fixează MAYI : în Mine BUDDHIM : intelectul (tău) NIVESAYA : loc NIVASISYASI : vei trăi MAYI : în Mine EVA : numai ATA URDHVAM : de acum înainte NA : nu SAMSAYAH : îndoială

Fixează-ţi inima asupra Mea, rămîi în Mine cu gîndul. Vei trăi după aceea în Mine (şi în Mine) numai. Nu încape îndoială !

ATHA CITTAM SAMADATHUM NA SAKNOSI MAYI STHIRAM ABHYASA ZOGENA TATO MAM ICCHA 'PTUM DHANAMJAYA.

ATHA : Dacă CITTAM : inima SAMADATHUM : a fixa NA : nu SAKNOSI : (tu) eşti în stare : MAYI : în Mine STHIRAM : cu constanţă ABHYASA YOGENA : prin yoga exerciţiului constant TATAH : atunci MAM : Eu ICCHA : dorinţă APTUM : a atinge DHANAMJAYA : O, Dhananjaya

Dacă nu mai poți ține inima îndreptată spre Mine, o, Dhananjaya, încearcă atunci să ajungi la Mine prin yoga practicii constante.

ABHYASE 'PY ASAMARTHO 'SI MATKARMAPARAMO BHAVA MAD ARTHAM API KARMANI KURVAN SIDDHIM AVAPSYASI

ABHYASE : În practică API : de asemenea ASAMARTHO : nu în stare ASI : (tu) eşti MATKARMA PARAMO : angajat în faptă pentru a Mă sluji BHAVA : a fi MAD ARTHAM : pentru Mine API : de asemenea KARMANI : fapte KURVAN : făcînd SIDDHIM : perfecțiune AVAPSYASI : vei atinge

Dacă nu reuşeşti să practici abhyasa-yoga (yoga exercițiului constant), treci la faptă în numele Meu şi, făcînd astfel, vei atinge perfecțiunea.

ATHAI TAD APY ASAKTO 'SI KARTUM MADYOGAM ASRITAH SARVA KARMA PHALA TYAGAM TATAH KURU YATATMAVAN

ATHAI : Dacă TAD : aceasta APY : de asemenea ASAKTAH : incapabil ASI : (tu) eşti KARTUM : a face MAD YOGAM : yoga Mea ASRITAH : refugiu în SARVA KARMA PHALA TYAGAM : a renunța la roadele faptelor TATAH : atunci KURU : a face YATATMAVAN : stăpînire de sine

Dacă nu eşti în stare nici de aceasta, atunci, găsind adăpost în Mine, renunță la roadele faptelor tale, supunîndu-ți "eul" inferior.

SREYO HI JNANAM ABHYASAT JNANAAD DHYANAM VISISYATE DHYANAT KARMAPHATYAGAS TYAGAE CHANTIR ANANTARAM

SREYAH : Mai bine HI : într-adevăr JINANAM : cunoaştere ABHYASAT : decît exercițiu JNANAT : decît cunoaştere DHYANAM : meditație VISISYATE : excelează DHYANAT : decît meditație

TYAGAT : renunțare TYAGAH : a renunța la roadele faptei SANTIH : pace ANANTARAM : imediat.

Mai bine cunoaştere decît exercițiu superficial; mai bine meditație decît cunoaştere; mai bine renunțare la roadele faptei decît meditație. Pacea este produsul renunțării.

- **Calitățile divine ale unui credincios**

ADVESTA SARVA BHUTANAM MAITRAH KARUNA EVA CA NIRMAMO MIRAHAMKARAH SAMA DUHKASUKHAH KSAMI SAMTUSTAH SATATAM YOGI YATATMA DRDHANISCAYAH MAYY ARPITA MANOBUDDHIR YO MADBHAKTAH SA ME PRIYAH

ADVESTA : Nedispreţuind SARVA BHUTANAM făpturile MAITRAH : blînd KARUNA : (cu) milă EVA : atunci CA : şi NIR MAMAH : fără (simțul de) "al meu" NIR AHAMKARAM : fără egoism SAMA DUHKHA SUKHAH : senin în fața fericirii şi a necazului KSAMI : îngăduitor

SAMTUSTAH : mulțumit, bucuros SATAM : mereu statornic în meditație YOGI : practicînd YATATMA : stăpînire de sine DRDHA NISCAYAH : cu convingere fermă MAYI ARPITA MANO BUDDHIH : cu inima şi mintea închinate Mie YAH care MADBHAKTAH : credincios Mie SAH : el ME : Mie PRIYAH : drag

Cel ce nu simte ură pentru nici o făptură, prielnic şi milos față de toată suflarea, fără să gîndească "eu" şi "al meu", senin în fața bucuriei şi a necazului şi răbdător,

mereu mulțumit, statornic în meditație, stăpîn pe sine şi ferm convins, cu inima şi mintea la Mine, acest credincios e drag inimii Mele.

YASMAN NO'DVIJATE LOKO LOKAN NO' DVIJATE CA YAH HARSAMARSABHAYODVEGAIR MUKTO YAH SA CA ME PRIYAH

YASMAT : de care NA : nu UDVIJATE : e frămîntată LOKO : lumea LOKAT de lume NA : nu UDVIJATE : e frămîntat CA : şi ME : Mie PRIYAH : drag

Cel ce nu tulbură pe nimeni şi nu se lasă de nimeni tulburat, neatins de bucurie, mînie, frică, nelinişte, e drag inimii Mele.

ANAPEKSAH SUCIR DAKSA UDASINO GATAVYATHAH SARVARAMBHA PARITYAGI YO MADBHAKTAH SA ME PRIYAH

ANAPEKSAH : Eliberat de dorinţă SUCIH : pur DAKSA : cunoscător UDASINAH : netulburat GATAVYATHAHŞ fără griji SARVA RAMBHA PARITYAGI : renunţînd la orice acţiune YAH : care MADBHAKTAH : credincios Mie SAH : el ME : Mie PRIYAH drag

Cel ce nu are dorinţe, e pur şi complet netulburat, neîmboldit de faptă şi darnic, cel ce astfel Mi-e credincios e drag inimii Mele.

YO NA HRSYATI NA DVESTI SOCATI NA KANKSATI SUBHASUBHA PARITYAGI BHAKTIMAN YAH SA ME PRIYAH

YAH : Care NA : nu HRSYATI : se bucură NA : nu DVESTI : disprețuieşte SOCATI : suferă NA : nu KANKSATI : doreşte SUBHA ASUBHA PARITYAGI : renunţă la bine şi la rău BHAKTIMAN : dăruit YAH : care SAH : el ME : Mie PRIYAH : drag

Cel ce nu se bucură, nu disprețuieşte, nu suferă, renunţă la bine şi la rău, plin de dăruire, e drag inimii Mele.

SAMAH SATRAU CA MITRE CA TATHA MANAPAMANAYOH SITOSNA SUKHA DUHKHESU SAMAH SANGA VIVARJITAH

TULYA NINDA STUTIR MAUNI SAMSTUSTO YENA KENACIT AMIKETAH STHIRAMATIR BHAKTIMAN ME PRIYO NARAH

SAMAH : Acelaşi SATRAU : către duşman CA : şi MITRE : către prieten CA : şi TATHA : la fel MANA APAMANAYOH : la cinste şi la ruşine SITA USNA SUKHA DUHKHESU : la frig şi căldură, la fericire şi durere SAMAH : acelaşi SANGA VIVARJITAH : liber de orice înlănţuire

TULYA NINDA STUTIH : Pentru care critica şi lauda sînt acelaşi lucru MAUNI : tăcut SAMTUSTAH : mulţumit YENAKECIT : cu tot AMIKETAH : fără adăpost STHIRAMATIH : cu mintea neclintită BHAKTIMAN dăruit ME : Mie PRIYAH : drag NARAH : (acest) om

Cel care e acelaşi faţă de prieten şi faţă de duşman, la cinste şi ruşine, la ger şi arşiţă, plăcere sau durere, eliberat de orice înlănţuire,

pentru care lauda şi disprețul sînt la fel, cel care e tăcut, mereu mulţumit în orice-mprejurare, lipsit de adăpost. cu mintea neclintită şi plin de dăruire, (acel om) e drag inimii Mele.

YE TU DHARMYAMRTAM IDAM YATHOKTAM PARYUPASATE SRADDADHANA MATPARAMA BHAKTAS TE'TIVA ME PRIYAH

YE : Care TU : într-adevăr DHARMYAMRTAM : "dharma" nemuritoare IDAM : aceasta YATHA UKTAM : aşa cum s-a spus PARYUPASATE : urmează SRADDA DHANAH : cu credinţă MAT PARAMAH : Mă consideră scopul lor suprem BHAKTAH : credincios TE : el ATIVA : extrem ME : Mie PRIYAH : drag

Cei ce, într-adevăr, urmează "dharma" nemuritoare după lege, care cu credinţă Mă iau drept Scop

Suprem şi credincioşi Îmi sînt, nespus de dragi sînt inimii Mele.

ITI SRIMAD BHAGAVADGĪTĀSUPANISATSU

BRAHMAVIDYAYAM YOSASTRE SRI KRSNARJUNA SAMVADE BHAKTIYOGO NAMA DVADASO'DHYAYAH

*În Upanişada **Bhagavad-Gītā**, cunoaşterea lui Brahmam Supremul, ştiinţa yogăi şi dialogul dintre Zeul Krişna şi Arjuna constituie al doisprezecelea capitol numit :*

"YOGA DĂRUIRII DE SINE"

SATHYA SAI BABA

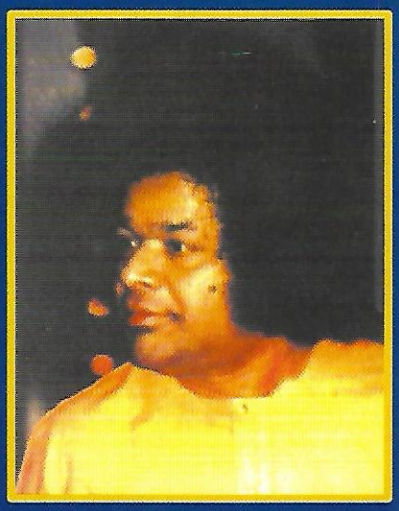

S-a născut la 23 noiembrie 1926, într-un sat din Andhra Pradesh, în sudul Indiei. De mic copil manifestă puteri neobişnuite, cum ar fi materializarea de obiecte şi o clarvedere excepţională.

La 14 ani pleacă de acasă, începîndu-şi misiunea pentru care a venit în acest plan: *"restaurarea valorilor morale în întreaga lume"* - *declară la acea vreme.*

"Viaţa mea este mesajul meu", "Minunile pe care vedeţi că le înfăptuiesc sînt importante pentru această misiune" - spune el. Faima sa a depăşit cu mult regiunea natală şi, în prezent, milioane de oameni din toată lumea vin să-l întîlnească.

ISBN 973-99928-1-1